

Mostovom na Muri grozi zapora

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

Pomurski študenti in dijaki delamo
na domačem študentskem servisu!

**SAMOTA ŠTUDENSKI SERVIS FINANCIRA
POMURSKO ŠTUDENSKO ORGANIZACIJO**

Mladinski Servis
pomurski študentski servis

M. Sobota, Štefana Kovača 30 (v soboškem kinu), tel., fax: 069 21 038

VREME

Ob koncu tedna bo
nestalno vreme s
krajevnimi plohami
ali nevihtami.

Vestnikov koledar

31. maj, sredo, Aspela
1. junij, četrtek, Radovan
2. junij, petek, Marcel
3. junij, sobota, Karel
4. junij, nedelja, Binkošti
5. junij, ponedeljek, Trojica
6. junij, torek, Milutin

Pregovor

Če gre o binkošti dož, ima
pšenica dve plevi.

VESTNIK

Murska Sobota, 1. junija 1995, leto XLVII, št. 22, cena 150 SIT

Keral ponovno
naprodaj

PYRAMIDIA
uradni prodajalec
mobitel

Mladinska ul. 8 ** M. Sobota

Vozni red VESTNIKOVEGA VLAKA, 10. junij 1995

ODHOD		PRIHOD
3.45	MURSKA SOBOTA	1.56
3.52	BELTINCI	1.49
4.00	VERŽEJ	1.41
4.02	GRLAVA	1.39
4.08	LJUTOMER	1.33
4.12	LJUTOMER (mesto)	1.29
4.26	IVANJKOVCI	1.16
4.37	ORMOŽ	1.05
4.57	PTUJ	0.46
7.40	LJUBLJANA	22.02
8.46	JESENICE	20.45
10.30	NOVA GORICA	19.15

Slovenija je sredi tranzicije, zato je vloga države v tem trenutku izredno močna in intervencijska. V zadnjem času dosegamo zelo dobre makroekonomske rezultate, saj je gospodarska rasti visoka, inflacija se znižuje in prav intervencije države na najrazličnejših področjih so veliko prispevale k takšnemu stanju. Žal pa kljub dobrim makroekonomskim rezultatom ugotavljamo, da posamezni deli finančnega sistema ne delujejo usklajeno, poleg vsega pa je v zadnjem času prišlo do nasprotujočih si stališč med vlado in Banko Slovenije.

Za slednje so največ »krivi« izvozniki, ki tako vlado kot osrednjo banko že dalj časa opozarjajo na po njihovem neustrezno tečajno politiko, ki jih spravlja v čedalje slabši gospodarski položaj. Kaj je vodilo predsednika vlade, da se je tokrat odzval opozorilom nekaterih izvoznikov in razposlal o tem sporočilo za javnost, lahko le ugibamo, verjemo pa so ga k temu spodbudile tudi hitro bližajoče se

Se je predsednik zmotil?

volitve. Je pa prav to sporočilo povzročilo precej polemik in nekateri se sprašujejo, ali gre pri tem zgolj za pomešanje nekaterih pojmov, ali pa se je dr. Drnovšek prikrito sprijaznil z inflacijo. V sporočilu je namreč zapisal, da se strinja s pripombami izvoznikov in meni, da bi Banka Slovenije morala zagotoviti vsaj nevtralno politiko tečaja, ker sedanja že ogroža poslovanje nekaterih najuspešnejših slovenskih podjetij. Na to so se takoj odzvali v Banki Slovenije, kjer zatrjujejo, da bi imela nevtralna politika še bolj neugoden vpliv na tečaj, in da so prav z nenevtralno politiko lani, ko so z izdajo blagajniških zapisov odkupovali presežke deviz, ustavili padanje tečaja. Povrh vsega pa je takšno politiko v lanskem letu od osrednje banke zahtevala vlada, katere predsednik se zdaj zavzema za nevtralno politiko.

Sicer pa temeljni problem, s katerimi se srečujejo izvozniki, ni le devizni tečaj. Nesmiselno in tudi zgrešeno bi bilo, če bi Banka Slovenije odstopala od začrtane tečajne politike, več za izboljšanje položaja izvoznikov pa bi lahko storila vlada. Ta je z odlogom plačila prispevkov in davkov delno že prišluhnila izvoznikom, s tem ukrepom pa želi izboljšati zlasti njihov likvidnostni položaj. Vendar tudi to še ni rešitev, saj odlog plačila pomeni le začasno omilitve težav. Prispevke in davke bo namreč čez leto potrebno poravnati, in to z obresimi, poleg poročstva, ki ga za to zahteva vlada, pa podjetja v času odloga ne bodo smela izplačevati višjih plač in drugih prejemkov, kot jih bo s predpisom določila vlada.

Mnenja o odlogu plačila pa so tudi med izvozniki različna. Če je za ene dobrodošel, drugi zatrjujejo, da naj bi vlada raje znižala prispevke in davke, zaradi katerih so na zunanjih trgih nekonkurenčni. Če je denimo v Nemčiji čista plača delavca obremenjena s 50 odstotki prispevkov in davkov, je pri nas ta obremenitev 150-odstotna. Izvozniki poleg višjega deviznega tečaja zahtevajo tudi izvozne spodbude, večjo obremenitev uvoza in še kaj. Ob tem pa nemalokrat pozabljajo, da tudi sami še niso izrabili vseh rezerv. Ne velja seveda za vse, vendar podatki kažejo, da se plače realno še naprej povečujejo. In če hočemo navkljub vsemu ohraniti trden tolar, potem se devizni tečaj ne bi smel bistveno spremeniti.

LUDVIK KOVAČ

Fotografija: Jure Zaušček

Nogometaši Mure iz Murske Sobote so se skupaj s trenerjem Marinom Kovačičem takole ob šampanjcu veselili osvojitve pokala Nogometne zveze Slovenije, ki jim omogoča sodelovanje v evropskem pokalnem takmovanju pokalnih zmagovalcev.

Vse poti vodijo v *Potrošnik*

VABLJENI V NAŠ NOVI IN DOSLEJ

NAJVEČJI
DISKONTNI
CENTER **BAUTA**

v ulico Štefana
Kovača v Murski Soboti

Večja ponudba pijač, živil in blaga splošne porabe

Otvoritev
5. junija

— nizke diskontne cene
— za večje nakupe dodatni popust

Ni se Vam potrebno voziti na večje
nakupe čez mejo. Pustite se presenetiti v naši Bauti!

Ljutomerski
svetniki
govorijo o
»goljufivem
stečaju«
Tehnostroja

Vlada določila
ceno pšenice in
 uvedla evropske
standarde
kakovosti

Črenšovskemu
županu določili
plačo

Notarji se
pripravljajo na
pogon

Dvodnevno srečanje osmih predsednikov srednjeevropskih držav v Keszthelyu

O humanih vidikih evropskega povezovanja

Madžarsko letoviško mesto Keszthely ob Blatnem jezeru je bilo ob koncu minulega tedna gostitelj predsednikov osmih srednjeevropskih držav.

V gradu Festetics so Lech Walesa iz Poljske, Oscar Luigi Scalfaro iz Italije, dr. Thomas Klestil iz Avstrije, Milan Kučan iz Slovenije, Vaclav Havel iz Češke, Michal Kovač iz Slovaške, Roman Herczog iz Nemčije in Arpad Göncz iz Madžarske osrednjo pozornost na letošnjem srečanju namenili evropskemu povezovanju. Na tokratnem drugem srečanju so pravzaprav nadaljevali že lani začeti pogovor na Češkem, vendar so letos dali večji poudarek humanim vidikom tega povezovanja.

Začelo se je s slovesnim sprejemom v grajskem parku, kjer je gostitelj, madžarski predsednik Arpad Göncz, ob zvokih Ode radosti sprejel udeležence srečanja, nato pa so si najprej ogledali grajsko knjižnico, ki ni samo eden od najlepših grajskih prostorov, pač pa se s 86 tisoč zvezki uvršča med največje na Madžarskem. Po skupnem kosilu je vseh osem predsednikov sedlo za isto mizo, in čeprav je bilo v ospredju pogovorov evropsko povezovanje, niso mogli tudi mimo nekaterih drugih perečih tem, zlasti krize na območju nekdanje Jugoslavije. Čeprav so pogovori ves čas tekli za trdno zaprtimi vrati, so izza njih vendarle pricurljale nekatere informacije, iz katerih je mogoče sk-

Grad Festetics v Keszthelyu je bil konec prejšnjega tedna prizorišče drugega srečanja osmih predsednikov srednjeevropskih držav.

V parku pred gradom so zasadili hrast, ki naj simbolizira trdnost evropskega povezovanja.

lepati, da je vse skupaj potekalo bolj ali manj na formalni ravni. To navsezadnje niti ne preseneča, saj na ravni predsednikov držav lahko razpravljajo zgolj formalno, stvari pa morajo konkretizirati predsedniki vlad.

Vsi predsedniki so si bili enotni, da je evropsko povezovanje nujno, vendar je le prihajalo do posameznih razlik. Navsezadnje že vsa osmerica na tem srečanju ni bila v enakopravnem položaju, saj so Nemčija, Italija in Avstrija že članice Evropske zveze, Poljski, Madžarski, Češki in Slovaški so vrata pridruženega članstva že

povsem odprta, medtem ko se Slovenija za to še le poteguje in še ni povsem jasno, ali je v tej družini zaželen ali ne. Nehote nas ob tem obdaja občutek, da je Slovenija nekoliko odrinjena in tudi ni v povsem enakopravnem položaju z državami, ki so že v pridruženem članstvu. Kriteriji za sprejemanje bi morali biti za vse enaki, Slovenija pa se lahko upravičeno čuti zapostavljena, saj se ji postavljajo nekateri pogoji (postavljajo jih predvsem Italijani), ki za druge niso veljali. Prav o odnosih med Italijo in Slovenijo naj bi predsednika obeh držav spregovorila

tudi na predvidenem srečanju v Keszthelyu, vendar do njega ni prišlo, saj se je Oscar Luigi Scalfaro že v petek zvečer iz neznanih razlogov vrnil v Italijo.

Kot že rečeno, bo moralo po mnenju vseh do evropskega pove-

zovanja priti, vendar ne na način, da bi države s tem izgubile svojo lastno suverenost, saj mora ob širši veljati tudi osebna suverenost. Kot smo lahko slišali v poldrugo uro trajajoči TV-debati sedmih predsednikov (brez italijanskega), bo moralo to povezovanje dobiti tudi človeške razsežnosti. Evropska integracija se ne bi smela graditi zgolj na inštitucionalnem

Predsedniki so se skupaj sprehodili po ulicah tega letoviškega mesta, nato pa so se z ladjo popejali po Blatnem jezeru.

izpopolnjevanju, pač pa bi morala predvsem priznavati različnost ter krepiti strpnost. Zlasti majhni narodi imajo s tem v preteklosti slabe izkušnje, saj so v okviru večjih sistemov le s težavo uspeli ohranjati tudi svojo narodnostno in jezikovno samostojnost. Navkljub vsemu pa bo evropsko povezovanje vendarle pomenilo določeno omejevanje in slovenski predsednik je bil mnenja, da mora ža vsaka država dobro premisliti, kaj to zanjo pomeni in ali se takšno povezovanje splača. Dilema vseh predsednikov pa je bila, kaj je tisto povezovalno, kar naj bi države prepričalo, da se zaradi skupnega cilja odrečejo svoji lastni suverenosti.

Seveda pa se tudi na tokratnem srečanju niso mogli izogniti nekaterim perečim problemom, zlasti vojni na Balkanu. Vsi predsedniki so soglasno obsodili nove izbruhe spopadov in nadaljevanje vojne v Bosni in Hercegovini, še posebno pa obsojajo napade na civilne cilje. Izrekli so vso podporo Natu pri ukrepanju, kritizirali pa odnos mednarodne skupnosti, ki je pri reševanju krize premalo odločna.

Predsednik obiskal obe manjšini

Za prijaznejše življenje prihodnjih rodov

Slovenski predsednik se je udeležil srečanja predsednikov srednjeevropskih držav v Keszthelyu ob Blatnem jezeru. Pred odhodom pa se je sešel še s predstavniki prekmurskih Madžarov in porabskih Slovencev. S prvimi se je pogovarjal v Murski Soboti, druge pa je obiskal na Gornjem Seniku.

Predsednik sveta Pomurske madžarske samoupravne narodnostne skupnosti Jozsef Balasko in predstavniki občinskih narodnostnih svetov so spregovorili o najaktualnejših temah. Povedali so, da se tudi narodnostna skupnost prilagaja novim razmeram. Veliko naporov je bilo v zadnjih tednih vloženo v to, da so v občinah, kjer živijo pripadniki manjšine, sprejeli takšne statute, ki zagotavljajo uveljavljanje posebnih pravic pripadnikov madžarske narodne skupnosti. V naslednjih tednih bo aktualna tema nova šolska zakonodaja, predvsem pa bo treba jasneje zapisati, kako bo z dvojezičnim šolstvom.

Beseda je nanesla tudi na spravo. Predstavniki narodnosti so opozorili, da se v Sloveniji v zadnjih letih veliko govori o spravi, vendar pa ob tem javnost ni seznanjena tudi s trpljenjem številnih Madžarov, ki so jih po drugi svetovni vojni odpeljali v taborišči v Hrasovec in Kidričevo, od koder se mnogi niso vrnil.

Predstavniki narodnostnih svetov v občinah Hodoš - Šalovci in Moravske Toplice sta poudarila, da si bodo kraji na narodnostno mešanem območju prizadevali, da dobijo samostojne občine. Prosenjakovčarji si tudi želijo, da bi bil čimprej odprt mejni prehod. Milan Kučan je menil, da kljub nekaterim negativnim pojavom stvari vendarle niso problematične. Slovenija ima urejeno ma-

Slovenski predsednik Milan Kučan se je med srečanjem v Keszthelyu sestel s predsedniki Češke, Slovaške, Nemčije in Avstrije. Posneli so pogovora z avstrijskim predsednikom Klestilom.

Dvodnevno druženje v Keszthelyu so predsedniki srednjeevropskih držav izkoristili tudi za številna dvostranska srečanja, v grajskem parku pa so v petek zasadili tudi drevo, hrast, ki naj simbolizira trdnost evropskega povezovanja. Slovenski predsednik Milan Kučan se je v Keszthelyu srečal s slovaškim predsednikom

unijo in bosta s temi prizadevanji nadaljevali, kot že rečeno, pa naš predsednik ni srečal s Slovaškim, čeprav smo od tega srečanja veliko pričakovali. Italija je mreč tista, ki ovira slovensko vključevanje v to evropsko

Besedilo in fotografije
LUDVIK KOVAČ

noek, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem, in Martin Ropoš, predsednik Državne slovenske manjšinske samouprave, sta povedala, da slaba tri leta po odprtju mejnega prehoda Martinje - Gornji Senik lahko ugotovljamo, da je spet prišel čas, ko državna meja ni več dejavnik razdvajanja, ampak povezovanja.

Tudi v ljudeh so se počasi začeli poglobljati temelji slovenstva. Prav zaradi tega ne bi smeli pozabiti na mejni prehod Verica - Čepinci, o katerem se v zadnjem obdobju premo- govori, ko se razpravlja o novih mejnih prehodih na madžarsko-slovenski meji.

In kakšni so še načrti? Obe narodnostni organizaciji se bosta složno

trudili, da se bo izboljšal pokolišolstvu, v Monostru naj bi nastal kulturni center, ustanovili naj bi stno radijsko postajo ...

Milan Kučan je povedal, da se bo prijateljstvo med slovenskoma Slovenije in Madžarske širilo tudi na oba naroda in da stikov vedno več, tudi gospodarski. Ob proslavljanju 50-letnice izstopne vojne so si nekdanji nasprotni prihodnost in sodelovanje. To pa lahko bilo izhodišče za prijaznejše življenje prihodnjih rodov. Odnosi med državama in narodnostni pomenijo tudi boljše izpolnjevanje ohranjanje nacionalne identitete obeh manjšin.

Silva

Zadnja seja vlade

Z referendumom do spremembe ustave

Na izredni seji je Vlada Republike Slovenije v ponedeljek sprejela sklep, da se bo postopno lotila priprav za spremembo slovenske ustave. Spremenili naj bi 68. člen ustave, ki je do sedaj onemogočal kupovanje lastnine oz. zemljišč tujcem, razen v primerih dedovanja. Vlada je ustanovila posebno komisijo, v kateri so ministri vseh treh koalicijskih strank.

Do lastnine naj bi tujci prišli pod določenimi pogoji, ki bodo znani kasneje, in bi jim omogočali predvsem stavbne pravice, ne pa lastnino nad zemljišči. Po tej spremembi ustave naj bi nam bila odprta pot v Evropsko unijo, država pa naj bi imela od tega tudi druge prednosti. Po besedah direktorja vladnega urada za informiranje Boruta Šukljeta sprememba ustave ne pomeni izgube slovenske identitete. Minister Lojze Janko, ki se ukvarja z zakonodajo, je povedal, da črtanje člena ustave ni

samo mehansko delo, ampak bodo to izkoristili učinkovito in operativno zakonsko ureditev, katere bo, da ne bo tako eksplicitno kot zdaj, povedovala nakupe tujcem. Zadeve se bodo postopoma, najprej z ustavnim zakonom. Za ustavne spremembe mora biti vsaj 60 poslancev, pa bi jih potrdili z referendumom. Ustavna sprememba bi bila sprejeta, če bi bila za več kot polovico udeležencev referenduma.

Ministrica za pravosodje Metka Zupančič je povedala, da pri nas velja zakon o lastnini iz leta 1991, ki je v pripravi novi. Za tujce so predvidevali, da bodo na naši zemlji lahko gradili, ne bodo pa mogli prebivati ali opravljati dejavnost. Po dveh letih bo tujec, če medtem ne bo gradil, izgubil pravice. Marjan Horvat

VESTNIK

Izdaja Podjetje za informiranje

Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Cilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiftar.

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažic-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerše, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevenka Emri (lektorica), Ksenija Šomen (tehnična urednica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13, tel. št.: 31 998 (naročniška služba), n.č. 31 960, 33 019 (novinarji Vestnika), Venera (trženje) 33 015, št. telefaksa 32 175. Nenarodnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za II. trimesečje 1995 je 1.850,00 SIT, polletna naročnina je 3.340,00 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekoči račun pri Agenciji RS za PPNi Murska Sobota: 51900-603-30005, devizni račun pri Abanki Ljubljana: 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/TB z dne 30. 1. 1992 se šteje tednik Vestnik med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

Mestni svetniki temeljito o letošnjem proračunu

Velik soboški naložbeni zalogaj

Na 5. seji mestnega sveta Murska Sobota so prvič obravnavali predlog poslovnika, ki je razdeljen na 14 poglavij.

Izhajajoč iz zakona o lokalni samoupravi in mestnega statuta, ki so ga sprejeli že pred več kot mesecem dni, so v njem zajeta vsa bistvena področja delovanja mestnega sveta. Kot je dejala načelnica oddelka za splošne zadeve Nada Šiftar, bo mestni svet lahko urejal posamezne zadeve tudi z odlokom in drugimi akti. V razpravi je bilo največ govora o morebitni imuniteti svetnikov. Rečeno je bilo, da so imeli po ustavi imuniteto prejšnji delegati, ta pa zdaj velja za poslance. Zanimivo pa je določilo, po katerem svetnik ne more odgovarjati za mnenje ali glas, ki ga je izrekel na seji mestnega sveta. Na koncu so se odločili, da bodo predlog poslovnika, ki je po njihovem mnenju dobra osnova za drugo obravnavo, poslali v presojo tudi vsem političnim strankam, ki lahko v desetih dneh poslejo svoje pripombe statutarno-poslovniški komisiji.

Sledila je prva obravnava predloga odloka o proračunu mestne občine Murska Sobota za leto 1995. Po besedah župana Andreja Gerencerja je proračun nastal v bistveno drugačnih razmerah kot prejšnja leta. Z ustanovitvijo novih občin je mestni proračun preplovljen, poseben problem pa je razdelitev denarja za potrebe kulturnih in športnih dejavnosti, katerih večina je osredotočena ravno v mestu. Čeprav je z nekaj nad 1,195 milijarde tolarjev osnutek soboškega proračuna za letos na prvi pogled bogat, od tega je dobrih 776 milijonov namenjenih za tekoče

obveznosti, 419 milijonov pa za naložbe, se je v razpravi pokazalo, da je denarja povsod premalo. To je pri nekaterih svetnikih povzročilo precej nezadovoljstva, saj ne vedo, kako naj bi izpeljali nekatere načrtovane naloge. Teže kot doslej so se v posameznih postavkah tokrat odločali tudi zato, ker zaradi spremenjenega načina financiranja in novega oblikovanja proračuna primerjava z lanskim letom praviloma ni realna.

S proračunom niso predvidevale kake dodatne obremenitve občanov, smo slišali, niso pa še zapisani presežki iz leta 1994,

dokler ne bo sprejeta delitvena bilanca z novimi občinami, ki so nastale na območju prejšnje soboške občine. Septembrski rebalans proračuna naj bi omogočil korenitejšo spremembo pri razdelitvi denarja iz občinske blagajne, je bilo rečeno v razpravi. Čeprav so imeli sestavljenci proračuna številne pogoje s porabniki, je bilo na zadnjem zasedanju mestnega sveta, ko so osnutek proračuna preoblikovali v predlog, še veliko pripomb. Tako je svetnica Brigita Bavčar navedla, da je v primerjavi z vsemi razpoložljivimi sredstvi za naložbe predvideno še vedno premalo denarja, čeravno je v isti sapi priznala, da je za kulturo odrezan primeren kos pogače. Ni pa se strinjala, da bi sprejeli projekt Oko beseda, katerega idejno zasnovo je pripravila delovna skupina kulturnega foruma SDSS Murska Sobota, kar je izzvalo burno reagiranje Mirana Györek. Čeprav je zagovarjal, da projekt, ki naj bi kulturno in turistično promoviral soboško občino, ni predrag, je večina svetnikov menila drugače. Ti so

menili, da prepozno ponujen projekt ne sodi v občinski proračun, čeprav so vsi po vrsti podprli zamisel o organiziranju oktobrske literarne kolonije in natisu zbornika.

V nadaljnji razpravi je Ludvik Nemeč opozoril na finančne težave šolstva zaradi visokih materialnih stroškov in na to, da trije šolski objekti še vedno čakajo na pokrit športni prostor. Podobno kot Martin Žižek je podprl dokončanje večnamenske dvorane v Krogu, kjer so občani pokazali izredno pripravljenost za dodatno zbiranje denarja in prostovoljno delo, ki naj bi bila nared do začetka šolskega leta 1995/96. Slednji je dal tudi pobudo za zgraditev osrednje športne in kulturne dvorane v Murski Soboti, ki bi lahko sprejela do štiri tisoč obiskovalcev.

Z njim je soglašal tudi Ludvik Sukič, ki je povedal, da v prihodnje na ta način ne bi več prihajalo do sporov s šolskimi kolektivi. Podobnega mnenja je bila Nadja Ivanc - Milošević, ki je opozorila, da večnamenska dvorana pri gimnaziji moti šolsko delo. Zavzela se je za gradnjo manjših šolskih telovadnic, ki bodo učencem omogočale kakovostno športno ponudbo.

Večina razpravljalcev pa je podprla zamisel o nujnosti gradnje kolesarske steze ob cesti Murska Sobota - Bakovci, ki naj bi jo čimprej obnovili. Ob tem se je Ivan Karoli zavzel, da bi za zagotavljanje enakega položaja mesta in podeželskih krajev združili denar za vzdrževanje lokalnih cest in mestnih ulic.

Nekateri svetniki pa je motilo, da je za delovanje političnih strank v proračunu namenjenih 6,4 milijona tolarjev, za vse karjavne skupnosti pa le 5 milijonov. Vsi pa so se strinjali, da proračun nujno potrebujejo za normalno delovanje raznih dejavnosti, zato bodo skušali ta pomembni dokument čimprej pripraviti za drugo obravnavo.

MILAN JERŠE

V soboški občini so se odločili!

Koliko denarja funkcionarjem in političnim strankam?

Ker se pri denarju vse začne in konča, so se tega načela držali tudi v soboški občini.

Tako so na nedavni seji Mestnega sveta Murska Sobota svetniki sprejeli tri pomembne dokumente s tega področja, ki konkretno urejajo finančne zadeve. Prvi je sklep o povračilu stroškov članom mestnega sveta ter predsednikom in članom njegovih delovnih teles. Določeno je, da pripada članom mestnega sveta za vsakokratno udeležbo na dokončani seji povračilo stroškov v višini 8 tisoč tolarjev. Obračun bodo opravljali vsakega 5. v mesecu za prejšnji mesec, povračilo stroškov pa se obračunava od 1. januarja 1995. Predsednikom delovnih teles mestnega sveta in predsednikom nadzornega odbora pa znaša povračilo stroškov 4 tisočake. Člani delovnih teles mestnega sveta in nadzornega odbora pa bodo za udeležbo na sejah prejeli po 3 tisočake. Zanimiv je tudi dodatek, po katerem lahko predsednik posameznega delovnega telesa oziroma nadzornega odbora predlaga komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, da za udeležbo na posamezni seji določi tudi višji znesek povračila, če seja traja več kot štiri ure, vendar ne več kot 5 tisoč tolarjev za sejo.

In kaj je določeno včasem sklepu o količnikih za določitev osnovne plače in nadomestil funkcionarjem Mestne občine Murska Sobota? Pri tem so se opirali na določbe ustrezne komisije pri državnem zboru, ki je sprejela začasni sklep o razvrstitvi občin v skupine in določila količnike za najvišje vrednoteno funkcijo, pa tudi na poizvedbe pri mestnih občinah Ptuj, Celje, Novo mesto in Nova Gorica, ki so, podobno kot Murska Sobota, razvrščene v drugo skupino. Tako znaša količnik za določitev plače župana Mestne občine Murska Sobota 8,5, to je 265.100 tolarjev bruto mesečne plače, predsedniku mestnega sveta 33 odstotkov količnika župana, torej 87.483 tolarjev bruto nadomestila, podpredsedniku mestnega sveta pa so določili isto višino nadomestila kot predsedniku sve-

ta, vendar mu pripada takšno nadomestilo le takrat, ko nadomestila predsednika. Poleg tega bo podžupanoma, ki še nista izvoljena, pripadlo do 20 odstotkov količnika župana, kar znaša 53.020 bruto nadomestila, za tajnika mestne uprave pa velja količnik 7,5, ali 234 tisoč bruto mesečne plače, pri čemer se osnovna plača župana in tajnika mestne uprave poveča za delovno uspešnost, ki znaša 50 odstotkov.

Sprejet pa je tudi sklep o načinu financiranja političnih strank v Mestni občini Murska Sobota. Po njem pripadajo političnim strankam, listam katerih so pripadali mandati za člane mestnega sveta, in strankam, katerih kandidati so kandidirali za župana mestne občine, sredstva iz občinskega proračuna v višini 30 tolarjev za vsak dobljen glas na vo-

litvah za mestni svet in župana. Denar bodo političnim strankam nakazali mesečno na njihov žiro račun, sklep pa se uporablja od začetka letošnjega leta. Taka odločitev izhaja iz 26. člena zakona o političnih strankah, ki pravi, da lahko lokalne skupnosti financirajo politične stranke.

MILAN JERŠE

Vestnik
z vami
in za vas!

Novost, ki je ne kaže prezreti Notariati bodo v marsičem prevzeli naloge sodišč

«Z današnjim dnevom, torej 1. junijem, so začeli po vsej državi delovati notariati. S tem je urešnična dolgoletna napoved o ustanovitvi notarske službe pri nas, ki ima v razvitih zahodnih državah že bogato tradicijo. Podobno kot drugje v Sloveniji, bodo tudi v Pomurju ustanovljene notarske pisarne, ki bodo v marsičem prevzele naloge sodišč. V Murski Soboti bosta dva notarja, in sicer mag. Andrej Rošker v ulici Staneta Rozmana 10 in Jože Ratnik v Kocljevi 4a. V Lendavi bo notarica Marija Zag - Gyöfi, ki jo bo možno dobiti na Trgu ljudske pravice 6, v Gornji Radgoni pa bo strankam na voljo Danica Hočevar-Hojs v Kerenčičevi ulici 2. Načeloma bodo uradne ure notarskih pisarn za sprejemanje strank od ponedeljka do četrčka od 10. do 12. ure in od 14. do 17. ure, ob petkih prav tako od 10. do 12. ure, popoldne pa od 13. do 15. ure. Poleg tega bodo notarji poslovali tudi zunaj običajnega delovnega časa, torej tudi ob praznikih in dela prostih dnevih, o čemer se bodo dogovarjali s posameznimi strankami.

Pomembno je, da poslej ne bodo več možni nekateri pravni posli brez sodelovanja notarjev, pri njih pa bo možno hraniti celo denar in dobiti različna potrdila. Velja pripomniti, da v prihodnje ne bo treba več na sodišče, če boste

želeli overoviti kakršno koli pogodbo. Enako velja tudi za pogodbe o urejanju premoženjskih razmerij med zakoncema, pogodbe o razpolaganju s premoženjem oseb, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost, pogodbe o izročitvi in razdelitvi premoženja za življenje, pogodbe o dosmrtnem preživljanju in sporazumi o odpuvedu nevednemu dedovanju, darilne obljube in darilne pogodbe za primer smrti, kupne pogodbe s pridržkom lastninske pravice in podobno. Vse te in druge storitve, kot so na primer izdajanje potrdil o dejstvih in izjavah, overitev izpiskov iz družbenih ali poslovnih knjig, seveda ne bodo zastoj. Za storitve notarjev namreč velja časovna tarifa, ki jo je predpisalo ministrstvo za pravosodje. Tako bodo notarji zaračunavali svoje delo po vrednosti predmeta, ki ga bodo opravili za stranko, upravičeni pa bodo tudi do povračila raznih izdatkov.

Skratka, notariati, ki jih v zakonu označujejo kot javno službo, notarje pa za osebe javnega zaupanja, bodo imeli izredno zahtevne naloge. Predvsem pa ne bodo smeli opravljati pravno sumljivih zadev in bodo morali varovati tajnost podatkov. Zato bodo za nadzor njihovega poslovanja odgovorni ministrstvo za pravosodje, predsednik višjega sodišča, kjer je sedež notarske službe, in seveda v prvi vrsti notarska zbornica v Ljubljani.

MILAN JERŠE

MAJSKI KOMENTAR

Bahači, zabiteži in skesanci

Pogosto z ganjenostjo nad njihovim ubožtvom poslušam ljudi, ki trdijo, da se ničesar ne sramujejo in da do nobene svoje preteklosti držijo odločnega odnosa. Gre za dve vrsti ljudi. Tisti, ki pripovedujejo, da se v življenju nikoli niso zmotili, so navadni bahači. Bahači pa so, kot pravi Bacon, »modrecem v prezir, neumnežem v občudovanje, priskledniki jih imajo za idole, sami pa so sužnji svoje bahavosti«. Drugi pa so zabiteži. Nedavno smo v iskristi rubriki vodilnega slovenskega časopisa lahko prebrali Steinbeckovo misel, da je »zmožnost misliti danes drugače, kot si misliš včeraj, tisto, po čemer se razlikuje pametni od zabitega«.

S pripisovanjem bahaštva in zabitosti kajpada ne ocenjujem posameznikovega izključno zasebnega življenja, njegovih osebnih odločitev, marveč njegovo javno držo. Z drugimi besedami, ne vitkam se v to, kako kdo v danem času v svojo osebnostno strukturo, v svoj vrednotni sistem, v svojo trenutno vest integrira svojo zasebno nepolitično preteklost. Na napakah se vendar učimo in nihče ne more predpisati nikomur, kaj naj šteje za svoj učni pripomoček! Nihče kratko malo ne more čez to, o čemer v znani pesmi Ničesar ne obžalujem poje Edith Piaf. Pač pa ocenjujem, koliko je kdo zabit in bahav v javnih zadevah.

Silno zoprno je, če se zabitež s svojo zabitostjo še baha. Prav to pa se v teh časih tranzicije posebej pogosto dogaja. Vsa čast staremu pokvarjencu Baconu, ki je to tako lepo premislil, kajti s tem se pri neumnežih dejansko vzbuja občudovanje in se skupaj z njimi ohranja pri življenju stare idole in jih časti.

Zadnjič sem poslušal radijski pogovor o praznovanju petindvajsetega maja nekoč in danes, kot bi se reklo. Da, petindvajseti maj se očitno še vedno praznuje. Če bi se ne, ne bi o praznovanju delali pogovorov. Kar vsekakor kaže ne jalov odnos do sedanjosti, če se namreč nekaj obhaja še potem, ko so se okoliščine spremenile in ko so sploh odpadli takšni ali drugačni razlogi za poveljevanje tiste preteklosti. Posebej še, če je ta preteklost s civilizacijskega stališča vsaj smešna, če ne že tudi sramu vredna. Jalov pa je ta odnos do sedanjosti v tem, ker se preteklo državo s tem postavlja za nekaj *conditio sine qua non* te obstoječe - kolikor stvar ne gre še dlje in se slovensko državo s tem razglasa za nepopolno in nedoraslo.

Čeprav novinarjev sogovornik ni kazal nobenega posebnega sramovanja do svoje nekdanje aktivne udeležbe pri Titovi štafeti - bil pa je menda njen nosilec ali nemara celo pisec slavilnih govorov ljubemu maršalu - mu je novinar ihtavo dopovedoval, da pa to pač ni nič sramotnega. Dopovedoval mu je, kakor se to dandanašnji sploh tako pogosto sliši, da je bila to pač naša mladost. Tako, kakor je bila kolokta pijača naše mladosti, da smo nošenje Titove štafete ponotranjili kot vrhunec lepote majskih dni in tako naprej.

Mogoče se zdi, da praznovanja petindvajsetega maja kot tistega dogodka, ob katerem naj bi se pretresla razlika med pametnimi in zabitimi (po Stainbecku) v javnih zadevah, to je v politiki, ni najboljša izbira. Zaradi letnega časa je ta dan vnesel v spomine naše povojne generacije obilico naravne majske slovesnosti, slovesnosti, ki jo porojajo zunanje okoliščine same, sam pomladni mesec, ki je v polnem cvetju. Zaradi česar je meja med zasebnim in javnim strašno nedoločena. Kot pa smo rekli, tisto, kar je stvar intimne zasebnosti, ne more biti in ni predmet našega pretresanja in ironiziranja. Da bi torej utemljal izbiro, je potrebno za stopinjo ali dve kreniti v dekonstrukcijo ideologije, ki je praznovanje uvedla in ga ohranjala. Malce je potrebno pogrebsti tja dol skoraj v intimitno sfero, ki pa to neha biti, ker gre za politično intimitno sfero, za intimo sfero, ki jo je injicirala politika. Gre pravzaprav za način, kako politika zlorablja zasebnost. Kajti, kot se je pokazalo pozneje, je bilo to praznovanje, na videz tako nepomembno in veliko obnem, ključno za obstoj tiste ideologije. Jugoslavija in njen takratni režim sta začela razpadati paralelno s problematizacijo Titove štafete. Ideologi, ki so rohnili proti ukinjevalcem dneva mladosti, so imeli bolj prav, kot si je takratna večina mogla predstavljati. Napad na Titovo štafeto je bil za obstoj jugokomunizma usodnejši kot poznejši napadi na Jugoslovansko armado.

V praznovanju dneva mladosti je bilo združeno dvoje. Po eni strani državotvorni in ideološko ohranjajoči ceremonial, po drugi pa se je z njim ustvarjala pribožnost za vstop majskega dneva v naša srca. Bil je kratko malo dobro in premišljeno izbran, tudi po vremenoslovski oziroma klimatski plati. Kot vemo, so prvi majski dnevi pogosto deževni, tam okrog mrzlih svetnikov so skorajda vedno tudi hladni, proti koncu maja pa je maj najbolj mayski. Od ljubljene maršala - ali še bolje, da bi rajnega ne preveč obremenjavali, morda celo za tisto, za kar je bil bolj malo kriv -, od vrhov sistema, v zasnovi represivnega (čeprav na tretji način, ne način klasičnega realnega socializma), je v naša srca ta dan vodila kot mayski dan slavno okrašena povorka. Kako dobro je bila preromana, se vidi po vsem tem odkritem in prikitem žalovanju za umanjkanjem praznovanja dneva mladosti, ki smo ga letos zopet lahko opazovali, čeprav po tolikih letih ukinitve.

Ta, dasi nekoliko daljši odmik v razstavitve praznovanja Titove štafete smo morali narediti, da bi se naša teza ne pokazala preveč prozelitska in revizionistična.

Zdaj pa spet k zadevi. Človek ima pravico in dolžnost spremeniti svoje mnenje. Čim več ga je osebno skupaj, tem večjo pravico ima tudi do obžalovanja. Govorec v jeziku starega resnicoreka, je klavno biti »enostransko zgrajena osebnost«. Ne sicer vsestransko, toda vsaj mnogostransko, to je zaželeno in celo mogoče. Samo obžalovanja moraš biti sposoben, česar pa seveda spet nisi, če te drži skupaj samo pretekle režimske indoktrinacije. Žalovanje oziroma kesanje je lahko dvoje, eno, recimo mu kirkegaardovsko, spominja pa tudi na luthrovsko, naj bi človeka skorajda izničilo, da bi se v njegovi duši prepustilo mesto bogu. O tem tukaj ne govorimo. Drugo žalovanje je tisto, ki si ga preprosto lahko in moraš privoščiti, da bi ne bil zabit. Povrhu pa: saj, zaboga, ne moreš do konca dni biti samoto in samo tak, kakršnega te je naredil neki sistem! Obnem pa biti tudi nasilen. Kaj je namreč to drugo, če se nekomu ne dopušča, da se sooči s svojo preteklostjo, če se mu dopoveduje, da ta preteklost ni nič takega, zaradi česar bi moral biti v zadregi, če te naj ne bi bilo zaradi nje že tudi sram, kaj je to drugo kakor nasilje. Tipično nasilje malodušnih in nesamozavestnih ljudi, ki hočejo ostati povprečni. Zato si je potrebno vzeti pravico do javnega obžalovanja. Naj govore slabiči kar hočejo. V izbiri med tem, kaj je najmanj slabo biti, bahač, zabitež ali skesaneč, se je umestno odločiti tudi za slednje, pa čeprav gre v samoobtoževanju še dalje od tistega, do kamor človeka, ki obračunava s svojo vestjo, pripelje žalovanje.

ŠTEFAN SMEJ

Občina Črenšovci

Kolikšna županova plača?

Osnutek proračuna Občine Črenšovci predvideva za letošnje leto 200.000.000 tolarjev prihodkov in prav toliko odhodkov. Od pričakovanih prihodkov so najpomembnejši viri dohodnina in tako imenovana »izravnava« proračuna, ki jo občina pričakuje od države, saj sama ne ustvarja dovolj denarja za vse izdatke. Največ (40 odstotkov) odhodkov iz proračuna pa bo šlo za plačilo storitev in dotacije javnim zavodom. Seveda pa so potrebe občine oziroma porabnikov veliko večje, kot jih je mogoče »zakrpati« z denarjem občinskega proračuna. Očitno je, da zato skušajo biti, kar se da gospodarni, zato ne preseneča, da občinski svet ni sprejel predlaganega sofinanciranja strank, a tudi ne predloga, da bi denar, ki bi ga sicer »moral« dati strankam, rajši nakazali gasilskim društvom. Po drugi strani pa so imeli svetniki veliko razumevanja za finančne potrebe Ljudske univerze Lendava, saj je Občina Črenšovci njen soustanovitelj, zato so ji iz občinskega proračuna odobrili 995.000 tolarjev. Svetniki so se sprijaznili z vsedravnimi kriteriji za določanje osebnega dohodka župana, po katerih je občina Črenšovci v 5. skupini, izračunali pa so tudi, da bo župan imel 110.000 tolarjev osebnega dohodka. Mnogi so pričakovali, da bo številka višja. Dokončni proračun naj bi sprejeli na eni od prihodnjih sej sveta, veljal pa bi od 1. julija.

Za zdaj tudi še ni natančno določeno, kakšna bo organizacija občinske uprave. Svetniki so namreč komajda obravnavali osnutek odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave. Župan je predlagal urad župana in strokovno službo za družbene dejavnosti, gospodarske dejavnosti ter urejanje prostora in okolja.

S. S.

Letni zbor Društva izgnancev G. Radgona Tristo tolarjev mesečne rente v posmeh

Pod vodstvom predsednika Milana Šafrana ter ob navzočnosti najvišjih predstavnikov gornjeradgonske občine in poslancev državnega zbora Ferija Horvata in Jožefa Kocuvana je bil v združni dvorani v Gornji Radgoni letni zbor krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije. Na njem so pregledali dosedanje delo in si začetni naloge v prihodnje.

Sodeč po povedanem se izgnanci, interniranci in ukradeni otroci, ki so bili prve žrtve druge svetovne vojne, čutijo opeharjene. Po njihovem mnenju so jih pri popravljanju krivic preprosto postavili v neenakopraven položaj v primerjavi z drugimi, motijo pa jih zlasti protežiranje enih pred drugimi in poskuša rehabilitacije domobrancev. Člani gornjeradgonskega društva izgnancev, ki šteje 106 članov, pa so razočarani tudi zaradi zavlačevanja pri sprejetju zakona o popravil krivic v slovenskem parlamentu. Čeprav sta poslanca državnega zbora s tega območja, Feri Horvat, ki zastopa Združeno listo socialdemokratov, in Jožef Kocuvan kot predstavnik Slovenskih krščanskih demokratov, zatrjevala, da bo zakon o popravil krivic kmalu prišel v tretje branje in bo na ta način dokaj hitro sprejet, to ni moglo potolažiti udeležencev zborovanja izgnancev. Še več! Eden od razpravljalcev je zatrnil, da bi določene politične stranke rade rehabilitirale sodelavce tistih, ki so jih preganjali. In tem naj bi celo postavili spomenik, vreden sto milijonov tolarjev, medtem ko za pomnik umrlim izgnancem sploh ni denarja.

S solzami v očeh so izrazili razočaranje nad političnim razdvajanjem v naši državi. Zanje je v posmeh tristo tolarjev mesečne rente, kolikor naj bi jih dobili izgnanci, ki so med drugo svetovno vojno trpeli v nacističnih taboriščih ali bili na kak drug način pregnani z rodne grude. Takšne miloščine ne potrebujejo, so opozorili, hkrati pa omenili zunanje ministrstvo in vse dosedanje zunanje ministre, ki niso bili sposobni, da bi od vlad, naslednic okupatorskih držav, zahtevali odškodnino za izgnance.

M. JERŠE

Vestnik z vami in za vas!

Zavarovalna družba Adriatic odprla nove poslovne prostore v Murski Soboti

Postati del pomurskega življenja

Vse aktivnosti usmerjene k večji kakovosti zavarovalniških storitev

Zavarovalna družba Adriatic je eden tistih poslovnih sistemov, ki je v razmeroma kratkem času naredil izredno hiter razvoj. Ob ustanovitvi v letu 1991 so si v tej zavarovalnici zastavili cilj, da s svojo dejavnostjo pokrijejo celotno Slovenijo in do danes jim je to skoraj uspelo. V štirih letih so odprli devet poslovnih enot, v okviru katerih deluje 40 agencij, po obsegu zavarovanj pa se Adriatic zdaj že uvršča na drugo do tretje mesto v Sloveniji. Njihov tržni delež je v slovenskem zavarovalništvu v prvem letu delovanja znašal le 4 in pol odstotka, lani je dosegel 12 odstotkov, za letos pa načrtujejo, da se bo povečal na 15 odstotkov.

Kot so povedali na tiskovni konferenci, ki so jo pripravili ob otvoritvi novih poslovnih prostorov v Murski Soboti, so si za uspešnost tega cilja zastavili tudi nekatere nove projekte, med katerimi še posebej omenjajo dodatno zdravstveno in rentno zavarovanje. Pri dodatnem zdravstvenem zavarovanju so edini, ki

polet zdravstvene zavarovalnice ponujajo tovrstne storitve in s tem pomagajo pri razbijanju monopola na tem področju, pri Adriaticu pa so tudi prvi začeli z rentnim zavarovanjem.

Adriaticova poslovna enota v Murski Soboti je ena mlajših, saj je bila ustanovljena pred slabima dvema letoma, njen tržni delež

Slab začetek, potem pa soglasno za Statut Občine Ljutomer

»Goljufivi« stečaj Tehnostroja?

Podprli državne prostorske projekte v Prekmurju in Prlekiji, a dodali svoje zahteve

Kaj lahko bi se zgodilo, da člani občinskega sveta Občine Ljutomer zaradi različnih interesov oziroma pogledov na ponedeljkovi seji ne bi sprejeli občinskega statuta. Najbolj sporno vprašanje je bilo, kakšen kriterij naj bi veljal za sprejem občinskega proračuna - navadna večina, ko bi bilo dovolj 8 glasov, absolutna večina (potrebni bi bilo najmanj 14 glasov) ali dvotretjinska večina, kar bi pomenilo najmanj 18 glasov od 27 svetnikov.

V zadnjem predlogu, ki ga je pripravila statutarno-pravna komisija, je bilo zapisano določilo, da je »občinski proračun sprejet, če zanj glasuje večina izvoljenih članov občinskega sveta«. Najprej je podal dopolnilo (amandma) Franjo Štebih (DeSUS), in sicer da je potrebno črtati besedo izvoljenih, ker neizvoljenih članov pač ni, ter jo nadomestiti z besedo vseh. Šlo je torej bolj za jezikovno kot vsebinsko vprašanje, saj bi v obeh primerih zadostovala absolutna večina. Tega dopolnila pa ni podprlo dovolj število svetnikov. Nato je Drago Legen (SLS) podal amandma, s katerim bi opredelili, da je za sprejem občinskega proračuna potrebna dvotretjinska večina. Tudi ta predlog ni dobil zadostnega števila glasov. Tako je kazalo, da bo statut »pade« oziroma da se bodo o njem spet odločali čez mesec dni. Sprejeli pa so dopolnilo Tomija Nemca (SKD), da je glede odločitve o povezovanju v pokrajino potrebna dvotretjinska večina, in Marije Pušenjak (SKD), da odločitev o oblikovanju ali preoblikovanju krajevne skupnosti sprejmejo prebivalci z referendumom, in sicer na pobudo vsaj 10 odstotkov volivcev z območja, kjer bi želeli (pre)oblikovati novo krajevno skupnost, in z večino glasov tistih, ki so se referendumu udeležili. Soglašali so tudi z nekaterimi drugimi, bolj ali manj »tehničnimi« dopolnili. In potem je bilo na vrsti glasovanje o sprejetju statuta v celoti. Če bi ostali razdeljeni na dva tabora, tako kot pri amandmaju o sprejetju občinskega proračuna, potem bi vse skupaj padlo v vodo. Po krajšem premoru pa je Drago Legen sporočil, da so se na svetovni strank odločili, da bodo soglasno podprli sprejem statuta, kar se je potem dejansko zgodilo,

le Janez Kuhar (SLS) se je vzdržal, ker je bil kot nadomestni član prvič na seji in ni sodeloval pri prejšnjih odločitvah. Predsednica občinskega sveta Darja Odar (LDS) pa je v znak zadovoljstva, in ker je tako obljubila, vse navzoče počastila z dobro in ohlajeno kapljico. Le-ta se je vsem prilegla, saj je bilo zares vroče - zaradi sonca, ki je pripelalo skozi okna v sejno sobo, in tudi zaradi »razgrete« razprave.

Ena od osrednjih točk je bil tudi predlog sklepa o usklajevanju dela pri pripravi strokovnih podlag za spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Republike Slovenije ter prostorskih izvedbenih aktov, za katere je pristojna država (oh, kako dolg naziv, op. p.). Na kratko povedano, gre za posege v prostor v pokrajini ob Muri (Prekmurju in Prlekiji), ki so državnega značaja. Ljutomerski svetniki so jih

načeloma podprli, dodali pa so več svojih zahtev in pripomb. Tako mora imeti po njihovem mnenju prednost železniška povezava čez Ljutomer z Madžarsko (pred avtocesto), pri tem pa naj bi dobila ustrezno mesto v teh projektih tudi proga Ljutomer-Gornja Radgona-avstrijska Radgona. Nesmiselna se jim zdi pobuda, da bi namesto tega zgradili železniško progo Murska Sobota-avstrijska Radgona. Za daljnovid, ki bi potekal iz Madžarske čez Slovenijo v Italijo, so imeli odklonilno stališče; poleg

Ljutomerski svetniki so sprejeli tudi sklep, s katerim zahtevajo odgovor, kaj je pokazala anketa o propadlem podjetju Turri-In Ljutomer in ali morda ne gre v primeru Tehnostroja za »goljufivi« stečaj.

izkoriščanja reke Mure za privabljanje električne energije pa so jim kazalo »izrabljati« se za privabljanje, turistične namene. Ljutomerska občina mora dobiti tudi večjo možnost sodelovanja in vplivanja pri snovanju projektov, ki bodo posegali v njen prostor. Zelena luč za usklajevanje dela pri pripravi strokovnih podlag, ki so jo prižgali zadnji seji, pa še ne pomeni, da so s tem pristali tudi na vključitev v pokrajino Pomurje.

JOŽE GRAD

Lastninski meč nad delavci

Na 12. seji Območnega odbora sindikata delavcev prometa in zvez Pomurja, ki je bila na sedežu krajevnega sveta Zveze svobodnih sindikatov v Lendavi, so ob obravnavi aktualne problematike v podjetjih ocenili, da ni večjih težav. Pri ptt-dejavnosti je prišlo do reorganizacijskih premikov, katerih rezultat je preoblikovanje v dve samostojni podjetji: Telekom in Pošta Slovenije. V Avtobusnem prometu Murska Sobota, kjer so delavci za predsednika izvršnega odbora sindikata vnovič izvolili Gezo Kiraljiča, so se največ časa ukvarjali z lastninjenjem. Ker do predvidenega roka niso predali podrobnejšega programa lastninjenja, kar je navsezadnje onemogočila revizija poslovanja v tem kolektivu, so jih avtomatično uvrstili v republiški sklad za razvoj. Sindikat in vodstvo Cestnega podjetja Murska Sobota pa se nista strinjala s prevelikim deležem države pri njihovem lastninjenju. Zato sta se pritožila. Zdaj ne vedo, kakšno pot naj bi ubrali za naprej. Od odgovora iz Ljubljane pa bo odvisna njihova nadaljnja usoda. Kot kaže, so dalje prišli v lendavskem Integralu, kjer imajo tudi novega direktorja. Lastninjenje je namreč že v drugi fazi, delujeta pa tudi novoizvoljena skupščina in nadzorni odbor podjetja. Hkrati se pripravljajo na izvolitev članov sveta delavcev.

kar sedem različnih kolektivnih pogodb. Dosedanja praksa je pokazala, da vodstva teh podjetij večini primerov delijo regrese na starem, pri čemer upoštevajo le maso razpoložljivih sredstev, kar preprosto delijo s številom zaposlenih. Upoštevati pa bi morali povprečni osebni dohodek in nadur. Tisti, ki so pod slovensko povprečjem, so upravičeni do 100 odstotnega izplačila regresa, tisti, ki presegajo slovensko povprečje, do 70-odstotnega deleža. Vprašanje se, zakaj so pri izplačilu regresa upoštevani direktorji kot višji, saj imajo vrsto ugodnosti, jih ne kaže prezreti.

Na seji Območnega odbora sindikata delavcev prometa in zvez Pomurja je bil govor tudi o organiziranosti Zveze svobodnih sindikatov. Pri tem so poudarili oceno o sedanjih organiziranih sindikatih v republiški ravni. Menili pa so, da je zdajšnja oblika organiziranosti sprejemljiva in da je treba podpreti dobre izkušnje. Obenem so opozorili, da pravilnika o finančno-materialnem poslovanju Zveze svobodnih sindikatov ne kaže spreminjati, zlasti pa ne način danega načina financiranja.

MILAN JERŠE

Glede socialnega sporazuma za leto 1995 so se strinjali, da je ta dokument potrebovala predvsem vlada in ne sindikat. Po mnenju razpravljalcev je dogovor o politiki plač in drugih prejemkov zaposlenih v gospodarstvu prinesel veliko, največ pri izplačilu regresa. Novost je, da so izplačilo regresa opredelili kot individualno pravico. Manj spodbudno pa je, da je doslej le Pošta izplačala regres po določenih kolektivnih pogodbah. Sicer pa velja za zaposlene v dejavnostih prometa in zvez Pomurja

slovnih prostorov ponujajo zavarovancem vse programe svojih zavarovalnih storitev, ustanovljajo pa posebno specializirano družbo, ki bo tržila osebna in zdravstvena zavarovanja.

Dosedanji poslovni rezultati kažejo, da je bila odločitev o ustanovitvi poslovne enote v Murski Soboti razvojno upravičena, saj v mnogih zavarovalnih vrstah predstavlja Adriatic po tržnem deležu drugo najmočnejšo zavarovalnico na tem območju.

Njihov cilj je, da postanejo del tukajšnjega življenja, in temu so podrejene tudi vse aktivnosti, ki so usmerjene zlasti h kakovostnemu servisiranju zavarovancev in zagotavljanju njihove popolne varnosti.

LUDVIK KOVAČ

Krekova banka ni ustanoviteljica Krekove družbe za upravljanje

Direktor Krekove banke, delniške družbe Maribor Anton Guzej nam je potrdil informacijo, da njihova banka ni ustanoviteljica Krekove pooblaščen družbe za upravljanje, kajti po obstoječi zakonodaji to ni mogla postati. Sama namreč mora zbrati več kapitala. Vpisovanje lastniških certifikatov v Krekovo investicijske družbe torej ne morejo spremljati informacije, da je ustanovitelj družbe Krekova banka. Po direktorjevih besedah to tudi ne dogaja. Res pa je, da so delničarji Krekove banke, slovenske škofije, Ognjišče, Družina, tudi ustanovitelji družbe za upravljanje. Krekova banka in Krekova pooblaščen družba, kot je povedal Anton Guzej, poslovno dobro sodelujeta.

UBK banka po treh letih

Sveži denar za sveže dejavnosti

Po treh letih delovanja UBK Univerzalne banke, d.d., v Murski Soboti je direktor poslovne enote Štefan Martinec prepričan, da je banka v tem prostoru prepoznavna in da so jo ljudje dobro sprejeli.

Čeprav je majhna enota s štirimi zaposlenimi, ima vse, kar imajo velike, ali, tako vsaj je novinarjem na tiskovni konferenci zatrdil direktor, za svoje komitente opravljajo popolne bančne storitve. Moč banke v prostoru pa se seveda meri z drugimi kazalci. Murskosobotska bančna enota opravlja finančne posle za nekaj čez 100 pravnih oseb, podjetij ter 120 obrtnikov, zaupa pa jim že tudi prek tisoč občanov ali fizičnih oseb. Njen saldo naložb v posojilih in poroštvih znaša nekaj več kot milijardo in 100 milijonov tolarjev, zbrane kapitala pa je 800 milijonov tolarjev. »Torej ni prelivanja sredstev iz regije v center, ampak ravno obratno.« Je še poudaril Štefan Martinec.

V UBK-banki, poslovni enoti v Murski Soboti so imeli lani za 8 milijonov mark deviznega prometa, za svoje komitente pa so posredovali tudi pri pridobitvi ugodnejšega posojila na tujem. Razdelili so 700 posojil v vrednosti 1,3 milijarde tolarjev, in to do

30 odstotkov na dolgoročno odplačevanje. V prvih štirih mesecih letošnjega leta je banka odobrila 350 naložb v vrednosti 950 milijonov tolarjev. Glede na to, da je bančna enota v Murski Soboti stara le tri leta, je znesek vloženega kapitala sorazmerno

visok, ima pa tudi to lepo lastnost, da je z dolgoročnimi posojili namenjen predvsem razvoju. Bančni saldo naložb je razdeljen na vse tri skupine komitentov. Pri obrtnikih in zasebnikih znaša 340 milijonov tolarjev, od tega dolgoročnih 240, saldo naložb pri podjetjih, ki še vedno ne investirajo toliko kot zasebniki, je 600 milijonov tolarjev, a le 150 milijonov tolarjev je dolgoročnih posojil. Zasebniki se obračajo na banko in povprašujejo po posojilih za proizvodne ter storitvene dejavnosti. Med slednjimi ni gostiln, niti trgovin, ampak prevladujejo zdravstveni delavci, ki začno opravljati zaseb-

no zdravstveno dejavnost. UBK banka je tudi v naši regiji dobila nekaj novih lastnikov, ki so vplačali za milijon mark delnic. »Tudi to, da so kupili naše vrednostne papirje in v banko prinesli sveži kapital, je znak zaupanja naših komitentov v banko.« je prepričan direktor murskosoboške bančne enote Štefan Martinec, za delničarje pa je gotovo pomembnejše to, da je UBK-banka, ki v Sloveniji deluje peto leto, delničarjem izplačala dividende, razen prvo leto, ter ves čas poslovala z dobičkom. UBK-banka bo za lansko leto razdelila za 33,4 milijona tolarjev dividend.

UBK banka v Murski Soboti se šele uveljavlja, zato s svojim lastništvom še ni prepletena z gospodarstvom tako kot banke s tradicijo. »Smo pa že tudi odkupovali terjatve, na primer od Panagre, ki je pred nekaj dnevi šla v stečaj, in podjetje na ta način kreditirali, čeprav je druge posle vodila preko LB Pomurske banke. Mi smo si edini upali iti v to. To je tudi za banko riziko, vendar je bila tudi tu opravljena preverba kupca.« je povedal Štefan Martinec.

Direktor slovenske UBK-banke Matjaž Kaštrun je novinarjem tudi zatrdil, da s tem, da tam, kjer se denar zbere in ustvari, mora tudi ostati, mislijo resno. Zato bodo tudi pri murskosoboški poslovni enoti ustanovili svet banke, kar je pomemben korak banke, da se vcepi in zaživi s prostorom, kjer deluje.

MH

Manj denarja za pripravništvo

V času največje brezposelnosti in krize zaposlovanja v državi je bilo povsem sprejemljivo in tudi politično podprto stališče: če komu državna pomoč na poti do zaposlitve, mora biti za mlade. V štirih letih, kolikor je država pri nas sofinancirala opravljanje pripravništva mladih, je slednje postalo samoumevno, sedaj pa z Zavoda za zaposlovanje sporočajo, da bodo od prvega junija pripravništvo sofinancirali samo tistim iskalcem prve zaposlitve s strokovno izobrazbo, ki čakajo na zaposlitev leto in več. V letošnjem državnem proračunu je za sofinanciranje pripravništva predvidenih le milijarda in 253 milijonov tolarjev, kar je nominalno za petino ali realno za več kot tretjino manj denarja. Glede na to, koliko mladim so konec lanskega leta in v začetku tega sofinanciranje pripravništva že odobrili, to pomeni, da je porabljenih kar 90 odstotkov vsega denarja.

V teh štirih letih, odkar je država denarno podpirala pripravništvo mladih, je tako prvo zaposlitev dobilo 38 tisoč mladih s končno četrto do sedmo stopnjo izobrazbe ali v naši regiji 3 400. Števílo pripravnikov je v teh letih nihalo, odvisno pač od potreb po zaposlovanju ter razpoložljivega denarja. Že konec leta 93 in v začetku lanskega leta zaposlitveni zavod pripravništva zaradi pomanjkanja denarja določil čas ni sofinanciral, tako da tokratni odvisnosti od staršev in da v tem čakalnem letu pogosto ne bodo vedeli kaj početi. Zaposlitveni zavod se namreč s svojimi ukrepi bolj obrača k tistim iskalcem dela, ki sodijo v skupino dolgotrajno brezposelnih. Sem spadajo tudi iskalci prve zaposlitve brez izobrazbe. Zato ostaja ukrep, po katerem delodajalci, ki zaposlijo iskalca prve zaposlitve, ne glede na njegovo izobrazbo, lahko od države dobijo povrnjene enoletne prispevke.

MH

Seja vlade

Strogi kriteriji za kakovost pšenice

Na predzadnji seji Vlade Slovenije: cena pšenice 25,29 tolarja za kilogram - Soglasje k statutu Luke Koper - Proti višji TV-naročnini - Dan Slovenske vojske, 15. maj - Ekspoze ministra Andreja Štera o cestni varnosti pri nas

Na tiskovni konferenci je Janko Deželak, minister za ekonomske odnose in razvoj, napovedal tržni red za pšenico v sezoni 1995/96. Odkupna cena za kilogram pripeljane pšenice bo 25,29 tolarja. Pri tej ceni so že upoštevani kriteriji in merila, ki jih pozna Evropska unija. Letos se bodo pri odkupu dosledno upoštevali kriteriji, kot so vlažnost, primesi in podobno, in ne bo nikakršnih odstopanj. Na osnovi tega se bodo tudi določali razredi za odkup pšenice in se ne bo popuščalo raznim izsiljevanjem. Država bo po potrebi intervenirala na tržišču. Predvideva se, da bomo letos pridelali 100.000 ton pšenice, iz uvoza pa je bo potrebno pripeljati še nadaljnjih 130.000 ton.

Na seji vlade so zavrnili predlog za podražitev RTV-naročnine, sprejeli pa so 4-odstotno povišanje cene naftnega plina v jeklenkah, 16-odstotno podražitev v ljubljanskem mestnem prometu in od 2- do 9-odstotno podražitev učbenikov.

Vlada Slovenije je dala soglasje k statutu Luke Koper, katere večinski - 51-odstotni - lastnik je. Vlado zanima predvsem dolgoročni razvoj Luke Koper in želi sodelovati pri njenem razvoju, toda upoštevala bo tudi javni in zasebni interese.

Vlada je sprejela 15. maj za dan Slovenske vojske. Tega dne leta 1991 sta bili napoteni na služenje rednega vojaškega roka dve skupini nabornikov, in sicer v Učni center Ig in Učni center Pekre. Napotitev je bila v celoti izvedena v organizaciji državnih organov Republike Slovenije in takratne teritorialne obrambe. Glede na to, da je služenje vojaškega roka eden temeljnih elementov za vzpostavitev vojaške organizacije, zlasti njene mirnodobne

sestave, je prav prvo napotitev neposredno pred osamosvojitvijo Republike Slovenije šteti kot enega od najpomembnejših dogodkov, ki so vplivali na postopno oblikovanje lastnih obrambnih sil.

Varnost v cestnem prometu

Zadnje hude nesreče na slovenskih cestah so končno prisilile tudi ministrstvo za notranje zadeve, da je pripravilo svojo oceno stanja varnosti. Na tiskovni konferenci po seji vlade jo je predstavil minister Andrej Šter, ki je najprej ocenil, da je varnost v cestnem prometu slaba, zlasti ob upoštevanju kriterijev Evropske unije. Če upoštevamo kot glavni kriterij število umrlih v prometnih nesrečah na milijon prebivalcev, ugotovimo, da umre letno v Sloveniji približno 250 oseb, v državah Evropske unije v povprečju nekaj manj kot 150, v prometno najbolj varnih državah pa manj kot 100. Temeljne vzroke takšnega stanja mora-

mo iskati v slabi sistemski urejenosti tega področja v naši državi. Zakonodajca, ki jo uporabljamo, je zastarela, ne toliko v materialnem kot kazenskem delu. Osnovno načelo kaznovalne politike v državah z dobro prometno varnostjo je, da mora biti kršitelj predpisov o varnosti cestnega prometa kaznovan občutno in takoj, kajti le na ta način doseže kazenska sankcija kurativni in preventivni namen. Varnost cestnega prometa kot izrazito kompleksna problematika je odvisna od vrste dejavnikov, med katerimi izstopata, če zanemarimo preventivni vidik, ki je sicer dolgoročno še kako pomemben, sodstvo in policija. Ob tem ne smemo pozabiti t. i. generalne prevencije, ki je pomemben sestavni del učinkovitega dela omenjenih državnih organov.

Problem sodstva, gledano z vidika prometne varnosti, je neprimerna organiziranost, saj imata (pri sodiščih za prekrške) pred prometno varnostjo prednost tako mejna problematika kot tudi problematika javnega reda in miru. Najverjetneje tudi vrednotenje dela sodnikov teh sodišč ni najprimernejše, saj nastaja vtis, da je pomembnejše število rešenih primerov kot njihova teža. Posledica tega in verjetno še kakšnega vzroka je nestransko veliko število zastaranih postopkov, tudi v primeru najhujših

prekrškov. Izterjava denarnih kazni je naslednji problem kaznovalnega sistema, saj je znano, da je v Sloveniji v povprečju izterjana le dobra četrtina izrečenih denarnih kazni.

Kršitelji cestnoprometnih predpisov se tega dobro zavedajo in kazni za storjene prekrške skoraj ne plačujejo več - v slabo prometne varnosti in državnega proračuna. Posledica tega je razvrednotenje policijskega dela in ukrepov, kar se kaže tako v odnosu predvsem večkratnih kršiteljev cestnoprometnih predpisov do policistov kot tudi v ravnanju tovrstnih prometnih udeležencev v prometu na cesti. Čeprav je glede na navedeno delež policije pri zagotavljanju in predvsem izboljšanju prometne varnosti sorazmerno skromen, pa ni zanemarljiv. Zato so dobre delovne razmere policije pri nadzoru in urejanju cestnega prometa prvi pogoj za večjo prometno varnost. Slovenska prometna policija pokriva s patroljami skoraj celoten slovenski cestni križ, s tem da je podnevi glede na pogostost črnih točk na določenih odsekih tudi več policistov, v nočnem času pa pokriva ena patrolja daljše relacije (npr. Arja vas-Zajasovnik, Zajasovnik-Trzin itd.).

V dnevnem času je na cestah več patrolj na motornih kolesih, kar naj bi po besedah ministra Andreja Štera dalo občutek večjega števila policistov na nekem odseku.

Za ceste, ki izstopajo po številu prometnih nesreč (magistralne, Slovenika, Ilirika itd.) načrtujejo pogostejše kontrole hitrosti z radarji, pri delu uporabljajo patrolje s civilnimi avtomobili, predvsem zaznavanju, izdelani pa so tudi stalni načrti skupinskih nadzorov na nekaterih najbolj problematičnih cestah, kot je med Ljubljano in Trojanami, na Sloveniki itd.

Med probleme je minister uvrstil poleg plačila in plačila za nadurno delo policistov tudi tehnično opremo. Zato potrebujejo več sodobnih radarjev, videokamer in elektronskih alkotestov.

Marjan Horvat

Ugodnosti za tujce

Podobno kot druge evropske železnice tudi slovenske ponujajo številne možnosti cenejšega potovanja z vlakom. Pred začetkom glavne turistične sezone, ko bodo prišli na obisk v našo državo tudi gostje in prijatelji iz tujine, kaže omeniti popuste v železniškem prometu, ki jih lahko uveljavljajo.

V notranjem prometu ponujajo tujim potnikom več popustov. Tako je pri povratni vozovnici 20-odstotni popust, za otroke od 6. do 15. leta starosti pa je za 50 odstotkov nižja cena. Če se na vlaku vozita najmanj dva odrasla in en otrok (največ šest potnikov), lahko odrasli uveljavijo 30-odstotni, otroci pa 50-odstotni popust. Za kopalni vlak velja 40-odstotni popust, posebne ugodnosti pa so tudi za skupinska potovanja, kjer pa mora biti najmanj šest potnikov. Pri tem bodo odrasli plačali za 30 odstotkov nižjo ceno, za mlade do 26. leta starosti pa velja 40-odstotni popust.

Vozovnica Slovenija Rail velja za posameznike in skupine do 5 potnikov. Veljavnost vozovnice je 10, 20 ali 30 dni za neomejeno število voženj v 1. ali 2. razredu vseh vlakov na vseh progah Slovenskih železnic. Za potovanje z EC/IC in Zelenim vlakom je treba plačati dodatek. Medtem pa vozovnica Eurodomino velja za Slovenijo 3, 5 ali 10 dni. Pri tem plačajo otroci od 5. do 15. leta polovično ceno, vozovnica 1. razreda pa je za približno 50 odstotkov dražja. Za mlade do 26. leta velja poseben popust. Dodati je treba še, da se cene vozovnic Eurodomino in Inter Rail lahko menjajo ob spremembi tečaja.

M. JERŠE

Za posodobitev poslovanja

Pomurska banka, ki je domicilna v pomurskem prostoru, nenehno skrbi za posodabljanje poslovanja. Svoje storitve želijo v banki čim bolj približati in prilagoditi potrebam gospodarstva in občanov, zato tudi širijo mrežo svojih poslovalnic. V Pomurju ima Pomurska banka svoje poslovalnice v vseh večjih krajih, v prvi vrsti pa razvijajo samopostrežni način poslovanja, zato v večjih krajevnih središčih nameščajo bančne avtomate.

Ekspozitura Pomurske banke v Radencih deluje že dalj časa, da bi v njej posodobili poslovanje, pa so se letos odločili za preureditev prostorov, ki so jih predali namenu v začetku tega tedna. Posebej so uredili oddelek, ki je namenjen podjetništvu, saj je eden od ciljev banke, da spodbuja razvoj podjetništva tudi v novi Občini Radenci. Kot je v svojem nagovoru poudaril direktor Pomurske banke Viktor Šbul, je na ekspoziuro v Radencih vezanih že več kot 4.500 varčevalcev, njena bilančna vsota pa je dosegla vrednost 7 milijonov nemških mark.

Fotografija: L. KOVAČ

Keralova hiša za plačilo dolga

Koržetov sklad je s svojimi podjetji prodajal tudi mačka v žaklju.

In podjetnik iz Velike Polane, Jože Tompa, ki je kupil lendavski Keral, ni prvi, ki je govoril, da nikoli v življenju ne bi več kupoval od Sklada. »Ko podjetje kupiš, šele vidiš, da je položaj povsem drugačen, da so tu tolikšne obremenitve, tožbe. Mi smo Keral dobili z mapo, v kateri je bilo štiri, pet listov, ter z enim kupcem. In to je bila celotna dokumentacija podjetja,« je povedal polanski podjetnik. Razlike med tistimi dolgi, s katerimi je podjetje kupil, in dejanskim stanjem je bilo kar za 30 odstotkov.

Da bi k povedanemu pritaknili tisto, po čemer vse je Polančan kot podjetnik poznan? Lahko bi, vendar ima še kako prav, ko pravi, da je lahko kritizirati z višine, ampak povsem drugače je, če grizeš življenje.

Keral je bil prodan pred dobrima dvema letoma z vsemi dolgovi vred ter z dvajset zaposlenimi za milijon mark. S pogodbo je Sklad vse kupce svojih podjetij tudi zavezal, da v dveh letih od podpisa pogodbe ne smejo odpuščati prevzetih delavcev. »Pri nas se je število zaposlenih zmanjšalo, ker so nekateri sami odšli, z nobenim pa nismo imeli spora zaradi odpuščanja,« je povedal sogovornik. V Keralu dela sedaj le še 15 delavcev, bi jih pa naj bilo več, ko se bodo preselili v novo proizvodno halo v Veliki Polani. Selitev načrtujejo za drugo polovico poletja, kajti prostori Kerala v Lendavi so naprodaj. »Za to stavbo v Lendavi imamo že nekaj kupcev in danes vam jih ne bi našteval, saj je to poslovna skrivnost. Razgovori pa potekajo in mislim, da se bodo končali v zelo kratkem času. Mi bomo stavbo na tak ali drugačen način prodali in potem odplačali večji del obveznosti Kerala, ki so v tem času zaradi bančnih obresti narasle. Potem bi svobodneje, lažje zadihali,« je povedal Jože Tompa. Podjetje se torej duši v prevzetih in ne odplačanih obveznostih, vrat pa stiskajo tudi obveznosti na obveznosti. »Stali smo pred odločitvijo, ali odplačevati obveznosti, ki so bliskovito rasle - ne vemo sicer, kako dolgo bi to vzdržali v tistem trenutku, ko smo sanirali proizvodnjo -, ali iti v naložbo, gradnjo nove hale, povečati obveznosti do banke in potem s prodajo stavbe v Lendavi anulirati te dolgove. Odločili smo se za drugo varianto, ker v nedogled v sedanjih prostorih ta proizvodnja ne bi mogla biti in bi se bilo treba prej ali slej seliti,« je povedal sogovornik, odgovoril pa tudi na vprašanje, ali po vsem še lahko samostojno in neodvisno išče kupca ali je v prodajo prostorov že vključena banka. »V tem trenutku ga samostojno izbiramo, banka pa bo pobrala kupnino. Dobrodošel pa bi bil tudi njen predlog.

Takrat, ko je bil Keral naprodaj, so nekateri komentirali, da se z glino ne da preživeti, da proizvodnja ni tržno zanimiva. Polanski podjetnik pa je ne misli opustiti, saj se je proizvodnja razen v začetnih mesecih pokrivala, lani pa je že tudi prinesla nekaj dobička. Izdelke imajo razprodane za mesec dni vnaprej, in to sedaj, ko ni prava sezona, našli pa so si že tudi dvesto kupcev, predvsem na domačem trgu. Prodajajo samo prvovrstne keramične izdelke, proizvodnja se je povečala na zaposlenega za sedeminpolkrat, izdelkov za odmet pa je od 3 do 4 odstotke, je s proizvodnjo keramike zadovoljen lastnik. »Mi smo delovali dve leti brez enega dodatnega tolarja zadolžitve. Zadoližili smo se samo za nakup Kerala,« je še dejal, res pa je, da bodo morali odplačati še posojilo, ki so si ga najeli za gradnjo novih proizvodnih prostorov. Del bremena je prevzel Keral, drugega pa Lekop, čeprav je sedaj, ko bo lastnik združil obe podjetji v eno, to nepotrebna delitev. M. H.

Kapital ne pozna milosti

Mali upnik ali »hlapec« še vedno ni našel pravice

Tehnostroj so potapljali, četudi ga je država reševala

Zgodba, ki jo opisujejo dokumenti, ki smo jih dobili v roke, pojašnjuje pogrom Tehnostroja z njegovimi koreninami vred. V svojem bistvu kaže iskanje pravice malega upnika, ki ga kapitalski gigant in pravo tretirata kot hlapca, ki nikakor ne more priti do svoje pravice. V sami zgodbi imamo opravka z najbolj elementarno sociološko kategorijo, to je močjo. Očitno je, da je moč kapitala v našem primeru banke prepletena in s svojimi tipalkami seže do najbolj posvečene in tudi neodvisne veje oblasti - sodstva. Toda to je samo hipoteza. Sliko, takšno ali drugačno, si lahko ustvarite iz kronološkega zapisa.

Mali upnik Franc Škrinjar alias Ivo Tivadar

Med stečajnimi upniki Tehnostroja je zahteval plačilo svoje terjatve tudi Franc Škrinjar, in sicer je bil to za tisti in tudi današnji čas sorazmerno majhen znesek 11.229,70 dinarjev. Ker stečajni upravitelj pa tudi stečajni senat, ki je to dovoljeval, nista enakovredno obravnavala vseh upnikov, saj pritožbe kljub ekspertnim mnenjem niso zalegle, in zaradi favoriziranja banke je vložil tožbo za ugotovitev neveljavnosti pogodbe o prevzemu dolga. Čeprav je bil upnik Franc Škrinjar, je tožbo vložil tedanji direktor Ivo Tivadar, ki je od

Škrinjarja terjatev odkupil. Za to potezo se je odločil, kot je povedal, ker z banko ni mogel najti skupnega jezika o izplačilu terjatev in prenosu le-teh na novo podjetje, kar je bilo tako ali tako v nasprotju s takratno in sedanjo zakonodajo. Hkrati s tem je vložila tožbo tudi Moderna oprema.

V tožbi Ivo Tivadar spodbija, da so podpisane pogodbe neveljavne in v škodo tako Tehnostroja v stečaju kot tudi novega podjetja. Navaja tudi, da bi ob taki pogodbi morala ukrepati stečajni senat in tudi stečajni upravitelj, mimogrede, to je bil dr. Štefan Ščap, in pogodbo zavrniti.

Ob tem je bil podan ugovor Tehnostroja v stečaju, ki tožbi

oporeka, saj trdi, da je terjatve banke prevzela Moderna oprema, da bi na ta način odpadel velik upnik in bi bili drugi upniki izplačani v večjem obsegu. Tudi Pomurska banka se je odzvala in zapisala, da bo sodelovala pri sanaciji z lastninskimi vložkom milijon dinarjev in konverzijo kratkoročnih posojil v dolgoročne, seveda pod pogojem, da nova družba prevzame celotno obveznost do banke.

Tako je glavica novega podjetja takrat znašala 116,5 milijona dinarjev. V ugovoru banka navaja, da je ravnila racionalno in s prenosom terjatev omogočila poslovanje Moderne opreme. Prav tako tudi Moderna oprema v svojem odgovoru na tožbo ni priznala pogodbe o prevzemu dolga in jo je izpodbijala z argumentom, da jo je podpisal v. d. direktorja, ki zato ni imel pooblastil, in ker je šlo za kolizijo premoženjskih in pravnih interesov. Da pa se je za vse te poteze odločil direktor Ivo Tivadar, je bilo na eni strani strokovno mnenje Pravnega inštituta iz Maribora

ra in izračun, da teh bremen novo podjetje ne more prenesti. V mnenju namreč piše, da podjetje ne bi smelo prevzeti nobenih obveznosti, in to zaradi uspešne sanacije, in ker se s tem favorizirajo posamezni upniki. Prav tako novo podjetje ne bi smelo sklepati nobenih pravnih poslov s posameznimi upniki.

Jasno tudi piše, da stečajni organi ne smejo dovoliti, da bi upnik izplačan iz sredstev druge rke.

Soglasje stečajnega upravitelja pri prevzemu dolgov nezakonito

Soglasje stečajnega upravitelja je bilo nezakonito, če pa je bilo dano, bi moralo biti novo podjetje ponovno pripojeno temu oziroma stečajnemu upniku. Ob tem je seveda vprašanje, če je že stečajni upravitelj dr. Štefan Ščap privolil v to favoriziranje, zakaj ni posegel v stečajni senat, katerega je takrat vodil Igor Vinčec.

Prenos terjatev banke na novo podjetje je pomenil zmanjšanje stečajne mase, saj se je z obremenitvijo Tehnostroja Moderna oprema ne samo obremenilo poslovanje, ampak se je zmanjšala tudi vrednost delnic novega podjetja, ki so predstavljale precejšen delež stečajne mase stečajnega dolžnika.

Podjetje pa je uničevalo zavlačevanje stečajnega upravitelja in zavračanje vseh pobud za odplačilo dolgov upnikom, razen seveda banki. Iz obsežne dokumentacije smo izbrskali, da je novo podjetje našlo tudi ustrezne rešitve za odplačilo dolgov upnikom. Ti so pristali na to, da njihove terjatve spremenijo v stniške deleže v novem podjetju. S 63 upniki so bile podpisane pogodbe o vložitvi sredstev v delniško družbo, in sicer celotnega dolga.

Vrednost spremenjenih delgov v delnice bi znašala nekaj čez 3,1 milijona dinarjev. Stečajnemu upravitelju in posredno tudi banki seveda ta scenarij ni ušel rezal, čeprav bi ugodno vplival na ohranitev realne vrednosti premoženja, toda bistvo je bilo drugje in ga je lahko vsak pameten šahovski kombinatorik predvidel. S tem bi se namreč banka kot največji upnik in delničar hkrati znašla v podrejenem položaju.

V novi družbi je bila z milijonom dinarjev vrednosti celotna 0,86-odstotni lastnik, s svojimi deleži bi jo upniki prehiteli in tako s finančnimi pogoji in lastniškim deležem ne bi mogli več stoodstotno štiti svojega interesa. Prav tako ni bil nikoli sprejet predlog, da delavci služijo pri dokapitalizaciji podjetja.

Po vseh teh enostranskih in pravno vprašljivih potezah stečajnega upravitelja je prišlo do htevo po zamenjavi stečajnega upravitelja. Toda kljub politike in vseh lobističnih vložkom se je stečajni upravitelj zal in zgodilo se je to, kar lahko že prebrali v revizijskem poročilu. Iz tega boja za novo podjetje se je takrat umaknil direktor Ivo Tivadar, ki je predvidel današnji scenarij Moderne opreme.

Danes pa kot upnik še razsodbo gospodarskega sodišča. Zato še ni znan odgovor, ali je to oškodovanje upnikov ali ne, ampak bo to dokazala razsodba sodišča, na katero pa čaka tri leta.

Tudi s Tehnostrojem ni opremo se je zgodilo podobno kot z Logom, namreč nekaj časa je tudi novo vodstvo odstopilo od tožbe. Zakaj nismo uspeli ugotoviti nemo od omenjenih podjetju. Domnevamo pa lahko!

Posebna skrb gospodarski infrastrukturi in družbenim dejavnostim

Kako bo razdeljen naložbeni denar?

Za tekoče investicijsko vzdrževanje gospodarske infrastrukture je v Mestni občini Murska Sobota letos predvidenih 43 milijonov 877 tisoč tolarjev.

S tem denarjem bi omogočili vzdrževanje lokalnih cest in mestnih ulic ter zelenih površin, parkov in zelenic v mestu. Poleg tega je za naložbe v gospodarsko infrastrukturo zagotovljenih dobrih 229,9 milijona SIT. Največji delež odpade na prometno ureditev v mestu Murska Sobota, za kar naj bi porabili 53,1 milijona tolarjev. Od tega zneska je treba odšteti 14,1 milijona SIT na račun neizvršenih pogodb za obnovo pločnikov v letu 1994. Za projektno dokumentacijo ureditve Kocljeve ulice bodo namenili 2,5 milijona tolarjev, za ureditev križišča Lendavska-Gregorčičeva 6,5 milijona SIT, za ureditev pločnikov, cest in javne razsvetljave v mestu pa 30 milijonov.

Po zadnjem predlogu bodo za urejanje preskrbe z vodo porabili 28,5 milijona tolarjev, v kar je všteto financiranje gradnje črpalnice v Krogu, vodovod

dov v Čermelavcih, Veščici in Malih Bakovcih, sofinancirali pa bodo tudi gradnjo kanalizacije v Rakičanu in izdelavo izvedbene dokumentacije za

kanalizacijo v Bakovcih. Poleg tega bodo za etapno gradnjo nove soboške čistilne naprave (zadrževalni bazen) letos porabili blizu 61 milijonov SIT.

Precejšen znesek bo namenjen tudi za tekoče vzdrževanje družbenih dejavnosti, in sicer nekaj čez 29,2 milijona tolarjev v obliki amortizacije. Sicer pa so za naložbe na tem področju zagotovili 189 milijonov 497 tisoč tolarjev. Največ teh sredstev bo šlo za izobraževanja (dobrih 62 milijonov SIT). Kar 60 milijonov bodo porabili za sofinanciranje športne dvorane pri prvi osemletki v Murski Soboti, pri čemer računajo tudi na delež ministrstva za šolstvo in šport.

Preostala dva milijona pa bosta namenjena za nakup dvigalnice pri jedilnici prve osemletke, kar je še dolg iz lanskega leta. Posebna pozornost velja tudi športu, saj so zanj iz občinske blagajne zagotovili 48,75 milijona tolarjev. Pri tem je 20 milijonov namenjeno za sofinanciranje obnove atletskega stadiona, s 15 milijoni bi sofinancirali dokončanje telovadnice pri Osnovni šoli Krog, 9 milijonov pa bodo namenili za sofinanciranje odplačila posojila za stadion Nogometnega kluba Mura.

Poleg tega predvidevajo 2 milijona za nakup kombija Brodarskega društva Krog, 900 tisočakov jih bodo stala dela pri

Z obveznicami do stanovanja

Z obveznicami Stanovanjskega sklada bo mogoče kupiti 11 novih stanovanj, ki jih je zgradil SGP Gradbenik Lendava, kajti tudi s tem podjetjem je državni stanovanjski sklad podpisal posebni protokol za prodajo stanovanj za obveznice. Z obveznicami Stanovanjskega sklada bo 181 novih stanovanj mogoče kupiti še v dvanajstih slovenskih mestih, lokacijsko najbolj zanimiva pa so seveda stanovanja v Ljubljani, kjer jih bo z obveznicami mogoče kupiti kar 77, v Mariboru 10, Ankaranu 2, Kopru 5 ter drugje. Stanovanja so vredna nekaj manj kot 27 milijonov mark, skupna nominalna vrednost celotne emisije obveznic znaša nekaj čez 15 milijonov mark, za kupce stanovanj pa je pomembnejši podatek, da bodo odplačilno sposobni državljani za nakup obveznic pri Stanovanjskem skladu lahko dobili ugodno posojilo. Stanovanja in ugodna posojila torej niso za tiste s tankimi denarnicami in državljanje, ki prejema najnižje plače.

Prodajna cena paketa obveznic je tolarška protivrednost nominalne vrednosti paketa, ki znaša 22 800 DEM, obveznice bodo obrestovalni dekurzivno (obre-

sti na obresti) po 6-odstotni obrestni meri, posojilo za nakup obveznic, ki ga bo odobril Stanovanjski sklad, pa bo obrestovano z D + 6,82 odstotka. Posojilo bodo prejemniki odplačevali 15 let v enakih mesečnih obrokih, ki znašajo ves čas odplačevanja 200 DEM v tolarški protivrednosti za nakup enega paketa obveznic. Najvišji odobreni znesek posojila bo v tolarški protivrednosti 228 tisoč DEM, višina odobrenega posojila pa bo lahko največ pogodbena vrednost primerne stanovanja, vendar ne več kot polovica vrednosti za zavarovanje posojila. Posojilo se torej zavaruje z zastavno nepremičnino, lahko s stanovanjem, ki se kupuje, ali z drugo nepremičnino.

Zainteresirani kupci stanovanj in hkrati tudi kupci obveznic bodo lahko do 9. junija pri prodajalcih stanovanj dvignili vlogo za pridobitev posojila in sklenili predpogodbo za nakup stanovanja. Z njo in pa vsemi zahtevanimi dokumenti se bodo prosilci morali obrniti na Stanovanjski sklad, kajti razpisano posojilo bodo najprej razdelili med tiste, ki bodo oddali popolne vloge. MH

Vlada določila odkupno ceno pšenice

25,29 tolarja za kilogram

Ta cena je izhodiščna, odkupna pa bo odvisna od vsebnosti beljakovin

Čeprav pridelovalci že ves čas opozarjajo, da bi morala biti odkupna cena pšenice znana že ob setvi, saj bi se tako lažje odločali, kakšne površine ji bodo namenili, se to v praksi ne dogaja. V preteklosti se je celo dogajalo, da cena pšenice ni bila znana vse do začetka žetve. Letos smo za ceno pšenice zvedeli dober mesec pred začetkom žetve, saj jo je vla-

da določila sredi prejšnjega tedna, pri tem pa je izhajala iz kalkulacij, ki jih je pripravil Kmetijski inštitut Slovenije.

Cena, ki je objavljena, je seveda le orientacijska, saj se z letošnjim letom opuščajo jugoslovanski standardi za določanje kakovosti, namesto njih pa bodo uporabljali evropske. Pri izračunu proizvodne cene so v kmetijskem

inštitutu izhajali iz predpostavke, da znaša pridelek 5,3 tone na hektar, pri 11,5 odstotka beljakovin pa naj bi kilogram pšenice stal 25,29 tolarja. Objavljena cena pšenice je med pridelovalci povzročila negotovanje in nezadovoljstvo, saj pravijo, da je nižja kot v lanskem letu, vendar v kmetijskem ministruvstvu zatrjujejo, da je negotovanje neupravičeno. Po njihovem je namreč vsebnost beljakovin lahko višja in se pri 13 odstotkih povzra za okoli desetinno, kar pomeni, da je kilogram takšne pšenice vreden čez 28 tolarjev.

Lahko pa se zgodi seveda tudi nasprotno, saj nižji odstotek beljakovin od izhodišnih pomeni tudi nižjo ceno, ne bi pa naj odkupovali pšenice, ki ne bo do-

segla 10 odstotkov beljakovin. Ker je bila cena pšenice določena pred žetvijo, se bo do odkupa tudi usklajevala z rastjo cen, in to za 80 odstotkov rasti drobnoprodajnih cen v vsakem mesecu.

Kakšna bo letošnja odkupna cena, bo dokončno znano šele ob odkupu, ko bodo v laboratorijih ugotovili njeno kakovost. Če bo ta dobra, bo cena verjetno tudi za pridelovalce sprejemljiva in zdaj lahko le upamo, da se ne bodo ponovili dogodki iz lanskega leta. Kakovost namreč ni vedno odvisna le od pridelovalcev, kar se je najbolje potrdilo lani, ko je bila zaradi neugodnih vremenskih razmer slaba in je bila tako večina pšenice uprščena v slabši kakovostni razred. Vzorce za analizo bodo jemali na odkupnih mestih, potrebno pa se bo še dogovoriti, do kakšnih količin vzorcev ne bodo jemali. Stroške analize bodo namreč nosili pridelovalci in za manjše količine bi ti predstavljali precejšen delež v ceni pšenice.

LUDVIK KOVAČ

Društvo vinogradnikov Radgonsko-Kapelskih goric Skrb za strokovnost svojih članov

Nazadnje med primorskimi vinogradniki in kletarji

Poleg strokovnih aktivnosti, med katerimi na prvo mesto postavljajo izobraževanje članov, analizo vinskega letnika in razstavo vinskih vzorcev v okviru radgonskega turističnega društva, so si v Društvu vinogradnikov Radgonsko-Kapelskih goric zastavili še nalogo, da čim več članov obišče vzorne vinograde in vinarje v Sloveniji in Avstriji. Tako so že obiskali vinograde na avstrijskem Gradiščanskem, dolenski in bizeljske vinograde, kmetijski sejem v Veroni, pred kratkim pa so pripravili še dvo-dnevno ekskurzijo na Primorsko. Vseh strokovnih potovanj se je udeležilo 218 članov, pripravljajo pa še obisk mednarodnega vinskega sejma v Ljubljani.

Člani Društva vinogradnikov Radgonsko-Kapelskih goric so se med obiskom pri primorskih vinogradnikih ustavili v številnih kletih, fotografija pa je nastala pred staro pršutarno MIP-a Nova Gorica na Krasu.

Ob zadnjem obisku na Primorskem so spoznali tri družbene in več zasebnih kleti, prav zasebni vinogradniki na tem območju pa so v zadnjem času dosegli precejšen napredek. Radgonsko-kapelski vinogradniki so bili posebej navdušeni nad urenjenimi in največkrat klimatizira-

nimi kletmi ter uživali ob pokušnji tamkajšnjih vin. Poskusili so šampiona iz Goriških brd, ki je bil pred kratkim razglašen za najboljšo suho vino med chardonnayji in nagrajen z veliko zlato medaljo v Franciji, pri kletarju Rojcu v Zaloščah so med drugim poskusili prvaka suhih laških rizlingov, ki je ta naziv dobil na turnirju viteškega reda na lanskem ljubljanskem vinskem sejmu, pri tem vinogradniku pa so predstavili tudi najnovejši plug, ki obdeluje celotno površino v vinogradu. Obiskali so še več zasebnih vinogradnikov, pot pa končali pri največjih vinogradnikih Silvestru in Dušanu Kristančiču, ki imata 17 hektarjev vinogradov in sta doslej edina slovenska zasebna vinogradnika, ki sta s svojim vinom osvojila šampion vinskoga sejma v Ljubljani. Zanimiva ob vsem tem je ugotovitev, da samo v Goriških brdih stekleniči vina že čez 60 vinogradnikov, prav zaradi sodobne tehnologije in moderne opreme v kletih pa primorska vina prav nič ne zaostajajo za vini na drugih vinorodnih območjih.

IVAN KOVAČ

Zelena dela - pletev

Pletev je korektura rezi, je pomembno opravilo, a se tega marsikateri vinogradnik premalo zaveda. To velja še posebno tam, kjer smo pri rezi pustili preveč rodnega lesa (šparonov) in reznikov. V sedanjih razvojnih fazah in zaradi posebnosti letnika, saj v povprečju vegetacija zaostaja 14 dni in več, je pomen tega ukrepa še večji. S pletvijo odstranimo odvečne mladike na starem lesu (deblu) in nerodne mladike na šparonih. Kjer je iz očes poglana še ena mladika, odstranimo slabšo, tudi če ima kabrnik. Letos je na sorti laški rizling pogosta tudi pršica (trdna kodravost ali akarinoza), posledica česar je slaba rast mladik, zato so v večini primerov zdaj odgnala tako imenovana sekundarna očesa in te mladike bodo kmalu prerasle mladiko iz glavnega očesa. Svetujemo, da v takih primerih odstranite od pršic napadeno mladiko. Kjer so na deblu močno odgnale jalovke, na rodnem delu trsa (šparoni in rezniki) pa je zelo slaba rast, pustimo zdaj pri pletvi eno do dve jalovki na deblu in to čim nižje, da se morebiti naslednje leto pri rezi lahko odločimo za pomladitev trsa.

V vinogradih, ki smo jih letos posadili, opravimo pletev, ko je dolžina mladice vsaj deset centimetrov, pustimo dve najlepši, lahko pa tudi vse, kajti prvo leto ni pomembna dolžina mladik, temveč število listov. Pri trti drugega letnika, ki smo ga prirezali na dve očesi in letos oblikuje deblo, pustimo dve najbolj ravno rastoči mladici, pri slabši rasti pa le eno, in to tisto, ki izrašča iz glave cepljenke. Pri trti tretjega letnika, kjer smo se odločili za šparonsko vzgojo in smo rezali eno oko nad glavno žico ali pod njo, pustimo pri močni rasti 4 do 5 najvišje ležečih mladik in še eno iz rezervnega reznika. Tam, kjer smo deblo privezali na glavno žico in na dokočno dolžino kordona s tremi rodnimi mesti, pustimo 5-7 najvišjih mladik.

Pletev tudi pripomore, da je zaradi večje zračnosti učinkovitost škropiv boljša. Da opravimo v tej razvojni fazi pletev na enem hektarju površine, potrebujemo 25 delovnih ur.

ERNEST NOVAČ, dipl. inž. agr.

Redčenje plodov

Redčenje plodov in cvetja je zelo pomemben ukrep pri sadnem drevju. Večina sadnih vrst, ki uspevajo pri nas, lahko v optimalnih razmerah ob cvetenju in polodnji zasnuje večji rodni nastavek, kot bi bil potreben za polni pridelek. Z odstranitvijo preobilnega števila cvetov ali plodičev lahko dosežemo več ciljev naenkrat. Lahko povečamo pridelek prve kakovosti, izboljšamo okus in barvo plodov, preprečimo lomljenje vej zaradi prevelike teže pridelka, olajšamo obiranje in zmanjšamo stopnjo izmenične rodnosti drevesa.

Delež cvetov, ki se oplodi in začne normalno razvijati plodiče pri jablanah in hruškah, varira med 10 in 30 %. Za normalno rodnost drevesa pa je povsem dovolj, da se razvije 5-10% od prvotnega števila cvetov. Če se razvije več plodov in ima drevo na voljo dovolj hranil, bodo plodovi normalno dozoreli, čeprav bodo manjši in slabše kakovosti. Posledice take obilne rodnosti pa so vidne v naslednjem letu, ko presenečeni ugotovimo, da ima drevo le nekaj cvetov ali pa jih sploh nima.

Kako redčimo:

Redčimo lahko ročno ali kemično. Kemičnega redčenja plodov se bodo posluževali večji sadjarji, vrtničarjem pa priporočam ročno redčenje, saj je tudi najučinkovitejše. Redčimo samo drevesa, ki jih nismo uspeli dovolj razredčiti z rezjo, in drevesa z nadpovprečnim nastavkom. Ročno redčimo v glavnem po junjskem trebljenju plodov, okoli 15. junija, nič pa ni narobe, če kakšen cvet ali plodič odstranimo že prej. Redčimo tako, da najprej odstranimo vse poškodovane in slabše razvite plodove. Pri redčenju se moramo zavedati, da majhen slabo razvit plodič ostane tudi pozneje slabše razvit od drugih plodov. Pri jablanah in hruškah pustimo v svetlobo največ dva najbolj razvita plodiča, oziroma naj bo razdalja med plodovi 10-15 cm. S tem preprečimo tudi dotikanje plodov med seboj in zmanjšamo možnost gnitja plodov že na drevesu.

Redčimo tudi breskve, in sicer prav tako na razdaljo 10-15 cm med plodovi.

Pri jablanah in hruškah potrebuje vsak plod za normalno prehrano 25-50 zdravih listov.

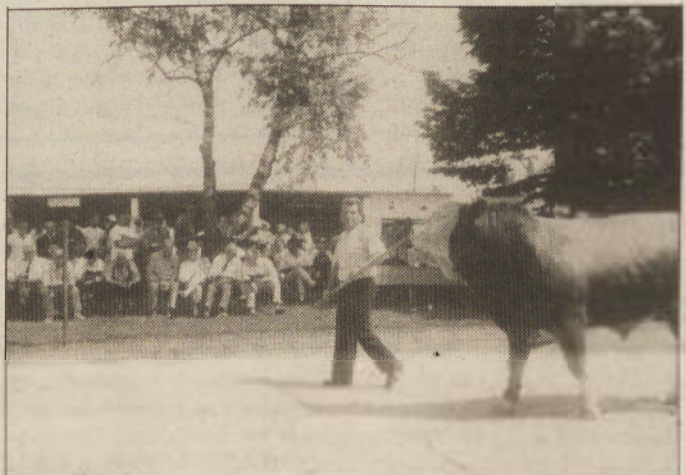
Redčenje je le eden od ukrepov, s katerim reguliramo rast in rodnost drevesa. Še posebno pri mladih drevesih, ki ponavadi nastavijo preveliko število cvetov, je le-te potrebno odstraniti in pustiti le najbolj razvite.

MIRAN TORIČ, dipl. inž. kmet.

Rejci lahko izbirajo

Redni letni pregledi bikov na Zvinorejsko-veterinarskem zavodu za Pomurje v Murski Soboti so postali že tradicija, vsako leto pa privabijo številne živinorejce in strokovnjake. Letos so licenciranje opravili 25. maja, že pred tem pa je posebna strokovna komisija, ki ji je predsedoval kmetijski minister dr. Jože Osterc, ocenila bike različnih kategorij na vseh treh osemenjevalnih centrih v Sloveniji. Na centru v Murski Soboti je komisija ocenila 28 bikov, 25 od teh pa so obiskovalci lahko videli tudi na letošnjem licenciranju.

bodo lahko odločali, katero seme bodo uporabljali za osemenjevanje plemenic. Letošnji katalog je nekoliko dopolnjen. Poleg podatkov o biku in njegovem poreklu so v katalogu navedeni še testi prvesnic. Lastnosti posameznih bikov so prikazane v petih sklopih, iz njih pa so razvidni mlečnost, plodnost in težavnost telitve, telesne lastnosti ter prirast in mesnatost, v zadnjem sklopu pa so predstavljene še nekatere lastnosti, na osnovi katerih se bodo rejci lahko odločali o odbiri plemenjakov glede na rejško usmeritev. Prav s tem zadnjim sklopom lastnosti namreč poskušajo pri vsakem biku poudariti, ali daje potomce, ki so v mlečnem, kombiniranem ali mesnem tipu. L. K.

Na letošnjem licenciranju v Murski Soboti so rejcem in strokovnjakom predstavili rezultate enoletnega selekcijskega dela ter licencirane bike, ki jih je že pred tem ocenila posebna strokovna komisija. Fotografija: Jure Z.

FRANCEKOVNO PREMISLANJE

KAKO SE NAJ ISTOČASNO VESELIM IN JE OBEHEM JEZIM?

PRVIČ V KARIERI SEM ZVEDEL PRED ŽETVIJO ZA NOVO CENO PŠENICE...

... PRVIČ PA JE LE-TA TUDI NIŽJA OD LANSKE CENE.

GÖNTER

Zbor rejske zveze

Pomurska zveza rejcev govedi lisaste pasme pripravlja v ponedeljek, 5. junija, letni občni zbor zveze, ki bo ob 9. uri v vaško-gasilskem domu v Turnišču. Pregledali bodo delo zveze v preteklem obdobju in sprejeli program dela za naprej, izvolili pa bodo tudi novo vodstvo zveze. To priložnost so izkoristili tudi za strokovni posvet, na katerem bodo spregovorili o povezovanju Slovenije z Evropsko unijo, o gospodarnosti reje govedi in prašičev ter intervencijah v kmetijstvu. Slednje bo predstavil Ivan Obal, državni sekretar za kmetijstvo. L. K.

Za večje kmetije

Kmetijstvo se bo moralo tudi v Sloveniji prilagoditi tržnim razmeram, največja ovira za to pa je zdaj velikost posameznih kmetij, ki so še vedno premajhne. V Nemčiji imajo zdaj 195 tisoč kmetov, povprečna velikost kmetije je 17 hektarjev, medtem ko imajo čiste kmetije 30 hektarjev zemlje. Do leta 2000 naj bi se število kmetov zmanjšalo na 100 tisoč, s tem pa bi se povečala njihova velikost.

Strah smrtonosne bolezni

Bolezni me je strah, še posebno, če gre za neozdravljivo, smrtonosno bolezen in če vem, da je nalezljiva. Tako je, ker imam vendar samo to življenje, ki ga živim in ga želim živeti. Tudi zato, ker imam ob sebi ljubljene osebe, s katerimi želim preživeti še nekaj časa. Ogrožujoča bolezen, ki zadene človekovo telo, sproži nepregledna duševna dogajanja, ki jih ne bo nikoli do konca razgrnila nobena znanost. Pozna jih samo človek, ki jih nosi v sebi. Strah je bolnika in strah je vse, ki živimo z vedenjem, da lahko zbolimo. Toda strah slednjih ima drugo vsebino.

Strah pred smrtonosno boleznijo se pri ljudeh izostri v dveh smereh. eno je sočustvovanje ali celo pomilovanje obolelih, pri drugi vrsti bolezni pa se sprevrže v odklanjanje in sovražnost. Odklanjamo, ker je za boleznijo smrt, pa tudi zato, ker je bolezen od družbe ožigosana, poniževalna, vodi v izolacijo. Takrat, ko bolezen izbije, je skoraj nepomembno, kako je do okužbe prišlo. Bolnik se s pojasnjevanjem okoliščin pred javnostjo ne more braniti, kajti karkoli bi povedal, bi načel črv dvoma. Zid, postavljen iz moralnih sodb in predsodkov, je zanj neprehoden. Lahko sem toliko human do sočloveka in rečem: tudi bolnik je vendar najprej človek. Ampak tu je moje zdravje in varovanje zdravja je moja osnovna človekova pravica. Mar lahko, sklicujoč se na svojo pravico, terjam, da se bolniku odvzamejo osnovne človekove pravice zaradi kužnosti bolezni? Ali lahko zaradi tega, ker vem, da obstaja določena nevarnost, da se bom okužil sam ali se bodo drugi, terjam od države, medicine, drugih institucij, da se bolnika javno identificira kot klicenosa? Ali lahko neomejeno pozivam k njegovemu osamitvi, izolaciji, omejitvi njegove pravice do svobodnega gibanja, opravljanja poklica? Vsa ta in tisoč drugih vprašanj se spletojo okoli najpomembnejšega: kako v tem trenutku rešiti vprašanje družbenega sožitja med zdravimi in bolnimi. Ali tako, da se bodo država, institucije, skupnost postavile v bran našega zdravja z najstrožjimi ukrepi in bolnika s prisilo omejeje v njegovih pravicah? Koliko strpnosti naj bo v ukrepih zoper bolne? Kako biti human, a hkrati zmanjšati možnost okužbe brez linča okuženih? (Majhen je namreč korak od linča okuženih s smrtonosno boleznijo do »čiščenja« družbe, institucije, skupnosti vseh tistih, ki so tako ali drugače ogrožujoči, škodljivi, nepotrebni.)

Odgovorno tehtanje pravic, interesov in človekovih pravic drugih pripadnikov družbe in okuženega na eni strani in človekovih pravic drugih pripadnikov družbe na drugi je neizbežna nujnost, je na to temo pred časom zapisal slovenski pravnik za ta vprašanja. In nadaljeval: inficiranim se legitimno nalaga dolžnost posebne samodiscipline in skrbnosti, v odnosu do soljudi pa določene omejitve in dolžnosti. Tudi pravno so okuženi dolžni storiti vse ustrezno, da za okolico pomenijo čim manjšo stopnjo nevarnosti. A tudi okolica ima določene dolžnosti in ne zgolj pravice. Civilizirana družba se meje svojih pravic zaveda in jih spoštuje, necivilizirana meje poudarja le pri posameznikih in manjšinah.

Toda mi smo tu in sedaj, ko ne vemo, ali se bo bolnik zavedal svoje odgovornosti do soljudi ali ne, morda bo celo zavestno okuževal druge. Mi, ki živimo življenje vsakdana, ki smo bolezen prek prosveteljalnih akcij spoznali predvsem v enem delu, v tistem, da je smrtonosna, nam nevarna, da nas pred njo mora biti strah, meje sožitja ne moremo poznati. Življenja v sožitju z okuženim in bolnim sploh ne znamo živeti! Zato kličemo na odgovornost vse, ki niso naredili ničesar, da bi se tema družbenega sožitja med bolnimi in zdravimi načela v vsej svoji zapletenosti. Da bi si vendar povedali, kje je tista meja, do koder segajo moje pravice in do kje pravice obolelega.

MAJDA HORVAT

V Moravskih Toplicah se je končala 4. šola za ravnatelje vzgojno-izobraževalnih zavodov

Tudi ravnatelji morajo hoditi v šolo

Šolski minister ni mogel priti, bila pa sta direktor Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport Ivan Lovrenčič in državna sekretarka v Ministrstvu za šolstvo in šport Teja Valenčič

Vodenje otroških vrtcev ter osnovnih in srednjih šol je prav gotovo čedalje zahtevnejša naloga. Od tega, kako jo kdo opravlja na vodstvenem položaju, je v marsičem odvisna kakovost delovanja posamezne ustanove. Zato še zdaleč ni vseeno, kako je kdo usposobljen za to funkcijo. Po praksi prejšnjega sistema so postali ravnatelji v večini primerov dobri oziroma najboljši učitelji, ki so se poleg tega morali izkazati tudi z ustrezno »moralno-politično neoporečnostjo«.

Za današnjo rabo je seveda sprejemljiv le prvi kriterij, čeprav niti ni nujno, da bi lahko postal ravnatelj le tisti, o katerem velja prepričanje, da je eden od najboljših vzgojiteljev oziroma učiteljev v vrtcu in šoli. Pomembnejše bi moralo biti dejstvo, da ima taka oseba predvsem sposobnosti za uspešno vodenje kolektiva, da je pedagoški vodja in hkrati menedžer vseh zaposlenih in da zna svojo ustanovo kar najtežje povezati z okoljem. Vse to pa je dano samo od sebe le redkim posameznikom, zato zahteva taka funkcija tudi primerno izobraževanje in usposabljanje.

Po predlogu nove šolske zakonodaje naj bi Vlada Republike Slovenije ustanovila posebno šolo za ravnatelje, ki je, če lahko tako rečemo, že začela poskusno delovati v okviru Izobraževalnega centra pri Zavodu za šolstvo in šport. Ali je (bo) to zares ustrezna oblika tovrstnega usposabljanja ravnateljev, so pogledi še dokaj deljeni. Po mnenju ene skupine bi morala postati taka šola močno strokovno središče na ravni visokošolskega študija, torej visokošolska ustanova. Poleg tega ne bi smela biti rezervirana samo za že imenovane ravnatelje in njihove pomočnike, kot je to zaenkrat sedaj, ampak namenjena tudi drugim, ki bi si želeli pridobiti strokovno znanje iz (šolskega) menedžmenta.

Kakor koli že, izobraževanje ravnateljev je steklo in konec minulega tedna se je v Moravskih Toplicah končala že četrta ravnateljska šola, ki jo je obiskovalo 72 vodstvenih delavcev v otroških

vrtcih, osnovnih in srednjih šolah. Predtem so se petkrat po en teden zbrali v Radovljici, Moravske Toplice pa so si izbrali za sklepni del, in pri tem se je še posebej angažiral ravnatelj Srednje ekonomske, trgovske in upravno-administrativne šole M. Sobota ŠTEFAN HARKAI, za kar so mu ob koncu izrekli posebno zahvalo in priznanje.

Po besedah vodje Izobraževalnega centra pri Zavodu Republike Slovenije za šolstvo in šport IVANKE KORINŠEK je bila ves čas šole dilema, ali morajo biti

V Moravskih Toplicah so minuli petek končali četrto šolo za ravnatelje, ki so jo obiskovali tudi nekateri vodstveni delavci iz Pomurja (na posnetku Stefan Varga z DOŠ Genterovci, ki mu izročata priznanje Teja Valenčič in Ivo Lovrenčič). Pripravili so tudi priložnostni kulturni program, v katerem so se predstavili profesorica Ivana Domjan, dijaka Srednje ekonomske, trgovske in upravno-administrativne šole M. Sobota ter Marko banda. (Fotografija: J. G.)

ravnatelji zgolj pedagoški vodje ali tudi menedžerji. Spoznali pa so, da je v šoli dovolj prostora tudi za kreativnost pri ravnateljevanju, da predpisi dajejo le okvir, ravnatelji pa imajo v rokah čopič in barvo. Potrebno je le prepletati teorijo z intuicijo. Da bi si pridobili o tem določena znanja in izkušnje, so morali obiskovalci ravnateljske šole pripraviti 5 skupinskih seminarskih nalog in še vsak posameznik lastno zaključno nalogo.

IVAN LOVRENČIČ, direktor Zavoda za šolstvo in šport, je poudaril, da za uspešno pedagoško prakso ni dovolj le tricotna učiteljski zbor) - učenec - starš, ampak mora delovati četverkotnik, in sicer je v četrtem kotu ravnatelj. To ne pomeni, da je ravnatelj izločen iz učiteljskega zboru, vendar pa mora nekateri odločitve sprejemati sam, da bi nove ideje, predloge in rešitve na ta način premikati šolo. JOŽE GRAJ

Državno sekretarko v Ministrstvu Republike Slovenije za šolstvo in šport TEJO VALENČIČ smo ob tej priložnosti posebej za naš časopis najprej povprašali, ali je kaj novega v zvezi z novo šolsko zakonodajo in ali se obetajo kakšne bistvene spremembe tistega, kar je zapisano v predlaganih rešitvah glede devetletke in tako imenovanih triad v njej.

»Zdaj je tako, da prvi sklop 6-letnih šolskih zakonov - Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanju, Zakon o vrtcih, Zakon o osnovni šoli, Zakon o gimnazijah in drugih splošnih srednjih šolah, Zakon o poklicnem izobraževanju in Zakon o izobraževanju odraslih - čaka na drugo branje v slovenskem parlamentu. Medtem pa smo za prvo branje pripravili Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, Zakon o športu, Zakon o glasbenih šolah in Zakon o maturi. Že lani pa smo obravnavali Zakon o šolski inšpekciji. S temi akti bomo naposled dokaj celostno zajeli vsa področja vzgoje in izobraževanja do univerze. Računamo, da bo do jeseni prvi paket zakonodaje tudi sprejet, veljati pa bo začela s šolskim letom 1997/98. Medtem bo potrebno pripraviti še podzakonske akte, ki jih bo kar precej. Konceptualna izhodišča pa so taka, kot so bila načrtana in gredo

naprej. Lahko torej rečemo, da doslej ni prišlo do bistvenih sprememb opredelitev, ki smo jih zapisali v predlaganih zakonih. To velja tudi za osnovno šolo, ki jo nameravamo podaljšati za eno leto, torej na devetletko, in jo razdeliti na tri obdobja (triade).«

- Kakšen razplet pa pričakujete v zvezi z napovedano opozorilno stavko v šolstvu, ki naj bi se začela 16. junija, to je na prvi dan mature? In kaj bi lahko rekli o nagrajevanju pedagoških delavcev?

»Po srečanju v Cankarjevem domu, na katerem sem bila tudi sama, pričakujem, da bomo s sindikati dosegli dogovor o rešitvi tistih točk, ki so nekako še odprte.

Mislim, da se bomo torej sporazumeli in da do stavke ne bi smelo priti. To bi bili prebudi stresi in ne bi bilo dopustno z vidika otrokovih pravic. Zahtevo o 5-odstotnem povišanju osnovne bo minister prenesel na Vlado Republike Slovenije, druge zahteve, ki so vezane na neke posebne dodatke in pravice, pa mislim, da smo izpolnili, in pričakujem, da bo možno ugodno rešiti tudi zahtevo o trajni podelitvi naziva za na predavanje. Zadnje besede o tem pa še nismo rekli.«

VVZ Manka Golarja Gornja Radgona se pripravlja na praznovanje 60-letnice gornjeradgonskega vrtca

Za zdrave in srečne otroke

Prepričani so, da je malo vrtcev v Sloveniji, ki imajo tako lepo urejeno okolje - Želijo, da bi se jim na jubilejni proslavi, ki bo 9. junija, pridružil tudi predsednik Slovenije Milan Kučan

Morda se zdi nekoliko neobičajno, da tudi v kakšnem vrtcu pripravijo tiskovno konferenco. Toda zakaj ne bi tudi oni izkoristili te možnosti, da širši javnosti predstavijo svoja prizadevanja, rezultate, načrte ...? Minuli petek smo na takšen način dobili dokaj podrobno sliko delovanja Vzgojno-varstvenega zavoda Manka Golarja Gornja Radgona. Obenem je stekla beseda tudi o njihovem visokem jubileju.

Njihovi osnovni cilji so, omogočiti vsakemu otroku, da se optimalno razvija, ga navajati in spodbujati k zdravemu načinu življenja, razvijati med otroki, zaposlenimi in starši pozitivne socialne odnose, vzpostaviti te-

sno sodelovanje s starši in ponuditi otrokom zdravo prehrano (uporabljajo rumen sladkor, morsko sol, sojino moko, belo meso, različne vrste kruha idr.). Po besedah ravnateljice VVZ-ja BREDE FORJANIČ si obetajo bolj-

še možnosti za svoje delovanje tudi od novega Zakona o vrtcih, ki je sestavni del nove šolske zakonodaje.

»Zaenkrat kaže, da bo usoda vrtcev v prihodnosti boljša, kot je bila do sedaj, saj bodo lahko starši izbirali med različnimi vzgojnimi programi, nekoliko se bo zmanjšalo število otrok v skupinah in v oddelkih bo več vzgojnega kadra z ustrezno izobrazbo.«

Značilna je tudi tale njena misel: »Spreminjali so se sistemi, predpisi, reforme predšolske vzgoje so se obračale enkrat na bolje, drugič na slabše, spreminjali smo se sami, le otroci so ostali vedno enako mladi, enako živahni in vedoželjni, nepredvidljivi, vodljivji, zahtevni in hkrati nebolgljeni v času svojega odrasčanja.«

V okviru Vzgojno-varstvenega zavoda Manka Golarja Gornja Radgona deluje 6 enot (2 v Radgoni in po ena v Apačah, Stogovcih, Črešnjevcih in Spodnji Ščavnici), v katere je vključenih 352 otrok, zanje pa skrbi 57 zaposlenih. Najvišji prispevek staršev znaša 11.700 tolarjev, večina pa jih plačuje med 6 do 8 tisoč tolarjev. Ni pa malo tudi takih, ki so zaradi socialnih razmer oproščeni plačila oskrbnine v vrtcu.

Pomočnik ravnateljice VINKO ROUS, ki je podal zgodovinski pregled delovanja gornjeradgonskega vrtca, pa je prepričan, da je v Sloveniji malo vrtcev, kjer bi bilo poskrbljeno za tako lepo okolje. Začetek pa je bil seveda veliko skromnejši. Po dokumentarnem gradivu in izjavah Radgonganov, ki so bili prvi varovan-

ci vrtca, je le-ta začel delovati leta 1935 v stari občinski stavbi (v sedanji Lackovi ulici). V enem delu stavbe so uredili vrtce, v drugem pa stanovanje za vzgojiteljice oziroma otroške vrtnarice, kot so jih imenovali tedaj. Kaže, da je na to vplivalo dejstvo, da so leto poprej ustanovili vrtce v avstrijski Radgoni, kamor so morali nekateri starši pošiljati svoje otroke v varstvo.

Po vojni so uredili vrtce na Noričkem Vrhu, leta 1973 pa so pridobili še nove prostore na Trgu svobode v Gornji Radgoni. Največji korak pa je bil storjen leta 1976, ko jim je uspelo s pomočjo krajevnega samopriskrbe zgraditi prvi objekt vrtca na Tratah za 156 predšolskih otrok; čez 9 let pa so tamkaj zgradili še eno stavbo za 130 otrok. To je bila hkrati velika pridobitev ob praznovanju 50. jubileja.

Med tistimi, ki so jim v dosežanjem razvoju največ pomagali kot pokrovitelji, pa kaže posebej

omeniti podjetje Mura oziroma Modo v Gornji Radgoni.

Leta 1989 so vrtce v Gornji Radgoni poimenovali po slovenskem pesniku, pisatelju, prosvetnem in kulturnem delavcu Manku Golarju in prepričani so, da primernejšega imena najbrž ne bi mogli najti. Manko Golar je namreč večino svojega življenja posvetil ravno najmlajšim. Med drugim je živel in zanje je tudi najbližji ustvarjal.

Vsekakor bo nova priložnost za dopolnitev slike o delovanju vrtca v Gornji Radgoni in tudi na širšem območju praznovanje 60-letnice. Osrednja slovenska bo 9. junija v kinodvorani v Gornji Radgoni in radi bi bili, če bi jim ob tej priložnosti spregovorili tudi predsednik slovenske države Milan Kučan. Dogovorjen pa je že nastop Vlada Kreslina in Babinške bande. Naslednji dan bodo pripravili otroški življenjski prostem z ansamblom Čadstani polja. JOŽE GRAJ

Sokoli in orli, oboji v rdečem

Kaj pa če se je znamenita, nepresežena, med vojno in takoj po njej krainoma, v zadnjem času menda znova oživljena delitev Slovencev v dva tabora začela s Sokoli in Orli? Obe po zasnovi predvsem telovadni društvi sta izhajali iz enakih načel, iz ljubezni do negovanja telesa, kar je karakterna poteza fašistoidnosti. Lepo slovensko žensko in moško telo na tej in na drugi strani, ki se uri v izključujočem ideološkem ozračju, Sokoli levičarskem, Orli desničarskem. Ali ni to tipično za nacionalni narcisizem, ki se na slovenskih tleh, pod vplivom zunanjih katalizatorjev, po pravilu obrača v avtodestruktivnost, s tem da se polarizira? Je v mali nacionalni skupnosti potemtakem sploh mogoča od drugih nacionalnih skupnosti napadalna fašistoidnost ali pa se ob spretnem zunanjem manevru vedno nevtralizira in obrne sama proti sebi?

Razstava Sokoli in Orli na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju, ki jo je pripravil Muzej narodne osvoboditve iz Maribora in je tačas na ogled v soboškem muzeju, na ta vprašanja ne skuša odgovorjati. Kar je navsezadnje prav. Tako, brez polarizacijskega internacionalizma se v tej deželi vnovič vzpostavlja, čeprav za zdaj samo na muzeološki način, tisto, brez česar ne more obstajati nacionalna država in kar je tačas podvrženo liberalistični ignoranci ter celo demotiviranju: krvnotelesni humor nacije. To dejstvo se potrjuje tudi v sodobni Evropi, navkljub sicer zanimivi in poučni kritiki kakega Faucoult ali frankfurtske šole in navkljub nedavni odpovedi vojaške parade. Zaradi krvnotelesnega humusa nacij Evropska unija nikoli ne bo unija.

Jugoslovanski unitarizem po drugi svetovni vojni je, z izjemo Titove štafete, s svojem topilnem loncu kuhal predvsem v ideološki sopari. Propadel pa je, ko je bila ukinjena Titova štafeta, ki je temeljila na demonstraciji teles, na telovadnih nastopih in na tekah! Sokole in Orle je brisal iz zgodovinskega spomina, ker je njihov nastanek nasprotoval jugoslovanski etnogenetični doktrini. Sokoli so nastali pod vplivom čeških Sokolov, Orli, ki so se v začetku imenovali Katoliški Sokoli, so spodbudili nastanek čeških Orlov, kar očitno govori o zahodnoslovan-

pri ustanovitvi Osvobodilne fronte zraven krščanski socialisti in sokoli. V ljudski rabi so Sokoli veljali za rdeče. In to je bilo skorajda vse.

Rdeče srajce in nedanji klerikalci

Dr. Fran Sušnik je v Prekmurjskih profilih leta 1929 pisal, da Prekmurci odklanjajo sisteme in »veselijo se rdečih orlovskih srajc, ne kot uniforme viteške, temveč

Orli iz Murske Sobote, leta 1924

skem bratenju in implicira, če že ne venetsko teorijo, potem vsaj oporeka južnoslovanski etnogenezi Slovencev.

Vesa podkolenska, toč in zdravo!

Zategadelj smo o Sokolih in Orlih vedeli malo, a nemara dovolj, da smo razumeli »slovensko politično stvarnost«. Vedeli smo, da je »zdravo« skoloski pozdrav, in ker so bili sokoli levičarji, je postal to šolski pozdrav, torej ideološko čisti pozdrav. Poznali smo izraze za položaje na bradlji, kot so »vesa podkolenska« in »toč«, nismo pa vedeli, da so jih izdelali v sokolskih vrstah. Potem se je zelo miogrede dalo prebrati, da so bili

Murski Sokoli iz Ljutomera na izletu pri rojstni hiši Stanka Vraza v Cerovcu, leta 1904

lovskih srajc! Avtorja razstave pa pišeta, da je bil »najvidnejši del sokolske uniforme rdeča srajca!« Suknjič pa da so sokoli nosili ponavadi samo oprtan prek levega ramena, da se je rdeča srajca »bolje videla«. Orlovska noša je bila »skorajda posnetek sokolskega kroja«, pravita. Je to zavedlo profesorja Sušnika? Ne, tudi orli so nosili rdeče srajce. Potemtakem na tej ravni res ni razloga za sprstost!

Kako pa je z zbadljivimi pesmicami? Avtorja pišeta takole: »Ves zgodovinski razvoj prve polovice dvajsetega stoletja na Štajerskem, Koroškem in v Prekmurju nam kljub različnim besednim dvo-bojem, ki so lahko včasih bili zelo grobi in žaljivi, dokazuje, da je bil odnos med Sokoli in Orli v tem delu Slovenije zmeraj v skladu z napotkom duhovnika, ljudskega tribuna dr. Josipa Hohnjeca.« Doktor Hohnjec pa je rekel, da »sta si Orei in Sokol brata, sinova iste domovine, zato se kljub različnim idejnim pogledom ne smeta sovražiti, še zlasti ne, kadar je domovina v nevarnosti.«

Vse lepo in dobro, dokler ne nastopijo zunanji katalizatorji, ki spolarizirajo latentno slovensko razprtost. Potem rdeče srajce postanejo rdeči prapori, iz črnih suknj pa smuknejo belogardisti in negativni učinki bratomorne vojne na Dolenjskem in Notranjskem skušajo postati domači tudi na Štajerskem, Koroškem, v Prekmurju in na Primorskem. V glavnem sicer resda brez uspeha, kot pišeta avtorja, toda vseeno travmatizirajoče.

Razstava je vsekakor vredna, da se skožnjo potelovadi. Za zdravega duha v zdravem telesu.

Za zeleni jezik (85)

Na prejšnji rubrični zapis, v katerem smo bili opozorili na jezikovne pomanjkljivosti v pozivu k pomladanskemu čiščenju Sobote, se je odzvala bralka L. M. iz Murske Sobote. V kratkem dopisu je napisala, da bi rada kaj več izvedela o lektorstvu, predvsem pa jo zanima, kdo opravlja lektorstvo in kje je mogoče lektorje dobiti.

Bralki rade volje odgovorjamo, kolikor pač o tem vemo iz lastnih izkušenj in kolikor se je mogoče poučiti v teoretičnih delih (teh je pri nas malo). »Lektor je izobražen praktični jezikoslovec, ki rokopiis jezikovno, stilsko in kompozicijsko, včasih tudi vsebinsko obdelava: popravi napačen pravopis in slovnične napake, zboljša slogovne slabosti, uredi kompozicijsko zmedo, razporedi in odnose med sestavnimi deli, opozori na stvarne (dejstvene) in logične pomanjkljivosti spisa,« je zapisal Drago Bajt (Pišem, torej sem, Založba Obzorja Maribor 1993) in z definicijo v glavnem zaobjel lektorsko delo. Osnovna lektorjeva naloga je jezikovna ureditev besedila. To besedilo naj bi bilo razporejeno po straneh formata A 4, in sicer tako, da je v vrstici pribl. 65 znakov in na strani 30 vrstic. (Šestnajst takih strani šteje za avtorsko polo, ki je izhodišče za obračun avtorskega honorarja.) Jezikovna ureditev pomeni uskladitev tipkopisa z normami slovenskega knjižnega jezika na različnih ravneh: pravopisni (ustrezno zapisovanje glasov, ločila, zapisovanje prevzetih lastnih in občnih imen itn.), besedni (ustrezna vrstna izbira besedišča), oblikoslovni (raba ustreznih oblik, predvsem pri pregibnih besednih vrstah idr.) in skladenski (skladenska razmerja v povedi in njim ustreznih vezniki, besedni red, členitev po aktualnosti itn.). Hkrati s tem lektor vstavlja, dodaja manjkajoče črke, besede, formulacije, odvisno pač od (ne)skrbnosti avtorja pri pripravi (pisanju, tipkanju, vnašanju v računalnik) besedila. Na tej ravni je lektorjeva naloga tudi poenotenje, ne le pravopisno, ampak poenotenje npr. grafije (poševna, odebeljena, razprta... stava), zapisa kratic, števil (z besedami ali števili, z rimskimi ali arabskimi ipd.), oklepajev, ulomkov (z vodoravno ali poševno črto), načinov citiranja, pisanja opomb, didaskalij itn.

Mnogi pišočji (avtorji besedil) bi lektorjevo delo radi omejili prav na jezikovno ureditev. Praksa pa kaže, da so nemalokrat upravičeni tudi slogovni in kompozicijski posegi v besedilo. To je višja, tudi zahtevnejša raven lektorjevega dela; zahtevnejša predvsem zaradi tega, ker slogovni posegi utegnejo zadeti ob piševe osebni slog, kompozicijski pa se dotikajo njegove predstave o značilnostih določene besedilne vrste. Zato je na tej ravni nujno sodelovanje med lektorjem in avtorjem: lektor avtorju predlaga in strokovno utemelji slogovne in kompozicijske posege, pri čemer pokaže ustrezen in potreben posluš za njegov osebni slog; avtor v lektorju ne vidi jezikovnega neobdige, ki da bo uničil izdelek njegovega genialnega duha, ampak skuša prislusniti njegovim strokovnim argumentom.

Ce smo bralki z opisom lektorjevega dela brez večjih težav odgovorili na prvo vprašanje (seveda si ne domišljamo, da smo predstavili celoto lektorjevega dela), pa bomo na drugo veliko težje. Na vprašanje, kdo opravlja lektorstvo, namreč ni mogoče odgovoriti formalno natančno, tako kot rečemo, da je npr. za poučevanje nekega predmeta v šoli potrebna taka in taka izobrazba. Za lektorje vsaj zaenkrat še ni posebne šole. Lektorstvo opravlja, kdor meni, da je tega več oz. ga - npr. v sredstvih obveščanja, založbah - sprejmejo na to delovno mesto. Po stroki naj bi bili tega najbolj večji jezikovno izobraženi ljudje, pri nas torej slavisti oz. slovenisti. In res so lektorji iz vrst slavistov, kakor je res, da vsi slavisti niso samodejno že tudi lektorji. Za dobrega lektorja namreč ni dovolj, da pozna normo slovenskega knjižnega jezika, pravopisna pravila, zakonitosti besedilnih vrst, ampak mora imeti tudi ustrezen občutek za jezik, posluš za avtorjev osebni slog, ki ga mora v njegovih pozitivnih razsežnostih podpirati, ne zavirati; dobre lektorje odlikuje izostren čut za otenke, tudi odprtost do piševev izvirnih rešitev, jezikovnih, slogovnih in kompozicijskih novosti.

Kot rečeno: za lektorje pri nas ni posebnih šol, »naredijo se« skozi ne zmeraj prijetne »spopade« z najrazličnejšimi tipkopisi. V tem smislu je Bajtova označitev »praktični jezikoslovec« kar ustrezna.

V Slavističnem društvu Slovenije se je pred časom razmišljalo o uvedbi posebnih izpitov za lektorske kandidate, kar bi seveda pripomoglo k pravni ureditvi tega področja, vendar so slavisti - po stari, že kar pregovorni navadi - ostali pri temeljitem preučevanju pomena teh besed, niso pa še našli tistega, ki bi jih udejanil. Ker ni lektorskih šol, tudi pravno-formalno položaj lektorjev ni povsem urejen. Zato bralki težko povemo, kje dobiti lektorje. Uradno tam, kjer so pod tem nazivom zaposleni, neuradno pa ji preostane osebno poizvedovanje po dobrih »izobraženih praktičnih jezikoslovcih«.

FRANCI JUST

Novice iz kulture

* Bil je Madžarsko-slovenski knjižničarski dan. 26. maja so v monaštrskem gledališču predavali dr. Albin Lük - Nečak, profesor Ladislav Voerces, dr. Anton Vratuš, profesor Jože Vurinc, etnologinja Marija Kozar - Mukič, lingvist Laszlo Soron, sociolog Andras Bertalan Szekely in ravnatelj monaštrske knjižnice Bol-dizsar Gaspar.

* V Cannesu je dobil letošnjo zlato palmo balkanski režiser Emil Kusturica za film Podzemlje. Slovenski komentari so poparjeni, jedki in suhi. V filmu je Kusturica uporabil prizore, ki prikazujejo prisrčen sprejem Nemcev v Sloveniji med drugo svetovno vojno, za priboljšek pa v Cannesu slovenskim novinarjem ni hotel dati izjav oziroma intervjujev.

Gledališče

Dom Bernarde Alba

Gostovanje Prešernovega gledališča iz Kranja v Murski Soboti 26. 5. 1995 z dramo Dom Bernarde Alba.

Mrak in črnina sta eni od glavnih značilnosti te Lorrove tragedije, ki se dogaja v avtorjevi rodnini Andaluziji. Špansko okolje pa ni toliko zaznavno iz same vsebine kot iz zvočnih učinkov - nenehni odmevi flamenka, ki vzbujajo grozo in moreče razpoloženje, na koncu pa pripeljejo do tragedije.

Na odru dejanje poteka med šestimi glavnimi osebami: materjo Bernardo Alba, njenimi petimi hčerami in služkinjo. Mati je namreč po moževi smrti hčeram in sebi zapovedala strogo žalovanje, ki naj bi trajalo osem let. Takšna zapoved mora v hčerah, ki so mlade in godne za možitev, seveda nujno vzbuditi občutek zaprtosti, otopelosti in tudi duševnega ter telesnega hiranja. Hčerke se zato na vse načine, zlasti pa s prisluškovanjem zunanjemu svetu, skušajo izogniti materinemu vplivu, kar pa je zaradi verske vzgoje oz. materinega vztrajanja pri krščanskih normah obsojeno na propad.

Zlasti kadar iz ozadja zavzveni španska narodna glasba ali kadar v mračno notranjost hiše prodrejo udarci konjskih kopit in moški koraki, gledalec občuti nemir in tesnobo, ki se z odra seli vanj. Dekleta vedo, da ni rešitve, zato si ob takšnih glasovih pač skušajo olajšati notranjo samoto in enoličnost, na katero so obsojene zaradi materine trdne roke. Da pa bi bilo dejanje na odru še zgovornejše, se nekajkrat pojavi blazna Bernardina mati, vsa v belem in z razpetimi lasmi, ki kljub blaznosti sluti nesrečo in zato poje zateglo, hripavo: »Poročila se bova na morskem obali...« V njenih rokah se ob koncu najde bel petelin s prerezanim vratom, znamenje usodnih dogodkov, ki se res kmalu zgodijo. Mati strelja za enim od ljubimcev, a ga zgreši, hči, ki ga je ljubila, pa ob tem prizoru (v ozadju odra) naredi samomor. Dejanje se je torej izteklo pričakovano, saj je moreče razpoloženje pretirgal oz. raztrgal strel, kar pa je bila, kot se zdi, tudi za avtorja drame edina možna rešitev. Potovanje se je torej za eno od hčera končalo, pot pa se zdaj lahko nadaljuje in je zaznamovana z novimi duševnimi boleznimi, saj mati in najstarejša hči že kažeta očitna znamenja le-te. Ali, kot je zapisal kritik Slavko Pezdur v Delu: »Nenaravnost, ki pelje v samouničenje.«

Julijana Voroš

ŠTEFAN SMEJ

kulturni koledar

- RAZSTAVE**
MURSKA SOBOTA: V razstavnih prostorih Pokrajinskega muzeja je na ogled razstava Sokoli in Orli na Štajerskem, Koroškem in Prekmurju. Razstavo si lahko ogledate so konca junija vsak dan razen nedelje in ponedeljka od 10. do 12., ob četrtek pa tudi od 16. do 18. ure.
MURSKA SOBOTA: V prostorih grajske dvorane soboškega gradu je na ogled razstava Ernesta Bransbergerja Soboški grad z uro (les, olje). Razstava bo odprta do 16. junija.
LENDAVA: V galeriji v lendavskem gradu je na ogled razstava kiparja Mihalyja Nemetha.
RADENCI: V galeriji Medikoss v hotelu Radin si lahko ogledate dela slikarja Milana Razborška.
PRIREDTIVE
MURSKA SOBOTA: V sredo, 7. 6. ob 12. uri bo v Galeriji otvoritev razstave z naslovom Likovna ustvarjalnost mladih, ki jo je pripravilo Ministrstvo za šolstvo in šport. Nagradjeni mentorji razstave so likovni pedagogi Drago Gorjan z OŠ Turnišče, Jože Gutman z OŠ Bogojina in Damijan Sovec z OŠ Radenci.
PTUJ: V mestnem kinu Ptuj bo v petek, 2. junija ob 10. uri okrogla miza z naslovom Dravsko polje tretjič

ne zgodi se vsak dan

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Izpolnilo se ti bo veliko pričakovanje, ki te bo navdalo z občutkom nepopisne sreče. Naletela boš na nepredvidene težave in jih uspešno rešila, tako da ti bo pot do cilja na široko odprta.

On: Dobro bi bilo, če bi vsaj malo popazil na svoj nestabilen finančni položaj, saj ne moreš večno živeti iz dneva v dan. Toda nikar se preveč ne zaletaj, ampak vso stvar temeljito premisli, šele nato ukrepaj.

BIK

Ona: Tvoje ljubosumje bo sicer povsem neosnovano, vendar si lahko zaskrbljena zaradi nečesa povsem drugega. Le vprašanje časa je, kako dolgo se boš uspela upirati tistemu, ki ti je nekoč že veliko pomenil.

On: Skušal boš potolažiti svojo prijateljico in to ti bo tudi uspelo. Vajin odnos bo prišel v bolj normalne vode - obeta se vama prav prijetno potovanje, iz katerega lahko potegneta korist oba.

DVOJKA

Ona: Kje so že tisti časi, ko si z ljubeznijo nisi delala nikakršnih težav? Vendar bo dosežen cilj toliko slajši, kolikor bo težja pot do njega. Pa tudi na zdravje bi lahko malo bolj popazila, saj se ti lahko kaj hitro maščuje.

On: Vse okoli sebe gledaš predvsem s temne strani, kar pa nikakor ni dejanska slika tvojega okolja. Stara prijateljica si bo na vsak način poskušala ponovno pridobiti tvoje zaupanje. Stopi ji naproti - ne bo ti žal ...

RAK

Ona: Vsega sicer res ne moreš imeti, vendar lahko dobiš prav tisto, kar te najbolj mika. Našla boš čas za popestritev konca tedna, ki se bo razpletel v tvoje veliko veselje. Izkoristi ugodno priložnost!

On: Obeta se ti vznemirljivo srečanje, večere pa boš preživljal tako, kot si si že dolgo želel. Zavisten prijatelj ti bo poskušal škodovati, a bo na koncu potegnil kratko prav on sam. Zanimaril pa boš poslovno plat življenja.

LEV

Ona: Čeprav si morebiti ne želiš korenitih sprememb, se boš vendarle morala prilagoditi novonastalim odnosom v partnerjevi družbi. Vse skupaj bo videti precej lahkomišno, vendar prvi pogled zelo vara.

On: Poskusi se vsaj malo umiriti, saj boš v nasprotnem primeru kaj kmalu občutil vso težo tvojih nekdanjih neodgovornih dejanj. Pa tudi tvoja trenutna romanca ni ostala tako skrita, kot si si prizadeval ...

DEVICA

Ona: Vedi, da lahko od prijatelja pričakuješ kvečjemu toliko, kot si mu pripravljena dati. Toda nikar ne čakaj predolgo, saj lahko kaj hitro ostaneš sama in praznih rok. Poskusi raje z majhno zvijačo.

On: Najprej ti cela stvar ne bo preveč dišala, vendar se boš kaj kmalu privadil in postalo ti bo celo všeč. Še vedno pa se ti ne bo uspelo sprijazniti z izgubljeno priložnostjo, kar se ti lahko še maščuje.

TEHTNICA

Ona: Ne bo ti uspelo prepričati prijatelja, zato raje odnehaj, dokler je še čas. Ne poskušaj ujeti nemogočega, ampak počakaj, da bo nemogoče ujelo tebe. In ta dan sploh ni tako daleč, kot si misliš.

On: Malo razvade ti vsekakor ne bo škodilo, toda raje popazi, da se ne vrneš na nekdanja življenjska pota. Nekdo ti bo poskušal sporočiti pomembno novico, zato se mu nikar vedno ne izmikaj.

ŠKORPIJON

Ona: Dnevi, ki so pred teboj, bodo polni čustvenih zapletov, vendar se nikar ne predaj. Vseeno pa se najprej postavi na čim realnejša tla, ker se ti lahko načrti zapletejo ali celo izjalovijo.

On: Je že res, da boš napredoval počasi, vendar pa bo vsaka nova zmaga utrdila občutek zadovoljstva in samozavest, ki si jo do sedaj pogrešal. V ljubezni se ti ne obeta prav nič dobrega, zato bodi pozoren na partnerkine poteze.

STRELEC

Ona: S smelostjo se boš pogrnala v drzno dejanje, kar bo prav gotovo korak naprej v tvojih ambicijah. Vseeno pa se nikar ne uspravaj z doseženimi rezultati, saj je željeni cilj še zelo oddaljen.

On: Ne boš mogel več dolgo skrivati tega, kar nosiš v svojem srcu, čeprav bo to za nekatere precej veliko presenečenje. Kar pa se tiče poslovne plati tega tedna, je še najbolje, da se izogibaš resnim naložbam.

KOZOROG

Ona: V začetku prihodnjega tedna se ti obeta prijeten pogovor, izvedela pa boš precej več kot so običajne čenče. Partner se bo znašel v precejšnji zadregi, kar boš izkoristila in ga še bolj priklenila nase.

On: Povsem nepričakovano boš srečal osebo, ki te bo ponovno spomnila na dobre stare čase. Toda nikar se preveč ne razneži, saj utegne to zelo škoditi trenutnemu poslovnemu položaju, ki ni do tebe prav nič prizanesljiv.

VODNAR

Ona: Prispelo bo prav zanimivo pismo, ki ti bo odkrito marsikaj takega, kar bo zelo uporabno. Konec tedna se boš sicer odlično zabavala, vendar ima vse svoje meje. Pazi, da ne boš na koncu prevarana.

On: Ker se ti preveč mudi, še zlepa ne boš dosegel vsega, kar si želiš. Odpovej se raje neki ugodnosti in kaj kmalu se bo pokazalo, da ti bo zato uspelo nekaj, kar bo vredno dvakrat več. In nikar se ne ustraši!

RIBI

Ona: Igrala se boš s srečo, vendar ti leta ne bo obrnila hrbta. Partner bo nad tvojim novim videzom navdušen in se ti bo na lep način poskušal kar najbolje zahvaliti. Izkoristi priložnost - ne bo ti žal.

On: S prijateljico si bosta privoščila nekoliko več, kot si predvideval v začetku. Je že res, da boš kasneje dobil občutek krivde, vendar pa se bo splačalo ... Vprašanje je le, kaj bo storila ona ...

Največja potniška ladja

V Miami Beachu na Floridi so predstavili maketo ladje Carnival Destiny, ki bo, ko bo prihodnje leto zgrajena, največja potniška ladja na svetu, namenjena luksuznim križarjenjem. Dolga bo skoraj 300 metrov, sprejela pa bo lahko okoli 3350 potnikov.

Eifflov stolp obnavljajo

V Parizu so začeli obnavljati Eifflov stolp. Stara dama, kot mu pravijo Parižani, bo tako sedemnajstič prepleškana v častitljivi 106-letni zgodovini. Vsako leto se povzpne nanj šest milijonov ljudi. Za polepšanje bodo potrebovali 50 ton barve. Dela bodo končali poleti 1996, delavcem pa so obljubili nadpovprečne plače tako kot ob graditvi Gustave Aiffel, ki si je stolp omislil ob stoti obletnici francoske revolucije. Doslej si ga je ogledalo 155 milijonov turistov.

Neuničljiva hiša

Ameriški arhitekt Eugene Tsui je projektiral neuničljivo hišo, ki stane 250.000 dolarjev. Ima tri nadstropja, štiri spalnice, tri kopalnice, kuhinjo, dnevno sobo, predstobo in garažo. In kar je najpomembnejše, je odporna proti vsem naravnim nesrečam, poplavam, potresom, požarom in celo termitom.

Stene so iz armiranega betona in komprimiranih polimernih materialov in so nepremočljive, nevetljive, elastične in lahke. Temelji so globoki štiri metre, celotno strukturo pa podpira močna jeklena konstrukcija.

Na predvečer 25. maja, negdašnjoga dneva mladosti, je na Soboškem fuzbalplacu v Fazaneriji Mura tak dobro odšpilala tekmo, ka si je pribrala pokal, štiri njoj je ob sededeseti obletnici kluba prišlo praf, kak nagrada pa priznanje za vse nazaj. Kak vsi, štiri se počujtijo mlade, ker sport pa mladost ideta fkup, se tudi Bela radosti, pa si je od veselja zaspejavau:

Dragi moji, tou te buje,
kakši krič je v šumi toj,
tak kak v bojni se vó čuje,
kak bi bū krvavi boj.

Tou je tekma puna dima,
tekma z labdof za pokal,
ka jo Mura li naj gvina
ludstvo dela tan kraval.

Vaj, tá spadneš, ka ste nouri?
Mura je zabila gol,
narod se vrtil okouli,
publika se meče dol.

So lekar gringosi znoreli,
s paperon ogenj se gasi,
neštarni bi tuj zisneli;
se spijvon vrouči žar ladi.

Napeta tekma tou je bila,
je Mura gvinala lipou,
srečna je pokal dobila,
za sedendesetletnico.

Brat Džouži

Na Marsu lepo vreme

Na Zemlji se človeštvo otepa s čedalje slabšimi vremenskimi razmerami, zato pa se lahko potolažimo z novico, da je vsaj na Marsu lepše. Tam se je vreme v zadnjih 200 letih precej izbolj-

šalo, nebo pa je jasnejše, sklepajo znanstveniki po zadnjih spektakularnih posnetkih teleskopa Hubble.

Naredil jih je na razdalji 100 milijonov kilometrov.

Kondom ni konzervans

Univerza v Cambridgeu je založila prvi večjezikovni slovar. Pomagal bo tistim, ki jih bega dvojni pomen nekaterih izrazov v angleščini. Za pripravo tega slovarja, ki ima 1800 strani, so porabili štiri leta. V njem pa so zbrane besede, ki so si v različnih jezikih podobne, ampak imajo drug pomen. V angleščini je veliko ekanozvočnic; tako na primer gift, ki pomeni darilo, v nemščini pomeni strup. Actual v angleščini pomeni dejanski, pri nas pa ga prevajajo kar z aktualen. Veliko jezikov uporablja za kondom besedo prezervativ, to pa v angleščini pomeni konzervans.

Hitlerja sežgali leta 1970

Rusi so leta 1945. shranili posmrtno ostanke Adolfa Hitlerja, leta 1970 pa so jih sežgali, da ne bi postali predmet oboževanja, piše hamburška revija Der Spiegel. V časniku je objavljeno pismo, ki ga je Jurij Andropov, takrat vodja ruske obveščevalne službe KGB, 13. marca 1970 poslal generalnemu sekretarju

Leonidu Brežnjevju. V njem govorijo o posmrtnih ostankih Hitlerja, Eve Braun, Goebbelsa ter njegovih žena in otrok, ki so jih 17. februarja 1946 izkopal na obrišču ruske vojašnice v Magdeburgu. Ker jo bo treba izročiti nemškimi oblastem, mu predlaga da bi trupla sežgali.

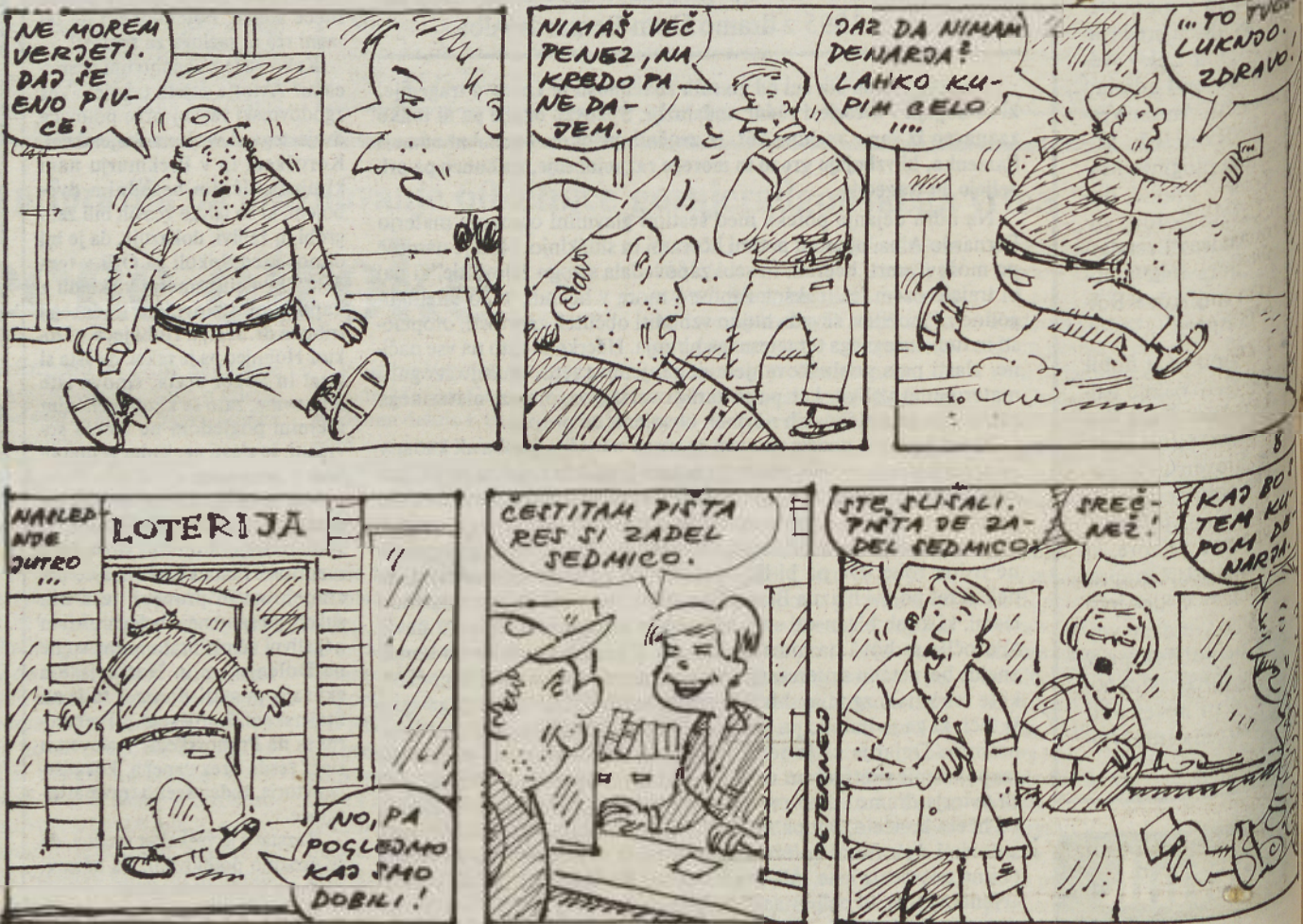
Ob tem tudi navaja, da bi storila posebna enota KGBja največji tajnosti. Izvornost pisma je potrdil Vladimir Kriučkov, takratji vodja kabineta Jurija Andropova.

Merska enota me-

ter praznuje te dni dvestoletnico. Meter so uvedli 7. aprila 1795 v Franciji. Do tega datuma so v Franciji uporabljali različne dolžinske enote. Leta 1790 so francoske oblasti naložile Akademiji za naravoslovje, naj izdela boljši sistem za določiti mersko enoto, ki bi ustrezala vsem.

Astronoma Jean Baptiste Delambre in Pierre Mechain sta v ta namen izmerila dolžino poldnevnika med Dunkerquom in Barcelono. Iz dobljene vrednosti sta izračunala dolžino celotnega Zemljinega poldnevnikar nato pa določila novo mersko enoto, ki je znašala 10 milijoni del dolžine poldnevnikar.

Novi decimalni merski sistem je začel veljati ob koncu leta 1799, obvezna pa je postal šele leta 1840. Od leta 1960 je dolžina merila, te osnovne enote mednarodnega sistema mernih enot, določena kot ena milijonkratnik valovne dolžine določene spektralne črte kadmijev tonovega izotopa Kr 86.

za vsakogar nekaj

Ureja prim. dr. Jože Zadavec

Zdravniški nasveti

Zaščita oči

Narava je poskrbela, da je oko relativno dobro zaščiteno v očnici, spredaj pa ga pokriva zgornja in spodnja veka. Kljub temu pa so glede na velikost organa poškodbe očesa pogoste. Najčese priletijo v oko različni tujki. Manjše enostavno izperemo z vodo ali jih odstranimo z vlažno vato. Tujke, zapicene v roženico, mora pod mikroskopom odstraniti specialist. V času obrezovanja dreves in vinogradov se po očesu pogosto oplazimo z vejo. Nastane rana na roženici, ki zelo boli in daje občutek tujka. Naslednja velika skupina poškodb so opekline. Te so lahko kemične, termične ali s svetlobo različne valovne dolžine. Med kemičnimi sredstvi je na prvem mestu poškodba z apnom ali malto. Baze so nevarnejše od kislin, saj je njihovo delovanje v globino očesnih struktur izrazitejše. Po poškodbah je najpomembnejša prva pomoč. Oko je treba čim hitreje sprati pod tekočo vodo, po možnosti tudi pod zgorjo in spodnjo veko. Če obisk pri specialistu ni mogoč v najkrajšem času, je potrebno izpiranje večkrat ponoviti. Plamen in para ponavadi ne povzročata hujših komplikacij, le bolečine na koži, ki jih blažimo s hladnimi obkladki, so precej izrazite. Opekline z ultravijolično svetlobo

nastanejo pri varilcih, ki ne nosijo zaščitne maske, ter pri smučarjih na visokogorskih smučiščih. Bolečine nastopijo nekaj ur po izpostavljenosti sevanju. Pomagamo z antibiotskim mazilom, hladnimi obkladki in tableto proti bolečinam. To so bile poškodbe, ki jih najpogosteje srečamo v ambulantah, hujših, ki lahko zelo okvarijo tudi vid, pa tokrat ne bomo opisovali. Da se izognemo tem nevarnostim, moramo uporabljati zaščitna sredstva. Pri opravljenih, kjer nam lahko prileti tujek v oko, moramo imeti zaščitna očala, po možnosti tudi s stransko zaščito. Varilci naj ne bi varili brez maske pa tudi pomočnik naj bo ustrezno zavarovan. Na visokogorskih smučiščih je potrebno nositi očala z zaščitnim filtrom, pri delu s kemikalijami pa je treba biti posebno previden. V prometu je zelo pomembno uporabljati varnostne pasove, saj nam počeno vetrobransko steklo lahko povzroči zelo hude poškodbe na obrazu. Zračni baloni še dodatno poskrbijo za varnost.

Pogosto srečamo v ambulantah paciente, ki trpijo za bolečinami v očesu, glavoboli in splošno slabostjo. Vzrok za to je lahko tudi v tem, da ne uporabljajo ustreznih očal z dioptrijo ali pa je osvetlitev delovnega prostora neprimerna. Prvi vzrok je enostavno rešljiv z obiskom pri okulistu, ki z računalnikom točno izmeri

dioptrijo in predpiše očala. Zelo škodljiv je lahko velik kontrast med opazovanim predmetom in okolico, kar se dogaja pri gledanju televizije v temnem prostoru. Podoben primer je, če v temi premočno osvetlimo delovno mizo, posebej še, kadar je izvor svetlobe pred nami. V tem primeru se nam svetloba odbija v oko ter se zmanjšata vidna ostrina in kontrast. Zato je treba postaviti svetilo ob strani, po možnosti na levo stran pri desničarjih, da se izognemo senci roke. Uporaba videoterminalov in računalnikov je privedla do tega, da velik del delovnega časa presedimo ob teh napravah. Pojavijo se bolečine v očeh in za očmi, včasih je oko draženo. Znaki na ekranu so v obliki točk in črtic, kar povzroča nejasne konture, sevanje svetlobe z ekrana pa draži čutne celice v mrežnici očesa. Z uporabo zaščitnih očal z antirefleksnimi stekli se izognemo težavam. Za črno-beli

ekran so primerne sive leče, zelene črke - vijoličaste leče, rumene črke - modre leče, za barvasti ekran pa rumene leče.

V zadnjih letih opažamo, da je vedno več relativno mladih ljudi, ki so operirani zaradi sive mreene. Zaradi stanjšanja ozonske plasti prihaja na zemljo vedno več očesu škodljivih žarkov, ki lahko zamotnijo lečo in nastane siva mreena.

Zato je na močnem soncu priporočljivo uporabljati sončna očala, ki zagotavljajo zaščito pred škodljivimi ultravijoličnimi žarki. Navadna zatemnjena stekla pa povzročijo, da se zenica očesa razširi in pride v oko več sevanja. Če pa smo brez sončnih očal, se zenica zoži in je leča bolj zaščitena. Torej je bolje biti brez očal kot nositi taka z zatemnjenimi stekli brez ultravijoličnega filtra.

LUDVIK KIRALY, dr. med. spec. oftalmolog

Kolumneja, eksotična zapeljivka

Že nekaj časa se pri nas v cvetličarnah pojavljajo »zapeljive« cvetoče kolumneje (*Columnnea microphylla* - drobnolistna kolumneja). To so zimzelene cvetoče povešavke v lončkih, ki ob skrbni negi spomladi razveseljujejo z oranžnimi cvetovi. Rastlina izhaja iz tropske Amerike, ime pa je dobila po Italijanu Fabriusu Columneu.

Čas cvetenja je od marca do aprila. Ponavadi so v visečih posodah ali košarah. Njihove zahteve po zračni vlagi so velike, če se listi sušijo in odpadajo, je vzrok suh zrak, moramo jih rositi. Če stebela gnijejo, je prehladno in prevlažno, postavimo jo na toplo, da se prst osuši. Večkrat se zgodi, da ne cveti. Postaviti jo moramo na svetlo, sicer pa moramo upoštevati zimsko mirovanje, kjer mora biti nekaj časa na toplim in vlažnem. Razen med zimskim mirovanjem, to je približno 1 mesec, rastline morajo imeti zelo vlažno prst. Presajanje pride v poštev vsako drugo leto po cvetenju - junija. Po

cvetenju skrajšamo dolga stebila, s tem pospešimo rast stranskih poganjkov, rastlina bo bolj košata. Kolumneja ni preveč občutljiva lončnica. Za uspešno rast in cvetenje pa moramo upoštevati nekaj navedenih nasvetov.

Kolumneje so sorodnice afriške vijolice in spadajo v družino gesnerijevk. Razmnožujemo jih enako kot vijolice s podtaknjenci.

Kolumneja vas bo razveseljevala, če jo postavite na dovolj svetlo mesto z jutranjim ali popoldanskim soncem, na sončni pripeki se ne bo obnesla.

OLGA VARGA

Kuhajte z nami

Sveže zelje z govedino (za 4 obroke)

Sveže mlado zelje je zelenjava odličnega okusa in uporabna na različne načine. V zgodnjo poletno prehrano vnaša prijetno spremembo. Običajne rane sorte delajo manjše glavice, nekatere tudi bolj rahlo zvijajo liste, zato so tudi v notranjosti nežno zeleno obarvane.

Potrebujemo: srednje veliko glavico svežega zelja, 30 dag govejega mesa, 2 žlici olja, 1 čebulo, 2 stroka česna, poper po okusu, sol, ščepec kumine, pičlo žlico gladke moke za zgostitev.

Prilava: Drobnosekklano čebulo svetlo popražimo na maščobi. Dodamo na manjše koščke narezano govedino in v dobro pokriti posodi dušimo 30 minut. Po potrebi dolijemo malo vode.

Dodamo začimbe in na širše rezance narezano zelje, solimo in po potrebi zalijemo z malo vode. Ko je jed zmehčana, jo potresemo z žlico moke; pazimo, da se ne sprime v kepice. Ker je jed primerna za pogrevanje, jo lahko pripravimo tudi nekaj ur prej. Zraven ponudimo krompirjev pire, ki pa mora biti sveže pripravljen.

Krompirjev pire: 4-5 olupljenih srednje debelih krompirjev skuhamo v slanem kropu. Odcedimo in gladko razmešamo s kavino škodelico vrelega mleka.

CILKA SUKIC

Pulover, ki je obleka

Bombažno predivo je za poletje zelo prijetno, saj dobro prenaša vročino in še posebno potenje, zato so puloverji iz tankega bombaža zelo priljubljeni. Tokrat vam jih ponujamo kot samostojna oblačila - nekoliko daljši so, da pokrijejo boke in zadnjico.

Nosijo se kot mini obleka. Rokavi so poljubno dolgi, pletenje pa je rahlo in lankičasto.

Ovratniki so v obliki črke V ali okrogli, barve pa najpogosteje bela, bež in rjavo siva.

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU NSTSNMV

1. SCATMAN - John Scatman
2. WISH YOU WERE HERE - Rednex
3. BACK FOR GOOD - Take That
4. CAN'T STOP LOVING YOU - Van Halen
5. EVERY BREATH YOU TAKE - Tammy Wynette & Sting
6. ONE DAY - Gary Moore
7. SECRET GARDEN - Bruce Springsteen

PREDLOGI: JULIA SAYS - Wet Wet Wet

1. ODŠLA BOM ŠE TO NOČ - Anja Rupel
2. POČIVA JEZERO V TIHOTI - Zoran Predin
3. LUNA - Be Radio
4. KDO MOLZE TVOJE SOLZE - Andrej Šifrer
5. PRISLUHNI MI - Darja Švajger
6. NAJ ZAVLADA MIR - Obvezna smer
7. NAJINO SLOVO - Milan Pečovnik - Pidži

PREDLOGI: TA NOČ JE HLADNA ZA OBA - Don Juan

1. ABRAMAM JE ODŠEL - Ana Nika Zizca
2. UTRINEK - Alpski kvintet
3. CESTITKA - Šaleški fantje
4. POMEMBNO JE NEKOGA IMETI RAD - Siapovi
5. IZ DOBRNE V ŽIVLJENJE - Štajerskih 7
6. NEMIRNO DFKLE - Ana Tomija Verderberja
7. ZAPELJIVA NATAKARICA - Zasavi

PREDLOGI: VSO SREČO SI MI DAL - Fantje treh dolin

1. PSEM SLAVČKA - Ana Slarček
2. VINSKA PESEM - Fantje izpod Rogle

Izpoljene kupone pošljite do četrta, 8. junija 1995, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Noraka 13, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 22

Glasujem za skladbo:

*tvoja

*domača

*narodnozabavna

Ime in priimek ter naslov:

RADIO MV - MURSKI VAL - UKV 94,6 MHz (dopolodne tuki SV 648 kHz)

Petek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Mariborsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Zamurjenci (kabaret) - 10.30 Kino ventilator - 10.00 Poročila - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 14.30 Romska oddaja - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 17.30 »Sipli mi« - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija	Sobota - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensščini, nemščini in madžarščini - 7.50 Trznica - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.30 Potepajte se z nami - 11.00 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila na MV - 14.30 Evropa v enem tednu - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Astrosobota - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija	Nedelja - 8.00 Začenjamo nov dan - 8.05 Horoskop - 8.15 Panonski odmevi - 8.50 Zamurjenci (kabaret) - 9.15 Misel in čas - 9.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.15 nedeljsko premišljevanje - 12.30 Minute za kmetovalce - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija	Ponedeljek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Porabsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.15 Tema dneva - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 17.00 Sport - 17.30 S krščakom, cekron pa z marelof - 18.15 Bilo je nekoč - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Dober večer, Beno - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija	Torek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Ljubljansko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 10.00 Poročila - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 14.00 Subjektivno - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Poslušamo vas - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Na narodni farmi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Večer s Smiljo in Milanom - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija	Sreda - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Zagrebško zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Išemo za vas - 10.00 Poročila - 10.15 NSTSNMV - 11.15 V živo ... - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 V stiski - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Mursko-morski val - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija	Četrtek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovensščini, nemščini in madžarščini - 7.40 Svetuje kmetijski strokovnjak - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Sedem veličastnih - 10.00 Poročila - 10.30 Pika na i - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Mali radio - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Geza se zeza - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija
--	--	---	---	---	--	--

SESTAVLJENIK	SL. PEVEČ, VODJA BELTINSKE BANDE	MESTO NA SICILIJU	PIŠATELJI SELŠKAR	VODJA VOLKOV V KVINGI O DZUNGU	NEKDANJI KAMBOSKI POLITIK (LON)	AMI PEVEČ IN FILM IGRALEC (AL)	UGANKA
DELO S SVEDRI							
ANTIČNA SKULPTURA S KACAMI							
ITALIJANSKA ZUNANJA MINISTRICA (SUSANNA)							
DVOBOJ					SLAVKO GABER		
					VERSKI BLAZNEZ		
SREDIŠČE VRTENJE			DELČEK SNOVI				
			ZVER SEV. POKRAJIN				
RIMSKI NARAVO-SLOVEC					ETNOŠKA TISKOVNA AGENCIJA		
					JASEK		
ROMUNJA		MAKEDONSKO KOLO					PRAVO-SLAVNA SVETNA PODOBA
		VISOKA PLANOTA					KEMIONA PRVINA, ZELO TROA KOVINA (T)
GRENSKA SOL (PO MESTU EPSOM)							
EDEN OD SLOVANSKIH NARODOV							
POLJSKO PIŠATELJ (JAN, 1838-1880)					ANGLŠKA NIKALNICA		
					KONEC POLOTOKA		
FILMSKO IME IDE KRAVANJE							
IZRASTEK NA PRSTU						ANTON NANUT	

REŠITEV PREJŠNJE KRIZANKE - vodoravno: pšenica, opravek, rakrana, tres, TD, ogled, Fe, Saha, Elf, vik, Rjavina, R, Sedan, atol, VT, Ionesco, Onassis.

Osem pogledov

4. Opis sveta na pragu tretjega tisočletja

Jerneja Katona

Drago Pintarič

In kako ta konflikt razrešujejo današnje demokracije? Ideologom kapitalistične ureditve se v skladu z naravo in naravnostjo ideološkega reflektiranja zdita z omenjena in ugotovljena svoboda posameznika ter njegova relativna ekonomska varnost tudi zagotovilo etičnosti kapitalizma. Pa pretehtajmo takšno trditev. Kot že rečeno, je pogoj demokracije mestni element, zato v srednjeveškem fevdalizmu o njej ni mogoče govoriti. S kasnejšim pojavom mest, ki so oblast organizirala v obliki komun, katere člani so bili vsi polnoletni meščani, pa demokracija zopet oživlja, čeprav mnogokrat podrejena aristokraciji, principatom ali tiraniji (npr. Dubrovnik).

Preobrat v razvoju demokracije je revolucionarno leto 1848, tega leta pa je izšel tudi Marx-Engelsov Komunistični manifest. Odtlej se jasno izpričujejo dve razumevanji demokracije, ki ju zaznamuje tako rekoč diametralna nasprotnost. Kapitalistični ideal je svobodni posameznik, ki mu demokracija zagotavlja vse naravne pravice človeka, katerega interes je nad interesi družbe. Princip socialistične demokracije pa je v naših krajih dovolj dobro znan tako v svojih teoretičnih prizadevanjih kot tudi v praktični izvedbi. Duhovnozgodovinski položaj novega veka se torej ne končuje po enostavnih napovedih dočerašnje ideologije z razkrojem meščanskega sveta, ampak se prek tega nadaljuje, spreminja in presega. O demokraciji pa je bilo potrebno spregovoriti tako podrobno predvsem zato, ker je - kot že rečeno - zaprisežena vrednota ob koncu iztekajočega stoletja, še posebno pri nas. Bilo bi morebiti nerazumljivo in celo bogokletno podvomiti o nji, če bi ne bila z zgodovinsko prepričljivostjo nakazana njena izvorna konfliktnost, še posebno pa tendenca poglobljanja le-te, ki se je prepričljivo nakazala že z njeno drugo razvojno fazo - rimskim imperijem.

Kapitalistična varianta demokracije, ki se pri nas šele uveljavlja, je - glede na propad njenega pendanta - edina živa oblika demokracije organizirane političnega življenja v Evropi in na Zahodu in s tem najbrž edina prava sodobna naslednica grške in rimske. Ker je grška demokracija še zelo tesno povezana oz. zamejena z mesti, predvsem Atenami, je iz očitnega razloga ustrežnejša primerjava z rimsko. Ta je skušala demokracijo vladati imperiju, kar pa se ji, kot rečeno, ni čisto posrečilo. Današnja demokracija pozna popravke, zaradi katerih je vsak posameznik enakovredno deležen demokracijskih pravic. Takšna oblika demokracije v praksi uspešno funkcionira po ekonomskih zakonitostih s cikličnimi obdobji konjunktne in recesije. Ta nekdanji Rim blaginje je sicer res razširjen, vendar ne bolj kot na nekaj razvitih držav. Kakor

niti grška niti rimska družba in z njo demokracija nista mogli obstajati brez svoje brezpravne podlage - sužnje, tako tudi v sodobnem svetu nujno obstajajo podobne nevidne korenine demokracije - manj razvite države, ki so izkoriščane prek mednarodnega gospodarstva, kateremu diktira pravila sam razviti kapitalistični vrh. Tako se kapitalistična ideologija do neke mere upravičeno postavlja za etičnostjo svojega izhodišča oz. ideala - s svobodnim posameznikom -, vendar je hkrati umestno vprašanje, kdo je ta posameznik. To je volivec, civilizirani Zahodnjak, vprašanje pa je, kolikšen delež teh ali vsaj podobnih pravic lahko kapitalistični svet zagotavlja - od večeraj ravno tako demokracičnemu - preostalemu delu sveta. Kapitalizem si namreč ni zastavil za cilj zgolj varovati svojo demokracijo, ampak čuti (sveto) dolžnost, braniti jo po vsem svetu (Vietnam, Koreja, Kuvajt) in podpira sleheren boj proti drugačnim oblikam demokracije (Srednja in Južna Amerika, hladna vojna). Čemu vse in komu oz. kateremu posamezniku koristi demokracija, ki ima v svoji tradiciji kolonializacijo narodov, ki, uresničujoč svoje imperialistično poslanstvo, izzove prvo svetovno vojno, v vojni vihrji pa velikopotezno žrtvuje množico »svobodnih posameznikov«, vse to pa zato, da bi ohranila interes svojega nosilnega družbenega sloja in reda - kapitalizma.

Morda se zdi zgoraj naštetu podobno redkim nezdramim izrastkom na sicer zdravem jedru, zato naj opozorimo, da smo do neuglednega opisa prišli z vprašanjem o etičnosti svobode posameznika, ne pa, ker bi hoteli poljubno opisovati demokracijo. Za vso dolgo zgodovino demokracije smo namreč že ugotovili, da je predvsem zmeraj omejena na izbrani del populacije. Morda to dejstvo ni bilo dovolj očitno, dokler je obstajala kapitalizmu popolnoma nasprotna oblika vladavine - socializem, ki je bil kot črna slika strahu. Z zgodovinskim izbrisom tega antipoda pa je nujno in prav pod drobnogledom pregledati, kaj ponuja kapitalistična demokracija sama po sebi in ne le kot boljša od dveh. Relativnost svoje definicije - vlada ljudstva -, ki je povezana z definicijo »ljudstva«, je sčasoma oz. v drugem svojem razcvetu zbrisala tako, da je problematični pojem »ljudstvo« v svoji redefiniciji zamenjala s svobodnim individuumom. S tem pa se zmeraj ni dosegla stopnje, ko bi bila uresničljiva kot svetovna oblika vladavine, še posebno skeptični smo lahko zategadelj, ker se je socializem, v resnici njen najbolj v ljudstvo usmerjen eksperiment, izpridil, in to celo v manj kot življenju treh generacij.

(Nadaljevanje prihodnjič)

9. POTOVANJE PREK OCEANA

Dr. Maja Seruga

Še nekaj sem se naučila v družbi moje prijateljice Karry in Huana ob obiskih koncertov oziroma večerov latinskoameriškega džezja v hotelih oziroma restavracijah New Mexica, in sicer to, da je ob plačilu računa obvezna napitnina v višini 15 odstotka celotnega zneska. »Tip«, angleški izraz za napitnino, je del natakarijevega dohodka in od njega plačuje celo davek, sem zvedela kasneje, saj sem se čudila taki radodarnosti z napitninami, ki pri nas ni običajna. Dnevno lahko z napitnino natakari zasluži v luksuznih hotelih od 200 do 300 dolarjev, kar ni majhen znesek tudi za ameriške razmere. 21. septembra sem zapustila ozemlje New Mexica in se prek Arizone s postankom v Phoenixu vrnila v Kalifornijo. Tokrat nisem imela več problemov s časom, ker gre osel pač samo enkrat na led. Čim smo prestopili mejo, sem urne kazalce potisnila nazaj, da ne bi ponovno prišlo do zmede pri iskanju zveze s San Diegom. V glavno mesto Arizone sem prišla po celodnevem potovanju. Sprva sem imela načrt, da prespim v tem kraju, vendar sem si kasneje premislila. Vzrok za spremembo niso bile besede iz turističnega vodnika, ki so predstavljale mesto kot dolino sonca in upokojeencev, ampak da nadomestim manjkajoče dneve, s katerimi sem bila prepoved radodarna v Santa Feju in okolici. Phoenix je eno od 10 največjih mest v ZDA in ga celo v zimskih mesecih zaradi toplote oblegajo navdušenci za golf, semkaj pa prihajajo na zimski trening tudi ekipe »baseballa«. V poletnih mesecih pa se zaradi izredno vročine lahko spremeni v največje mesto duhov v Arizoni. Žeja je lahko tako huda, da po obisku mesta nikoli več ne pozabiš zaliti rož na domačem vrtu. Znoj se kar suši na pregreti koži in brez plavalnega bazena ne moreš preživeti.

Čeprav se je september nagibal h koncu, vročina ni popustila, in ko sem sestopila z avtobusa, je bilo natanko tako, kot je pisalo v turističnem vodniku - ni bilo za dihati. Še preden sem zapustila New

Mexico, sem povprašala, kaj si lahko ogledam v tem velikem kraju. Natančnega odgovora nisem dobila, dobila pa sem namig, da je zelo dolgočasno mesto. Ko sem se o tem tudi prepričala, sem kupila zemljevid in opravila nočno vožnjo skoraj do mehiške meje.

San Diego je drugo največje mesto v Kaliforniji in je pomembna odskočna točka za obisk Mehike, saj je do prvega mesta v drugi državi le 25 milj (40 km) ali slaba ura vožnje s primestnim vlakom. Znano turistično mesto na jugu države se je razvilo iz španskega misijona 1769. leta. Stari del mesta je ohranjen v izvorniku vse do današnjega časa. Lično urejene hišice iz lesa, v stilu arhitekture, ki me je včasih spomnila na domovanje Pike nogavičke, niso spremenjene v muzej, ampak še danes služijo svojemu namenu, le table z napisi oziroma s spremnim besedilom te poučijo, koliko so v bistvu stare, kdaj so bile obnovljene in kdo so bili lastniki. Celotno staro jedro počiva na hribu v zavetju številnih dreves in zelenja, daleč od današnjega središča mesta, ki je postavljen ob pacifiško obalo s številnimi visokimi stavbami iz zgodnjih dvajsetih let tega stoletja, ki stojijo z ramo ob ramo in dajejo vtis, da se mudimo v velemestu. Srce San Diega je predstavljal predel, imenovan Gaslamp, ki je bil po mnenju lokalnih oblasti poln javnih hiš, opija in homoseksualnih zbiralšč, zato so leta 1970 izvedli tako imenovano čiščenje in preselili to vrsto trgovanja z živim mesom bolj v notranjost mesta. Danes so ostale od nekdanjega blišča le značilne plinske svetilke, ki pa jih sedaj napaja elektrika, oči pa si lahko napaseš v izložbenih oknih dragih antikvariatov, trgovin in galerij.

Balboa Park je eden največjih skupinskih muzejev v Ameriki. Zrasel je na neobljudeni zemlji, porasli s katusi. Zahvala, da je to danes velik park s številnimi drevesi in vrtovi, kjer si lahko privoščiš piknik in zabavo, gre ženi z imenom Kate Session, ki je leta 1898 na najeti zemlji začela gojiti rastli-

ne in drevesa. Prva stavba, ki je zrastle v tem parku, je bila zgrajena v čast otvoritve panamskega prekopa leta 1915, nato pa so sledile številne druge, vse seveda v stilu španske arhitekture. Danes so v teh zgradbah številni muzeji. Na prostem pa lahko, če imaš srečo, poslušas orgelski koncert sodobnih ameriških skladateljev, ki me niso razočarali, čeprav sem vajena poslušati evropske klasične mojstre te vrste glasbe. Ob sprehodu po parku sem se lahko prepričala tudi o kakovosti potujočih ameriških gledaliških skupin. Shakespearov Hamlet, sicer v mnogočem drugačen od Pandurjevega, na prostem, v skromnih razmerah, vendar pa v bogatih kostumih, je imel prav tako svojo klasično izpovedno vrednost, aktualno tudi za današnji čas. V parku se res ne moreš dolgočasiti. Če obožuješ letala, si lahko ogledaš kopijo letala The Spirit of St Louis, s katerim je Charles Lindbergh preletel Atlantik, ali pa občuduješ črno ptico, ameriško nadzvočno letalo, ki je vzdržalo vojaško konkurenco te eno leto. V avtomobilskem muzeju je najbolj obiskan razstavljeni eksponat avto Lincoln Continental, s katerim se je peljal predsednik Reagan leta 1981, ko je bil nanj opravljen poskus atentata.

V tem kraljestvu zelenja lahko obiščeš tudi svetovno znani živalski vrt, vstopnica v živalski svet pa stane kar 20 dolarjev. Na ceno pozabiš, če si želiš ogledati igro narave v obliki dvoglave kače, seveda za stekleno steno, ali redke kitajske fazane.

Nalednja zanimiva turistična točka je Coronado. To je v bistvu polotok nasproti mesta, najbolj znan po največji mornariški bazi na zahodni obali Amerike in po zgodovinskem Hotelu del Coronado, zgrajenem leta 1988 z namenom, da privabi najbolj peščenogoste iz preostalega dela Amerike na peščene obale pacifiškega oceana. In po čem ima zgodovinsko vrednost Hotel del Coronado?

(Nadaljevanje prihodnjič)

NADA,

Ferdo Godina **VRNI SE**

57

Dal ji je roko. Ni je poljubil; a to v tistem hrupu ni bilo nič posebnega. Komaj se je otrok otrese, je pograbil dva kovčka in ju nesel k prikolic. Z vajeno roko ju je postavil drugega poleg drugega in stekel nato še po dva. Otroka pa z njim. Lovila sta za držaje, kakor da mu hočeta pomagati. Medtem pa sta drobila:

»Kaj si nama prinesel? Inaš avtomobilčke?«

Mirko je sedel za volan. Čimprej je bilo treba pred letališko stavbo napraviti prostor drugim. Otroka sta zlezla na zadnji sedež, Nada pa je sedla na sprednjega.

Ker je moral Mirko voziti v gostem prometu, je Nada otroka tišila, ko pa so zavili na glavno cesto, se je čebljanje sprostilo. V začetku se ji ni zdelo niti čudno, da je nič ne vpraša. Sele ko sta se otroka zamotila z bonboni, je prišla ona na vrsto. Od napetosti, ki je v njej kljub njegovi dobri volji rasla, ni videla krajev, skozi katere so vozili, ne njiv, ne gozdičkov, samo cesta jih je požirala. Neskončna, nenasitna cesta je vpijala vse, kar je ob tem srečanju pričakovala. Ker ga je poznala do zadnjega vlakna, se ni mogla razvedriti. Sebe ni mogel skriti ne v barvi glasu ne v gibih rok. Dobro, če je ne vpraša, kako je z njo, bo to prenesla. Skoraj vsakokrat je trajalo nekaj časa, da se je otoplilo, da se je pomiril, če ni bilo vmes kaj hujšega. Zgodilo se tudi lahko, da bodo naenkrat padli očitki in ne bo niti vprično otrok zbiral besed.

Otroka sta postajala utrujena in sta zadremala. Molk med njima je bil vedno bolj žgoč, s tem pa je postajalo nelagodje vedno bolj živo, zakaj ni nič pisal in nič poslal. Ker se ni mogla dokopati do tega, kaj se v njem dogaja, se je začela bati. Kako prav je, da sta z njo prišla otroka. Vozil je mirno in pazljivo. Zmanjšal ali pospešil je hitrost brez sunkov. To je znal bolje kakor ona. Prehiteval je počasneje, bolj premišljeno, samo na pregledni cesti. Vse je bilo v redu, samo molčal je, in to je bilo najbolj nevarno. Sčasoma je spoznala, da se ne bo končalo mirno. Ko je prihajal domov ali se je vračal, je bilo treba vedno vse na novo poravnati, na novo zabičati, da ne bo pogledala nikogar, posebno ne tistih, omenjal jih je, ki bi radi z njo v posteljo. Takih je bilo vedno dosti. Rad jo je videl lepo, skrbno oblečeno in počesano, rad je imel, da je lepša od drugih žensk, a mu je vendar to prineslo gnev, ker so po njegovem mnenju moški v njej videli kurbo, ki bi jo z učitkom podrli. Kolikokrat ga je bolelo, ko jo je videl v kratkih hlačah na njivi, kako se je ob motiki sklanjala. Obkladal jo je z očitki, da kaže vse, s čimer je treba loviti kurbiže, ki prežijo na ženske, katerih moške so zunaj na delu. Hudo bo, če bo Mirko trdovraten, kot je bil trdovraten v tem, da se ni oglasil. V vseh petnajstih letih, odkar je hodil ven, česa podobnega ni storil. Utrujena je bila od vsega. Ni videla možnosti, da bo kdaj kako drugače, kakor da bo vedno prihajal in odhajal. Njene težave so bile ne toliko z otroki, ne s hišo, ne ob strojih, ki so bili najmočnejši in najboljši. Njeno življenje je potekalo v neprestanem strahu, kakšen bo prišel in s čim jo bo prizadel. Kaj ji bo prinesla danes njegova vrnitev, ni vedela. Samo v enem je bila gotova: kmalu se bo vrnil v prekleto pesek. Vedno znova: samo še eno leto, da kupi to in to, samo še dve leti, da si nabere deviz za toliko in toliko; in to se ni nehalo in se ne bo nikoli.

Nenadoma jo je med vožnjo živahno vprašal:

»Kako pa Sonja? Jima gre skupaj z Viktorjem?«

»Gre.«

»Kje pa sta?«

»Kako, kje sta?«

»Kje živita? To mislim, ne?« je trdo pristavil. Kako da ne ve, kakor je mislil.

»Doma. Kje bi pa naj živela!«

»Doma je lahko pri Dominkovih ali pa pri Viktorju.«

»Saj veš, da je Viktor pri Sonji in babici.«

»Kaj ga le drži pri Dominkovih. Novo hišo s toliko zemlje je pustil. Ni nor?«

»Ne vem, zakaj bi ti morala to razlagati, ko toliko vem kot ti. Njemu je tako prav.«

»Domov k njim naj gre, kaj se bo pri teh letih šel zaljubljenca.«

Izzival jo je. Rad bi se prepiral. Ni mu odgovorila, a on je zajedljivo vztrajal:

»K njim domov, h Kelenčevim naj gre s Sonjo.«

»Pa kaj ti je? Kaj pa bo z babico? Misliš, da bo ona hotela z Viktorjem in Sonjo? Ali pa mogoče k nam? Od svoje hiše se ne bo prej premaknila, dokler je ne bomo odnesli na cintur. Naj gre živa v zemljo?«

Mirko se je ozrl za hip nazaj k otrokoma, ki sta bila zlekrajna na zadnjem sedežu vsak na svojo stran in spala.

»Ne mislim, da bi morala babica od doma. Ti bi se odselila k njej.«

Nada je spreletela žgoča slutnja. Čutila je podzavestno, da se z Mirkovim ravnanjem skriva nekaj strašnega. Cesta ni več požirala daljav, svet zanjo sploh ni obstajal. Pred njo je bila nekakšna pekoča negotovost, kakršne še ni doživela. Niti takrat ne, ko jo je mislil pokončati. Takrat je zbežala k Dominkovim k babici, a kam naj se zateče zdaj?

Mirko je vedel, kakšen bo udarec. Zdelo se mu je, da je napočel pravi trenutek.

»Ločil se bom.« Skušal je biti prepričljiv in celo popustljiv. »Toliko sva že pretrpela drug z drugim.«

Nada ni premaknila glave in ni zganila rok, ki jih je imela sklenjene v naročju. On pa je pohitel, da ne bi zamudil priložnosti. V pretiranih stavkih ji je dejal:

»Poročil se bom z Mirijam. Ona nam v Iraku kuha. Doma je pri Zagrebu. Tudi ona zdaj pride domov.«

»Ali sem to zaslužila?« se je strgalo čez čas iz Nade.

»Si. Kurbala si se.« »Ti se nisi?«

Čez čas je dejal, ne da bi ji bil odgovoril na njeno vprašanje:

»S teboj ne bom več živel.«

»Torej si že vse razporedil, kje bo kdo, ko jo boš pripeljal. A pribo k hiši, ki je tudi moja.«

»Vse ti bom izplačal. Lahko si Dominkovo hišo predelaš; sobe, kopalnico si urediš in stranišče.«

Skušal je preslišati njeno ironijo, polno mržnje. Prepiru bi se rad izognil. Ne bo šlo lahko. Vendar je za njim, česar se je najbolj bal. A vedno je zakolebal, kadar se je pognal predaleč. Ker se mu je uprla, je začel izgubljati pogum.

Nadi je prihajalo do zavesti, da je njeno življenje dokončno razdeljeno. Je sploh mogoče, kar je slišala? Nekoč si je želela, da bi šla z Rudijem daleč stran, kar pa ni več resnica. Tisto je pohojeno.

Tragična žrtev nesreče na tirih v Rakičanu

So zapornice res predrage?

Nezavarovani železniški prehod v Rakičanu je terjal še eno človeško življenje.

Prejšnjo sredo ob 5.48 je voznik tovornega vozila s prikolico, 26-letni Alojz Župančič iz Hrastovega doma pri Grosuplju, peljal po lokalni cesti iz Rakičana proti magistralni cesti. Na prikolici je imel navojevane prašiče iz farne Nemčak - Jezera. Ko je pripeljal do nezavarovanega železniškega prehoda, ni upošteval prometnega znaka in ni ustavil, ampak je kljub zvočnemu signalu strojevodje potniškega vlaka Mura ekspres Franca Šela, ki je tudi zaviral, zapeljal na tir. Vlak je silovito bočno trčil v prednja leva vrata tovornjaka in ga dobesedno raztreščil, ostanki kabine in prikolice pa so obstali na bližnji njivi ob progi. Pri trčenju je voznik tovornjaka utrpel tako hude telesne poškodbe, da je ranam podlegel. Gmotna škoda na vozilih znaša okrog 3 milijone tolarjev. Ob tej priložnosti je poginilo tudi nekaj naloženih živali, zaradi nesreče pa je bil za nekaj časa zaprt odsek železniške proge med Mursko Soboto in Beltinci. Kraj tragičnega dogodka sta si ogledala preiskovalni sodnik in okrožni tožilec.

Prizorišče tragične nesreče na nezavarovanem železniškem prehodu v Rakičanu. Foto: JURE ZAUNEKER

Ob tej nenavadni prometni nesreči se večja resno zamisliti. Po nesreči 11. septembra lani, ko je ugasnilo življenje voznika osebnega avtomobila, 16. novembra 1994 pa je prišlo do podobnega trčenja vlaka in tovornjaka, kjer je na srečo nastala le gmotna škoda, je to že tretja večja nesreča na tem nezavarovanem železniškem prehodu, ki je v kratkem času terjala dve človeški življenji. Kot smo zvedeli, so z Uprave za notranje zadeve v Murski Soboti že 16. septembra 1994 poslali republiškem inšpektoratu ministrstva za promet in zveze podrobnejše poročilo o tej črni točki, a odziva vse do sedaj ni bilo. Tudi to, da je urejanje nezavarovanih železniških prehodov povezano z velikimi stroški, saj stane samo namestitve zapornice okrog 50 milijonov tolarjev, ki jih zdaj ni mogoče izbrskati v proračunu mestne občine, ne more biti zadostno opravičilo. Letošnja že 18. žrtev v prometnih nesrečah na pomurskih cestah je gotovo zadostno opozorilo, da je treba za večjo varnost udeležencev v prometu storiti več kot doslej. Zato pričakujemo konkretna dejanja odgovornih dejavnikov.

MILAN JERŠE

Regijsko tekmovanje mladih tehnikov

Kdo so bili najboljši?

Minulo soboto je bilo pri OŠ III M. Sobota tradicionalno srečanje in tekmovanje mladih tehnikov z osnovnih šol v Pomurju. Udeležilo se ga je 224 tekmovalcev iz 21 osemletk, pomerili pa so se v 22 različnih tekmovalnih disciplinah. Najboljši so se uvrstili na 4. državno tekmovanje in 19. srečanje mladih tehnikov Slovenije, ki bo 3. junija prav tako v prostorih OS III v Murski Soboti.

Organizatorji - Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Občinska zveza organizacij za tehnično kulturo M. Sobota in OŠ III M. Sobota - pričakujejo, da se bo 3. junija zbralo v M. Soboti okrog 400 tekmovalcev in 100 mentorjev, barve Prekmurja in Prlekije pa bodo zastopali najboljši iz minulega medobčinskega tekmovanja. To pa so: ekipa OŠ III M. Sobota (področje ekologija), Milan Zver z OŠ Odranci in Peter Sever z OŠ Črenšovci (konstrukcija s tehnicco Fisher), ekipi OŠ III M. Sobota in OŠ Puconci (konstrukcija v energetiki), Iztok Heric z OŠ II M. Sobota in Andrej Krpič z OŠ I M. Sobota (konstrukcije v elektrotehniko), Iztok Starc in Jovan Manojlovič z OŠ III M. Sobota (konstruiranje z elektronsko zbirko), ekipa OŠ Gornja Radgona in Da-

rjan Gomboši z OŠ III M. Sobota (konstrukcije in robotike), Iztok Heric z OŠ II M. Sobota (z računalniškim programom), ekipa DOŠ I in II Lendava (izdelek iz lesa), DOŠ Lendava in ekipa OŠ I M. Sobota (s kockami Lego dacta), ekipa OŠ Črenšovci (tradicionalna tehnologija), ekipa OŠ Črenšovci in Darjan Gomboši z OŠ III M. Sobota (iz učenčeve domače delavnice), Tine Frank z OŠ Puconci (za razstava izdelkov), Marina Gjurica z OŠ Črenšovci in Silvana Srečko z OŠ Puconci (razstava fotografij), Nuša Lainšček z OŠ I M. Sobota in Boštjan Magdič z OŠ Turnišča (projekcija videofilmov), Sašo Gerenčer in Robert Sočič z OŠ Puconci (avtomodeli), Miha Kočar z OŠ III M. Sobota in Boštjan Kosi z OŠ I. Cankarja Ljutomer (modeli raket), Roman Škafar

z OŠ Bakovci in Nikola Barišič z OŠ III M. Sobota (raketoplani), Bojan Gjerek z OŠ II M. Sobota in Tomaž Lepoša z OŠ I M. Sobota (jadralni modeli), Mitja Kumin z OŠ Beltinci in Matej Šadl s Podružnične OŠ Gederovci (tekmovanje z zmaji) ter Dejan Mitnjek z OŠ I M. Sobota in Dejan Kokol z OŠ Gornja Radgona (lov na lisico).

Upajmo, da se bodo vsi kar najbolj odrezali tudi na državnem tekmovanju.

F. MATKO

Zgodilo se je ...

V ponedeljek, 22. maja, so morali pomurski policisti na mejnih prehodih zavrniti 38 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Slovenijo.

Zaradi kršitev javnega reda in miru so policisti posredovali dvakrat, in sicer enkrat na javnem mestu, enkrat pa v zasebnem prostoru. Oba kršitelja sta se po posredovanju policistov pomirila.

Prejšnji torek med 11. in 14. uro je neznan storilec vlomil v garažo J. K. v Grabonošu in iz nje odnesel razne tehnične predmete v skupni vrednosti okrog 300 tisoč tolarjev.

Zaradi domnevno neprimerne hitrosti voznika avtobusa Franca K. se je ob 13.14 na parkirnem prostoru pri kulturnem domu v Apačah zgodila prometna nesreča. Voznik avtobusa je polkrožno obračal v desno, pri tem pa je z branikom zadela otroka, starega 11 let, ki je bil v skupini čakajočih na avtobus. Pomikali so se proti prednjemu delu avtobusa, ko se je še premikal. Pri tem je otrok dobil hude telesne poškodbe.

Prav tako v torek, 23. maja, okrog 23.25 se je Zvonko P. iz Turnišča peljal z osebnim avtomobilom po lokalni cesti iz Radmožanec proti Turnišču.

Zaradi domnevno neprimerne hitrosti in vinjenosti je zapeljal na desno bankino in nato čelno trčil v ograjo mostu. Od tod ga je odbilo v 1,9 metra globok jarek, kjer je obstal nezavesten in vkleščen v vozilo. Izrezali so ga gasilci iz Murske Sobotice in ga prepeljali na zdravljenje v soboško bolnišnico.

Na mejnih prehodih v Pomurju so tega dne zavrnili 15 Romunov, 7 Makedoncev in 3 «Jugoslovane», ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiklo Slovenijo.

V sredo, 24. maja, so policisti prijeli dva romunska državljana, ki sta ilegalno prestopila slovensko-madžarsko mejo nekje na območju Dolge vasi.

V Mačkovcih se je tega dne nenadoma vnel v popolnoma zgorel osebni avtomobil Mazda 626, last občana iz Kovčevca. Vzrok požara na vozilu še ugotavljajo.

Na pomurskih mejnih prehodih so zavrnili 23 tujih državljanov, ker niso izpolnjevali pogojev za vstop v našo

državo, in sicer po 7 Hrvatov in državljanzov t. i. ZRJ, 6 Romunov in 3 Makedonce.

Minulo sredo pa so bile tudi številne kršitve javnega reda in miru. Vsi kršitelji se bodo morali zagovarjati pri sodniku za prekrške. Tako je deklica iz Tomšičeve ulice v Murski Soboti popoldne šla s svojim psom v trgovino, kjer se je stregel z drugim psom. Njegov lastnik, občan z Lendavske ulice, je zato oklofutal deklico in ji strgal veržico. Občan iz Krajne je v ulici Štefana Kovčeva v Murski Soboti tega dne razbijal po vratih občanke in ji grozil s pretepom ter s tem vznemirjal tudi druge stanovalce. V Grajski ulici v Gornji Radgoni pa sta se sprla in strela mati in sin. V Pušči je občan pod vplivom alkohola in po prepru z družino pretepel ženo in brata. V gostinskem lokalu v Grajski ulici v Murski Soboti so okoli polnoči preglasno proslavljali zmago nogometašev Mure v pokalnem tekmovanju in zaradi tega pri počitku motili okoljske stanovalce. Morali so jih opozoriti, inšpeksijskim službam pa bodo podali poročilo o preokrajšavi odpravnega časa. V družini v Cvetkovi ulici v Murski Soboti pa že dalj časa prihaja do sporov in fizičnih obračunavanj. Tako je bilo tudi sredino noč, saj je občan pretepel ženo. Ker se doma večkrat grobo in nasilniško obnaša, bodo zanj podali kazensko ovadbo.

V noči na 25. maj je neznan storilec skozi okno vlomil v prostore lovškega doma v Križevcih v Prekmurju. Odnesel je 200 avstrijskih šilingov.

25. maja ob 23.50 je v rakičanski bolnišnici kršil javni red in mir Karl R., ki je pred tem zaradi močne vinjenosti obležal na pločniku Slovenske ulice v Murski Soboti. Od tam so ga z vozilom prve pomoči odpeljali v bolnišnico, kjer bi mu dali zdravniško pomoč. Ker tudi po prihodu policistov s kršitvijo ni prenehal, je bil pridržan do iztreznitve. Obenem so zoper kršitelja podali predlog sodniku za prekrške.

Istega dne ob 11.30 so policisti v Martinju izsledili štiri državljane ZRJ, ki so ilegalno prestopili mađarsko-slovensko mejo. Tujci so začasno nastanjeni v prehodnem domu za tujce v Prosenjakovcih. Na mejnih prehodih v Pomurju so policisti zavrnili 23 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiklo Slovenijo.

V noči na 26. maj je neznan storilec vlomil skozi vhodna vrata v prostore upravne zgradbe podjetja Kema v Puconcih. Odnesel je razne predmete v skupni vrednosti 250 tisoč tolarjev.

Pomurski policisti so tega dne obravnavali 10 prometnih nesreč, v katerih je nastala gmotna škoda, lažje telesno poškodovanih pa je bilo 7 oseb.

Zaradi kršitev javnega reda in miru so morali policisti poseči štirikrat, od tega dvakrat na javnem mestu, dvakrat pa v zasebnem stanovanju. Vsi kršitelji so se ob posegu policistov pomirili.

Polne roke dela pa so imeli policisti na mejnih prehodih pri vstopu v Slovenijo, saj so morali zavrniti 38 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v našo državo. Poleg tega so v notranjosti države prijeli 4 državljane Romunije, ki so ilegalno prestopili mejo z Mađarsko. Vsi so do izročitve mađarskim varnostnim organom nastanjeni v prehodnem domu za tujce v Prosenjakovcih.

Na srečo se je 27. maja zgodilo le 9 prometnih nesreč, v katerih je bila lažje telesno poškodovana ena oseba, nekaj pa je bilo tudi gmotne škode.

V soboto med 8. in 21. uro je na območju PP Gornja Radgona in Murska Sobota potekala mednarodna tekaška prireditev - 15. maraton treh src, na katerem je sodelovalo okrog 3 tisoč udeležencev. Po pretečenih 21 kilometrih je po prihodu v cilj umrl en tekač, drugi pa je omagala že med tekom in se zdravi v murskosoboški bolnišnici. Zaradi slabosti in onemoglosti udeležencev maratonu so zdravstveni delavci 12-krat priskočili na pomoč.

Zaradi kršitev javnega reda in miru so policisti morali poseči v sedmih primerih, od tega štirikrat na javnih mestih, trikrat pa v zasebnih stanovanjih. Eden od kršiteljev je bil zaradi utemeljenega suma, da bo s kršitvijo nadaljeval, pridržan do iztreznitve. V vseh primerih pa je podan predlog za uvedbo postopka pri sodniku za prekrške.

Medtem pa so policisti na pomurskih mejnih prehodih zavrnili 17 državljanov ZRJ, 9 Romunov, 6 Makedoncev ter po 4 Ukrajince in Hrvatice, ker niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiklo Slovenijo.

28. maja so se pripetile 4 prometne nesreče, z gmotno škodo. MJ

Poročili so se:

Murska Sobota: Jožef Litrop, kmetovalec, iz Nedelice in Bernardka Kuhar, priučena natakara, iz Čepinec; Alojz Seršen, kmetovalec, iz Vanče vasi in Sabina Rajbar, lalka, s Petanjec; Robert Pertoci, delavec, iz Tropovec in Aleksandra Benčec, šivilja, iz Bakovec; Leon Nemeč, obdelovalec kovin, iz Murske Sobotice in Milena Erjavec Lovrenčec, ekonomska tehnica, iz Moravskih Toplic; Ivan Pintarič, kemijski tehnik, iz Zenkovec in Simona Frumen, frizerka, iz Bakovec; Ervin Šinko, elektrotehnik, iz Murske Sobotice in Simona Rezar, ekonomska tehnica, iz Lukačevca; Marjan Hožjan, zidar, iz Velike Polane in Biserka Gjerek, delavka, iz Dolnje Bistrice; Miran Žibrik, pomočnik tekstilnega mehanika, iz Bakovec in Majda Rantaša, delavka, iz Bakovec; Anton Majcen, strojni tehnik, iz Srednje Bistrice in Lidija Kohek, strežnica, iz Srednje Bistrice ter Boštjan Sočič, lesar širokega poklica, iz Beltincec in Kristina Pal, zdravstvena tehnica, iz Beltincec.

V imenu Vestnika vsem vse najlepše na novi življenski poti!

Ivan Borštner:

Svitanja sedem let pozneje (IV)

Bil sem previden, vendar vseeno nisem bil popolnoma prepričan, da me ne spremljajo operativci iz varnostnih organov. Pravo olajšanje za mene je bilo, ko se je nenadoma v prostorih pojavil Lojze Stanič, asket, popotnik po Indiji, poznavalec vzhodnjaške miselnosti. Zelo hitro sva navezala pogovor na te teme. Ure napetega čakanja so tako hitreje minile. Se danes, ko sva na močno povezuje vse, kar se nanaša na Indijo, sem mu globoko hvaležen, ker mi je nevede olajšal tiste mučne ure čakanja in zmanjšal mnoge trenutke tesnobe, ki se je občasno pojavljala. Končno se je po dolgem čakanju pojavil urednik David Tasič. Moram iskreno priznati, da se mi je že takrat zdel zelo človeški. Ne spominjam se, koga je najprej sprejel na pogovor. Mislim, da sem to prednost prepustil Lojze-

tu Staniču, ker sem hotel, da bi imela mir in dovolj časa za pogovor. Po prvem pozdravu je najin pogovor stekeel zelo hitro. V zelo kratkih črtah sem mu povedal zgodbo o mojem izstopu iz ZKJ-u, družinskih problemih in sedanjem maščevanju struktur armade. S seboj sem prinesel kopijo izstopne izjave in dokumente, ki so obravnavali moje stanovanjsko problematiko. Zaprotil sem ga, da celotne materiale lahko objavi samo v slučaju, da me organi varnosti aretirajo, po moji osebni odločitvi, ki mu jo bom sporočil, ali da se stanje tako tako zakomplicira, da bom nujno rabil njihovo pomoč. Dogovorila sva se, da ga bom v tem slučaju pravočasno obvestil prek enega od mojih prijateljev ali prek ene od hčera, saj se je v tem času iz Novega Sada k meni vrnila tudi mlajša hči. Z Mladine sem odšel pomirjen, saj se mi je zdelo, da v tem soočanju s par-

tijskimi in varnostnimi strukturami »jugovojske« nisem več tako presneto sam. Nekaj dni po mojem obisku uredništva Mladine sva se pri mojem običajnem delu v četrtem nadstropju poveljstva, kjer je bila moja druga pisarna, srečala z mojim sošolcem iz podoficirske šole, podpolkovnikom Miladinom Nedovićem. V neposredni bližini moje pisarne, v istem nadstropju so imeli svoje prostore tudi organi varnosti.

Pravzaprav so v teh prostorih delali njihovi predstavniki, ki so bili zadolženi za vojaško policijo. Na tem nadstropju je bil tudi dežurni operativni organo varnosti. KOG-a tu ni bilo. KOG (kontraobveščevalna grupa) je imela popolnoma ločene prostore v zgradbi, ki je bila nasproti moje prve pisarne. Moj sošolec je bil eden od predstojnikov organov varnosti, ki so bili zadolženi za vprašanja varnosti v enotah in vojaške policije. Takoj, ko sva se

srečala, me je povabil v svojo pisarno. Že na začetku, ko se je začel najin pogovor, mi je povedal, da so mu znani moji osebni in družinski problemi. Povedal mi je, da je on osebno prepričan, da nisem sovražnik države, saj sva bila skupaj v šoli, ki je vzgajala samo zavedne starešine. Še nekaj časa sva obujala spomine, na skupna leta, ki sva jih preživela v podoficirski šoli za zveze v Šentvidu pri Ljubljani. Po pogovoru sem bil najbolj zadovoljen zaradi tega, ker mi je sošolec nevede nakazal, da se je operativna obdelava začasno nehala ali vsaj v veliki meri omilila. V naslednjih dneh sem se na dvorišču vojašnice srečal tudi z majorjem Dariom Klaričem, ki mi je v kratkem neformalnem pogovoru dejal: »Ne skrbi, Ivan, saj vemo, da si v redu in ne bo problemov, kljub tvojemu izstopu iz ZKJ-u.« Prijatelj Dervišević mi je čez nekaj dni povedal, da so ga popolnoma prenehali klicati in vpraševati po meni. Nobenih nalog, ki bi bile vezane name, mu niso več nalagali. Čeprav je bila to zelo rizična poteza, sem mu

zaupal, da sem navezal kontakt z novinarji Mladine, da sem jim posredoval izstopno izjavo in dokaze o nepravilnostih armade in maščevalnosti, ki jo izvajajo nad menoj. Na določeni način sem moral preveriti, ali je moj prijatelj, ki je igral nevarno vlogo dvojnika, resnično moj prijatelj, ki mu lahko zaupam ali ne. Kljub temu, da je ostal dvojniki, saj so ga delno uporabljali tudi v času procesa in tudi kasneje, te moje informacije ni nikomur posredoval, čeprav bi to v veliki meri olajšalo organizacijo procesa. Tok procesa bi tako lahko dobil popolnoma drugačno smer. Do odhoda iz Slovenije mi je pomagal po svojih močeh z informacijami, ki so počasi zgubljale svojo vrednost, ker je bilo med njimi zelo veliko različnih precej razvidnih dezinformacij. Pritiski na njega so se povečevali in nevede je začel pristajati na akcije in poteze, ki bi me v tem nevarnem času osebno ogrozile. Z začetkom vojne za Slovenijo sem prekinil vse stike z njim. Tako se potem nisva več nikoli slišala ne videla. Nadaljevanje prihodnjic

Tudi v Kobilju o samoprispevku

Kobilje spada med tiste vasi nekdanje lendavske občine, ki so med prvimi uvedle krajevni samoprispevek za urejanje komunalnih in drugih problemov vasi. S pomočjo sredstev, ki so jih zbrali med občani, so v preteklosti veliko naredili, asfaltirali so ulice, začeli graditi športno-rekreacijski center in opravili druga komunalna dela. Vas Kobilje je sedaj samostojna občina, pred katero so nove naloge. Za urejanje številnih problemov se bodo spet skušali na referendumu odločiti za prispevke krajanov, saj brez njih ne bo mogoče hitreje zagotavljati boljših življenjskih razmer na vasi oziroma v občini. V naslednjih petih letih naj bi zbrali okoli 20 milijonov tolarjev. Denar bodo namenili za gradnjo telovadnice in vrtca pri osnovni šoli. Nekaj denarja naj bi šlo za ureditev kanalizacije in obnovo vodovodnega omrežja, da bi vsem zagotovili zdravo pitno vodo, še naprej pa bodo vzdrževali ceste, ulično razsvetljavo pa tudi športno-rekreacijski center bi želeli čim prej dokončati. V Kobilju bodo torej uvedli prvi krajevni samoprispevek, odkar je namesto stare lendavske občine nastalo pet novih. Na referendumu o uvedbi krajevnega samoprispevka se pripravljajo tudi v drugih občinah. JANI

Večji delež KS za ceste, vodovod ...

Letos so predvidene tudi nekatere novosti pri zagotavljanju sredstev iz občinskega proračuna za naložbe v gradnjo občinskih in lokalnih cest, vodovodnega omrežja in komunalnih objektov. Tako mora krajevna skupnost, kjer se gradi občinska cesta, z lastnimi sredstvi zagotoviti delež, ki ustreza najmanj 5-odstotni predračunski vrednosti naložbe. Pri tem je krajevna skupnost upravičena do sofinanciranja gradnje vaških cest, ki jih upravlja, če sama zagotovi najmanj 70 odstotkov sredstev od predračunske vrednosti naložbe. Za naložbe v primarno komunalno omrežje in primarno vodovodno omrežje pa mora krajevna skupnost zagotoviti lastno udeležbo, ki znaša najmanj 50 odstotkov od predračunske vrednosti. V posameznih posebnih primerih pa lahko murskosoboški mestni svet spremeni znesek take udeležbe krajevne skupnosti. MJ

GORNJA RADGONA - V Gornji Radgoni na Pomurskem sejnu so se zbrali številni aktivisti RK iz vse Slovenije. Ob tej priložnosti so podpisali listino o prijateljskem sodelovanju med Območno organizacijo RK Novo mesto in RK Gornjo Radgono. Aktivisti teh območnih organizacij so že do sedaj veliko sodelovali, po podpisu listine pa bodo še bolj. Na srečanju so bili tudi številni drugi gostje, med katerimi je potrebno omeniti predstavnik mednarodne federacije Rdečega križa in Rdečega polmeseca za Slovenijo Georga Sheppala. (F. K.)

Kako z zazidalnim načrtom soboške obrtno-skladiščne cone? Strokovna tehtanja in ustrezna soglasja pri spremembi namembnosti

Z odločbo ustavnega sodišča dne 25. februarja 1993 je bil delno odpravljen 2. člen odloka o sprejetju sprememb zazidalnega načrta obrtno-skladiščne cone ob Markišavski cesti v Murski Soboti za območje med Lendavsko in Noršinsko ulico ter Puconskim potokom. Odpravljen je namreč del besedila, ki se je glasil: «... s tem, da je na celotnem območju obdelave dopustna tudi gostinska dejavnost.»

Ker pa se vedno pogosteje pojavljajo potrebe in želje investitorjev po spremembi namembnosti objektov (tudi v gostinski namene) in ker so bila nekatera dovoljenja že izdana, in sicer v času veljavnosti sporne določbe, so začeli s spremembo omenjenega odloka. Zlasti zato, ker ima odločitev ustavnega sodišča pravne učinke po 414. in 415. členu ustave iz leta 1974. Zdj bi se ob konkretnem posegu, kot so obnove in spremembe namembnosti, odločalo v posameznih upravnih postopkih (lokacijskih in gradbenih) na osnovi vsakokratnih strokovnih tehtanj in ustreznih soglasij. Osnutek omenjenega odloka je bil javno razgrnjen v izlozbi občinske zgradbe, pri čemer so prejeli le eno pripombo. Takratni občinski izvršni svet je to pripombo zavrnil.

Iz obrazložitve je razvidno, da bo z ureditvijo tega zazidalnega načrta zagotovljeno, da s konkretnim posegom glede obnove ali spremembe namembnosti objektov ne bodo prizadeti javnopravni interesi in zakonite pravice udeležencev v določenem upravnem postopku. Pri tem imajo v mislih pridobivanje soglasij k strokovnim podlagam organov in organizacij, ki so podali soglasja k zazidalnemu načrtu. Spričo vse pogostejših želja investitorjev z območja obrtno-

MURSKA SOBOTA - Mestni svet je sprejel sklep o podpisu pogodbe z Geološkim zavodom Ljubljana, Inštitutom za geologijo, geotehniko in geofiziko o sofinanciranju raziskovalne naloge o hidrodinamičnih in hidrotehničnih lastnostih termalne vode v geotermalnem sistemu Termal 1 v Prekmurju. Delež mestne občine, ki znaša milijon 455 tisoč tolarjev, se bo zbral s plačili za ogrevanje z geotermalno vodo. MŠ

KROG - Krajanje so prispevali zares veliko denarja in prostovoljnih prispevkov za čimprejšnje dokončanje večnamenske dvorane pri tamkajšnji podružnični osnovni šoli. S samoprispevkom in prostovoljnimi delom so dokazali, da je možno izpeljati še tako zahtevno naložbo, ki bo stala približno sto milijonov SIT. Ob vzorni pri-

Pri posebnežu na hribu v Godemarcih

Predan slikam in konjem

Ignac Premoša uresničuje sanje iz otroštva - S svojim načinom življenja pa daje vtis, da je nekaj posebnega, nenavadnega ...

Kmalu bo 16 let, odkar je prišel na samotno kmetijo v Godemarcih, k dvema starejšima zakoncema brez otrok, Ignac Premoša s svojo ženo in sinom iz Ljubljane. Pred tem je študiral na Akademiji za likovno umetnost. Poskusil je biti učitelj likovne vzgoje na osnovni šoli, a je s svojim značajem in načinom dela preveč izstopal iz ustaljenih šolskih okvirjev, zato je službo obesil na klin ter se posvetil slikanju in konjem. Sin je medtem odrasel in odšel študirat glasbo v Ljubljano, tam pa je v službi tudi njegova žena, tako da je Ignac večinoma sam doma. Kljub temu ni osamljen, saj se veliko ukvarja s konji ali slika.

Ignac pravzaprav ni Ljubljčan, ampak Gornjebistričan, od koder je bila doma njegova mama in kjer je tudi preživel nekaj let svojega otroštva. Že takrat je vse presenečal z izvrstnim risanjem. In večkrat je govoril, da bo imel konja in z njim jezdil naokrog. Zdelo se je, da so to njegove mladostniške sanje, ki jih ne bo nikoli uresničil. Toda ...

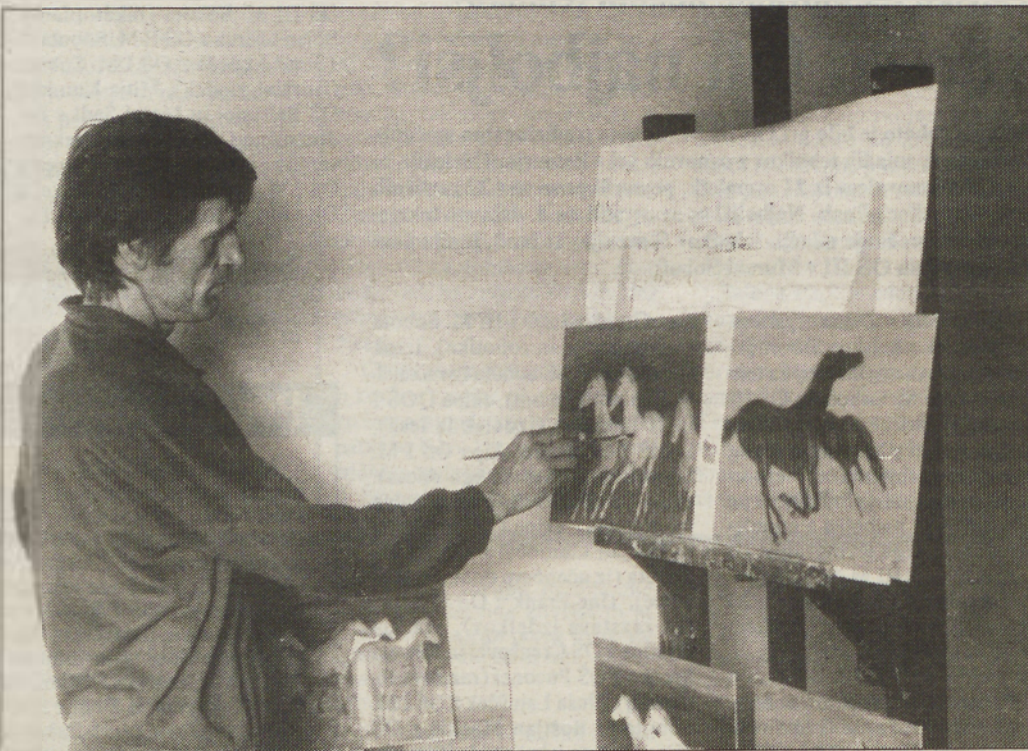
Po končani osnovni šoli je

raj neverjetno pa se mi je zdelo, ko sta nekega dne s sinom Gorazdom prijezdila k meni domov in potem nadaljevala pot še v Veliko Polano na konjske dirke. Njegove mladostniške sanje so torej postale resničnost!

Te dni pa sem se naposled podal še jaz k njemu - na njegov (najeti) »ranč« v Godemarce. Najprej me je vodil h konjem, nato mi je razkazal svojo slikar-

Ignac Premoša iz Godemarc je nenavadno zaljubljen v konje.

Konji so tudi skoraj na vseh njegovih slikah - v realistični podobi ali nekako obrisno prikriti.

spet odšel v Ljubljano. Pred šestnajstimi leti pa se je spet nedomoma pojavil v pokrajini ob Muri, oziroma so Godemarci že na obrobju Slovenskih goric. Ko sva se srečala, mi je povedal, da se je nastanil na neki kmetiji, da uči likovni pouk na šoli v Ljutomeru, da se ukvarja s slikarstvom in da bo na vsak način imel tudi konja. Za začetek pa se je začel ukvarjati z vzrejo pasemskih psov. Zdel se mi je precej drugačen kot v najinih skupnih šolskih dneh. Potem je spet minilo nekaj let, ko sva se ponovno srečala. Ožval sem se vabilu na njegovo samostojno slikarsko razstavo v Domu kulture Ljutomer. To je bilo zame prijetno presenečenje. Sko-

sko delavnico, nazadnje pa sva stopila v prostor, kjer ima namen urediti galerijo. Kar precej denarja in dela bo najbrž treba še vložiti, preden bo to zares prava slikarska galerija. Kako gre skupaj slikarstvo in delo oziroma druženje s konji, me je zanimalo.

»Konji me zaposlujejo s fizičnim delom, obenem mi omogočajo rekreacijo. Sliko me tudi k nekemu dnevnemu redu. S slikarstvom pa je tako: lahko delaš nepretrgoma ves mesec, potem pa nekaj časa nič, ker ne dožori nova ideja ali iz kakšnega drugega razloga,« je na kratko odgovoril in takoj dodal, da so pred kratkim ustanovili Konjeniški klub Murske (tako je ime tudi nemu od žreb-

cev), ki ima sedež kar na njegovi domačiji, in Ignac je tudi predsednik kluba. Radi bi pritegnili čim več ljubiteljev konj, predvsem mladih, ki bi se usposobili za ježo s konji in se udeleževali tudi tekmovalij v dresuri, preskakovanju ovir idr.

»Razmišljam tudi, da bi sam organiziral kakšno dvodnevno tekmovanje s konji - v premagovanju umetnih in naravnih ovir z ježo na terenu.«

Še in še mi je pripovedoval o konjih, ki jih je vzljubil že v otroških letih. Imeli so jih tudi Geričevi na Gornji Bistrici, kjer je bila doma njegova mama.

»Spominim se, da smo šli vsi na Cven, kjer smo imeli travnik. Nedaleč v stran pa je bila črna. Vedno sem sedel na ograji in gledal tiste žrebce. Ko smo se preselili v Ljubljano, pa sem pogosto zahajal na tamkajšnji hipodrom in občudoval konje.«

Svojčas pa je pri ježi tako nerodno padel, da ga je konj precej poškodal. Toda to ga ni odvrglo od teh živali. So najljubši motvi njegovih slikarskih del.

»Da, skoraj na vsaki sliki so konji - nekeje v realistični podobi, druge pa so nekako skriti, vidni so le obrisi, recimo glave ali česa drugega.«

Slika predvsem zato, ker je to njegova notranja potreba, navdih ... Obenem pa je to tudi neke vrste njegova služba, saj potrebuje denar za rejo konj, dograditev poslopja in za druge izdatke. Svoje slike pa ceni dokaj visoko, saj vložijo vanje veliko dela in umetniške žilice. In zakaj ni raje ostal pri zanesljivejšem kruhu v šoli?

»Bil sem ekscentričen učitelj. Rušil sem šolski red in takšen človek ne spada v šolo po določenih kriterijih. Meni je šlo izključno za ustvarjalnost. Tako sem nekeč prišel v šolo tudi svoje tri pse, jih postavil na kateder, da so jih učenci slikali. Njim se je to zdelo zamivno, drugim učiteljem pa ...«

Domačinom pa se je zdelo čudno, ko je Ignac prijezdil s konjem v vas po nakupih in drugih opravkih. Zdj pa običajno »osedla« jeklenega konjička, ki je hitrejši in ne vzbuja začudenja.

Nekoliko nenavadno za tamkajšnje odmaknjene kraje je tudi teniško igrišče, ki ga je Ignac zgradil blizu domačije, v načrtu pa ima še prirejanje koncertov, gledaliških predstav, ureditev gostinskega lokala in ... Zares nenavadno.

Morda bo Ignac uresničil tudi te sanje.

JOŽE GRAD

Za ureditev središča Murske Sobotje Mesto je hiša, ki mora imeti vrt

Kot kaže, je pobuda o prihodnji lepši ureditvi mestnega središča Murske Sobotje naletela na plodna tla. Že nedavni pogovor soboškega župana Andreja Gerencerja z urbanisti, arhitekti, projektanti in načrtniki okolja je spodbudil strokovnjake, ki so se z vso resnostjo lotili delave študije o prostorskih in arhitektonskih ureditvi mesta, zlasti njegovega doslej dokaj neurejenega in zanemarjenega središča. Po zagotovitvi mestnega župana bodo vse študije strokovnjaki temeljito pregledali in se odločili za najboljšo rešitev. Čeprav se napak iz preteklosti ne da popraviti, bodo Murski Soboti oziroma njenemu ožjemu središču skušali povrniti nekdanji blišč starega mestnega jedra.

Med drugim načrtujejo, da bodo ob galeriji kulturnega centra zgradili novo postopje Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, ki se zdaj srečuje z velikimi težavami zaradi pomanjkanja prostorov. V bližnji Koceljovi ulici naj bi zgradili podzemne garaže za 250 osebnih avtomobilov. Vprašljiva pa je tudi usoda avtobusne postaje v središču mesta. Mnogi se namreč strinjajo, da bi jo preselili na novo lokacijo med starim internim oddelkom bolnišnice in železniško postajo. Ali bo osrednja tržnica ostala v središču mesta, seveda bi jo bilo treba temeljito urediti, ali jo bodo preselili drugam, bo pokazal čas. Prav

tako kot morebitna odločitev o novem mestnem središču.

Sicer pa bo kmalu znano, kaj se bo konkretnega počelo za ureditev ožjega mestnega jedra, saj bodo rezultati razpisa kmalu znani. Spodaj oblikujemo nekaj predlogov, ki so pripravljeni financirati določene projekte v Murski Soboti. Zato si od študije o ureditvi mestnega središča, ki naj bi pokazala, kakšne so dejanske potrebe srednje velikih mest, kot je Murska Sobota, veliko obetajo.

MILAN JERŠE

Stoletnica štorklje

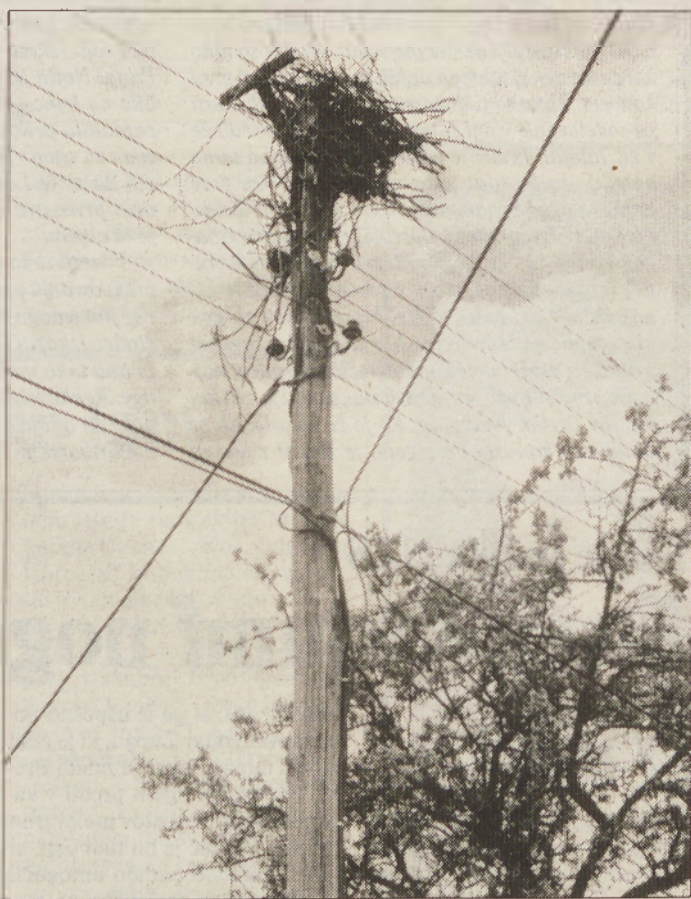
Ekonostalgikom bo hudo, ko bodo tole prebrali. Štorklje namreč niso nekaki linearni prežitki srečnejših ekoloških časov.

Ni mogoče preprosto reči, da jih je bilo nekoč, ko so povsod vijugali jarki in potoki, več, kakor jih je danes. Bilo jih je več, toda ne regresivno naraščajoče več, v smislu čim bolj nazaj, tem več. Morda so tukaj dobrih sto let. Dejstvo pa je, da jim je bilo prej ljubše, vlažnejše in sploh lepše - zategadelj jih je bilo res več.

V zadnji številki avstrijske ornitološke revije *Birdlife Oesterreich* je objavljeno študijsko poročilo znanega slovenskega ornitologa Iztoka Geistra z naslovom *Razširjenost in število belih štorkelj v Sloveniji*, v katerem razkriva, da so bile pred kakimi sto leti štorklje v slovenskih krajih redke. Danes so, piše Geister, obmurski regionalni simbol.

Črno bele ptice naše mladosti ...

Tako je grof Josef Platz leta 1892 pisal v poročilu z naslovom *O nekaterih ptičih, ki se pojavljajo okrog Freudenaua pri Radkersburgu*, da so dotlej tam enkrat samkrat videli en primek. Neki drug opazovalec Eduard Seidensacher je leta 1864 zapisal, da jo je mogoče v okolici Celja videti kot preletnega gosta. Ornitolog Othmar Reiser je leta 1925 poročal, kako pogosto preteče celo leto, preden se v okolici Maribora zopet prikaže kaka štorklja. Takrat so jih še streljali, saj piše, da ni priložnosti streljati nanje, »ker leži to območje proč od njihove selitvene smeri«. Štorkljina gnezda so bila

Poročilo ravnatelja Hribarja se sklada s tistim, kar se danes ve o štorkljah: da namreč pogosto ne gnezdijo tisto leto, ko si gradijo gnezdo, marveč šele ob naslednjem priletu. Poučen je tudi njegov zaznamek iz leta 1946, v katerem povzema pripoved svojega soseda, ki je 15. avgusta tega leta na neki livadi ob Muri videl 40 zbranih štorkelj. Leta 1965 je skoraj na istem kraju ornitolog Šošarič 8. avgusta opazoval prav tako veliko jato.

... postajajo ptice našega upanja

Leta 1965, ko je bilo prvo štetje štorkelj, vodil ga je omenjeni ornitolog Šošarič s pomočjo šolarjev, so na ravnini ob Dravi in Muri našli 146 gnezd, pri drugem štetju, leta 1979, pod usklajevalnim vodstvom biologa

Ježa, jih je bilo že 168. V tem času so se štorklje naselile tudi v nekatere druge slovenske pokrajine, v spodnjo savsko dolino in spodnjo ter srednjo Gorenjsko. V šestdesetih letih je valila na Cerkljskem jezeru, v osemdesetih letih v okolici gradu Snežnika, do leta 1973 v grajskih ruševinah v bližini Grosupljega, leta 1981 na Ljubljanskem barju in po letu 1979 tudi v Brežicah.

Doslej so štorklje na murski in dravski ravnini trikrat regionalno prešteli, lokalno pa v Mariboru in Ptuj. Opažajo, da je gnezd več, gnezdečih parov pa manj, v dolini Ščavnice so po melioracijah našli 40 zapuščenih štorkljinih domov.

Štorklje se umikajo v stranske še vlažne dolinice, poskušajo zdaj tu, zdaj tam, dokler se niso primorane umakniti tudi od tod. Opazovalce in proučevalce njihovega življenja čudi, ker je gnezd na stavbah, na dimnikih čedalje manj, zelo pogosta pa so na električnih sohah. Biolog Jež to pripisuje dvojemu, temu, da elektrifikacija nameščajo na sohe umetne nastavke za gnezda, in pa temu, ker se spreminja arhitektura dimnikov. Dimniki kmečkih stavb so bili nekdanj prostornejši in zgoraj zaprti, dim izpuhavajo ob straneh.

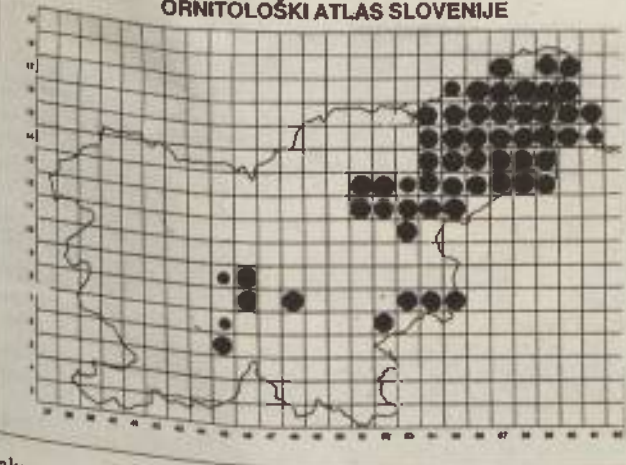
Četudi je gnezd več, piše Iztok Geister v poročilu za omenjeno avstrijsko revijo, je število izlezlih mladičev po gnezdu manjše. Prej je bilo 2,7, po zadnjem štetju leta 1987 pa 2,1. Ni mogoče reči, da je tako samo zaradi melioracij in sušnejših obdobij. Tešanovski ravnatelj Hribar je za leto 1935 opazil: »Kljub veliki letošnji suši in velikemu pomanjkanju hrane so imele štorklje toliko mladičev kot nikoli v prejšnjih letih.« »Danes vemo,« piše Geister, »da se bela štorklja v sušnih letih prehranjuje z glodalci, zaradi česar nas poročilo ne preseneča.«

Končajmo v dobrem upanju, da bodo ob letošnji pomladni moči in domnevno povečanem številu miši po poljih štorklje letos dobro valile in legle. In pa ob upanju, da se niso odločile za stoletni ciklus obiskovanja teh krajev.

Pripravil Š. SMEJ

Razširjenost bele štorklje v Sloveniji

ORNITOLOŠKI ATLAS SLOVENIJE

takrat očitno redkost, tako nadalje piše, da »naj bi bilo neko posejano gnezdo v lovišču gospoda dr. Ferka v občini Sveti Jakob« in nekje pri Čmureku, kjer naj bi bila cela kolonija. Jeseni, poroča dalje, jih okrog Maribora nikoli ni videti, ustrelili pa so po eno 28. aprila 1889 in 3. junija 1922. Lovsko delovanje, dandanašnji tako neskladno z odnosom do štorklje, ima v tem primeru enak učinek kot, recimo, gradnja cest za arheologijo ali zgodovino. V primeru seveda, ko pri prekopavanju naletijo na zgodovinske ostaline, ki jih sicer nikoli ne bi odkrili.

Nikakor pa to ni edini način odkrivanja nekdanje razširjenosti štorkelj. Obstajajo tudi »mekha« pričevanja. Prvo priobčeno poročilo o belih štorkljah - tako je daljše in popolno slovensko ime za ptico štorkljo, v nasprotju s črno štorkljo - v Prekmurju je kot ornitološko zabeležko leta 1938 zapisal tešanovski ravnatelj Ivan Hribar. Zadeva Tešanovce in okoliške kraje. »To leto je bilo v naši vasi pet parov štorkelj. Trije pari so gnezdi, od tega je bilo eno gnezdo na kopicu stame, dve pa na jesenu, dva para sta bila brez gnezda. Šele proti koncu julija sta začela z gradnjo gnezda, na dimnikih.« Za naslednje leto 1939 piše: »V našem kraju so imeli štorklji pari 16 mladičev, ki so srečni izleteli.«

Srečanje železniških upokojuencev

Nekoč pred tridesetimi leti je bilo življenje v nekdanji železniški kurilnici zelo pestro in živahno.

Večkrat so organizirali sindikalno-družinske izlete s pikniki. Udeležba je bila vedno množična, saj so bili vabljeni vsi družinski člani, in tako so se medsebojno spoznavali in zabavali.

Po reorganizaciji ŽTP-ja se je to dokaj spremenilo. Povojne generacije so začele odhajati v »penzijo«. V ta namen je sindikalna organizacija poskrbela za slovo od kolektiva. In potem so upokojenim strojevodjem in njihovim pomočnikom tekla leta, ne da bi se še kdaj uradno srečali.

Želje po srečanju pa so bile velike in »rečeno-storjeno«. 6. maja 1995 smo le-to organizirali. Udeležilo se ga je trinajst strojevodjev in pet pomočnikov s svojimi ženami. Srečanje je bilo prisrčno. Najstarejši strojevodja g. Feri Škraban je v osemdesetem letu čil in zdrav, v pokoju pa je že 25 let. Kot najstarejši je dobil skromno darilo v znak pozornosti. Član pripravljalnega odbora g. Tone Filipič je v svojem pozdravnem govoru opisal delo strojevodij,

spomnil pa se je tudi njihovih žena, kj so bile veliko časa same, kajti služba je zahtevala tudi nedelje, praznike in noči.

Kljub vsemu so se upokojujenci murskosoboške kurilnice spo-

minjali tudi lepih trenutkov v svojem poklicu. Spomnili pa so se tudi svojih pokojnih in bolehnih kolegov.

Pozdravno pismo smo poslali OOS strojevodij v Maribor. Ob veselem razpoloženju smo sklenili, da bomo v prihodnje taka srečanja še organizirali.

VAJDA ŠALAMUN

ODRANCI - V vaškem domu, kjer je sedež občinske uprave, pospešeno opravljajo zidarska in obrtniška dela. Do sredine junija naj bi uredili sejno dvorano, kjer bo tudi poročna dvorana, uredili bodo tudi prostor za občinsko upravo, matični urad in sobo za župana. Naložba bo stala okoli 3 milijone tolarjev. (J. Ž.)

OČESLAVCI - Sredi vasi Očeslavci imajo znameniti slatinski vrelc, ki mu pravijo Očeslavska slatina. Ljudje še danes tudi iz oddaljenih krajev hodijo po slatino. Ker je cesta do izvira neurejena, so se pri krajevni skupnosti Spodnji Ivanjci odločili, da del najbolj strme ceste asfaltirajo. Ko bodo imeli dovolj denarja, bodo uredili še preostanek ceste. (L. K.)

GORNJA RADGONA - Med 8. in 9. junijem bo v občinah G. Radgona, Radenci in Sveti Jurij nabor za okrog 160 fantov. Udeležili se ga bodo fantje, rojeni leta 1977, in tisti, ki so starejši, pa iz kakršnih koli razlogov do sedaj niso bili pri vojaki. (F. Kl.)

Hrupni gostje skrajšali obratovalni čas lokalov

Obratovalni čas za gostinske obrate v stanovanjskih objektih in strnjenih naseljih je med 7. in 22. uro, določa pa ga 17. člen ustreznega soboškega občinskega pravilnika. Z njegovo uveljavitvijo bodo tudi odpadla številna negotovanja občanov Murske Sobotice, ki se pritožujejo zaradi prehrupnih in občasno tudi razgrajskih gostov. Nekaterim gostinskim lokalom v mestu so namreč že pred časom dovolili podaljšano obratovanje ob koncu tedna, ker so želeli prispevati k živahnemu utripu mesta in tako tudi k razvoju turizma. Po drugi strani pa so morali upoštevati tudi pripombe Sobočanov na račun prehrupnih gostov v nekaterih lokalih.

Po predlogu upravne enote so večinoma upoštevali predloge lastnikov gostinskih lokalov, ki imajo obratovalni čas med tednom od 7. oziroma 8. ure pa do 22. oziroma 23. ure. Ob petkih in sobotah bo večina teh lokalov odprta do 23. oziroma 24. ure, le gostilna Pri Amerikancu na Tišinski cesti v Murski Soboti bo takrat odprta do ene ure zjutraj. Zaradi pritožb občanov pa so krajšo potegnili v treh gostinskih lokalih v Murski Soboti. To so gostilna Pri Emili ter okrepčevalnici Gu-gu in Tena. Vsi trije lokali so namreč v stanovanjskih hišah ali v njihovi neposredni bližini. Pri njih velja obratovalni čas ves teden od 7. oziroma 8. ure do 22. ure.

M. JERŠE

Gospa in gospod Riedl iz Gradca že sedem let obiskujeta DOM LUKAVCI. Ob vsakem prihodu nesebično obdarujeta naše varovance z darili, ki jih poleg njih prispevajo še njihovi prijatelji. Poleg daril pa našim varovancem največ pomeni njun nasme, ki je poln ljubezni in topline.

Za vse se njima, njunim svojem in prijateljem iskreno zahvaljujemo in si želimo, da bi to prijateljstvo ostalo trajno.

Varovanci Doma Lukavci

Za nakup opreme za Ginekološko porodni oddelk Splošne bolnišnice Murska Sobota so do 15. 5. 1995 nakazali prostovoljne prispevke darovalci:

družina Milana Zrinskega, Ravenska 5, Beltinci, namesto venca za pokojno Jolanko Kuhar 3.000 SIT; sindikat uprave Občine M. Sobota namesto cvetja na grob pokojnega očeta sodelavke Olge Rituper, Martjanci n. li. 5.000 SIT; Slovensko kulturno društvo Mura Avstrija (Milan Gašper) 1.161.589,10 SIT; Slovenski oktet (dobrodelni koncert) 45.570 SIT; družina Dravec 2.000 SIT; sindikat uprave Občine M. Sobota namesto cvetja na grob pokojnega očeta sodelavke Vide Mikolič, M. Sobota, Miklošičeva 71, 5.000 SIT; družina Zver, Mladinska 46, M. Sobota, namesto cvetja za pokojnega očeta Marte Klemenčič, Zidarstvo, Doležovje, 3.000 SIT; delavci MORS-a, Uprave in izpostave za obrambo M. Sobota namesto cvetja na grob pokojne tašče Avgusta Korena 6.000 SIT; družine Pojbič, Šavel, Žuljevič, Čizelj, Igušič, Habjanič, Zupančič, Nasele Ljudske pravice, M. Sobota, za pokojno mamo Brede Šeruga 3.500 SIT; sindikat SSS SDDOS uprave Občine M. Sobota namesto cvetja na grob pokojnega očeta sodelavke Milene Avguštin, Goderovci 38, 5.000 SIT; sindikat uprave Občine M. Sobota namesto cvetja na grob pokojne tašče sodelavca Avgusta Korena, Zelena ul. 3, M. Sobota 5.000 SIT; sošolci z Učiteljskega M. Sobota namesto cvetja na grob pokojne Marije Fekonja, učiteljice iz G. Radgone, Apaška 26, 19.000 SIT; sindikat uprave Občine M. Sobota namesto cvetja na grob upok. Antona Glogoška, Križevci pri Ljutomeru, 5.000 SIT; sindikat uprave Občine M. Sobota namesto cvetja na grob pokojne Štefke Legen, Vrazova 15, M. Sobota, 5.000 SIT.

Vsem darovalcem se za prispevke najlepše zahvaljujemo. Prispevke zbiramo še naprej na žitoračun Splošne bolnišnice M. Sobota, štev. 51900-609-90030 s pripisom: ZA NAKUP OPREME GINEKOLOŠKO-PORODNEGA ODDELKA. Kolektiv ginekološko-porodnega oddelka

Teden Rdečega križa

Humanitarna organizacija Rdeči križ organizira vsako leto med 8. in 15. majem teden Rdečega križa v spomin na svojega ustanovitelja, švicarskega trgovca Henrija Dunanta. Letošnji teden je po vsej Sloveniji potekal v znamenju gesla **BJIT ČLOVEK ZA ČLOVEKA**. Globine in pomena tega gesla smo se v organizaciji RK pomurske regije globoko zavedli. Podmladku in mladim članom na osnovnih šolah smo tako kot prejšnja leta priskrbeli priložnostno gradivo, plakate, zloženke in izkaznice. Razredniki in mentorji so na nekaterih šolah pripravili prisrčen sprejem in se zelo potrudili pri motivaciji mladih za humanitarno poslanstvo, gojenje dobrih medčloveških odnosov ter pomoč ostarelim in nemočnim.

Letošnji teden Rdečega križa je tudi naša zahvala vsem posameznikom, institucijam in organizacijam, še zlasti pa našim članom in sodelavcem v zdravstvu, šolah, krajevnih organizacijah in drugje, ki s svojim predanim delom pomagajo pri izvajanju našega humanitarnega poslanstva, skrbijo za dobro delo in ugled ter razvoj slovenskega Rdečega križa.

AGICA NOVAK

Prva državna nogometna liga

Mura : Železničar 1:0 (0:0)

Murska Sobota - Igrišče Mure, gledalcev 1000. Sodnik: Novarlič (Maribor). Strelca: 1:0 Belec (84).

Mura: Černjavič, Baranja (Dominko), Kokol, Breznik, Karđoš, Alihodžić, Stampfer, Gajser (Rous), Belec, Bakula, Topič.

SCT Olimpija : Beltinci 1:1 (0:1)

Ljubljana - Igrišče SCT Olimpije, gledalcev 1000. Sodnik: Tivold (Kranj). Strelca: 0:1 Škaper (28), 1:1 Šiljak (88).

Beltinci: Zver, Godina (Granov), Vorobjov, Jengurazov, Jančič, Šarkezi, Črnko, Božič, Osterc (Herceg), Baranja, Škaper.

Druga državna nogometna liga

Beltrans : Turnišče 3:1 (2:0)

Veržej - Igrišče Beltransa, gledalcev 250. Sodnik: Bohinc (Škofja Loka). Strelci: 1:0 Stojko (3), 2:0 Brunec (45), 2:1 Ternar (80), 3:1 Zrim (84 - 11m).

Beltrans: Rajh, Stojko, Modlic, A. Osterc, Puklavac, Kavaš, Sreš (Ropoša), Vozlič, Z. Osterc (Makoter), Zrim, Brunec.

Turnišče: Stamenkovič, Ternar, Lackovič, Vori, Ropoša, Pucko, Krancič, Novak, Lacko (Baranja), Lebar, Zver.

Nafta : Drava 1:1 (1:0)

Lendava - Igrišče Nafta, gledalcev 400. Sodnik: Vivod (Dolič). Strelca: 1:0 Šabjan (44 - 11 m), 1:1 Emeršič (85).

Nafta: Starovasnik, Hozjan, Gašević, Novak, Šabjan, Drvarič, Hranilovič, Vickovič, Prekazi, Slavic, Gabor.

Tretja državna nogometna liga

Bakovci : Bistrica 5:1 (1:0)

Bakovci - Igrišče Bakovec, gledalcev 100. Sodnik: Knuplež (Ptuj). Strelci: 1:0 Kokaš (35), 2:0 Jančar (53), 2:1 Hren (57), 3:1 Jančar (63), 4:1 Jančar (80), 5:1 Jančar (81).

Bakovci: Maučec, Holcman, Erniša, Posavac, Papič, Titan, Gabor (Baler), Jančar, Kokaš, Radikovič.

Jubilejni tekaški maraton TREH SRC

Rekordna udeležba v Radencih

Čeprav je bila velika vročina, se je preteklo soboto pred hotelom Radin v Radencih zbrala množica tekačev, udeležencev jubilejnega 15. maratona TREH SRC. Bilo jih je rekordno število 3.280 udeležencev, od tega 1000 planincev na pohodu, 700 tekačev na 10 km, 550 na 21 km, 180 na 42 km, 50 policistov, 18 pa-

(TAM). V malem maratonu, teku na 21 km, je pri moških zmagal Lenarčan Čeh. Grabar (TS Radenska) je bil četrti, Sapač petnajsti, Jakopec petindvajseti. Pri ženskah je v teku na 21 km zmagala Pozničeva (Velenje, sicer domačinka). Šiftarjeva (TS Radenska) je bila sedma, Zadravčeva dvaindvajseta in Viragova štiriindvajseta. V trimskem teku na 10 km je pri moških zmagal Piškur (Stop Team) pred Rihta-

raplegikov in 600 malčkov. Najbolje organiziran in najbolj množičen maraton je tokrat dobil nove razsežnosti, saj je maratonski tek na 42 km štel za državno prvenstvo, paraplegiki so tekmovali za državno prvenstvo na 21 km in policisti na 10 km. Žal so nekateri precenili svoje kondicijske in zdravstvene sposobnosti, tako da je maraton zahteval tudi človeško žrtev. Med množico tekačev so se uveljavili tudi Pomurci, ki se vsako leto v večjem številu ukvarjajo s tekom in se udeležujejo maratona. V teku na 42 km, ki je štel za državno prvenstvo, je zmagal Madžar Sze-men, pred Zupancem (TS Gorenje), ki je postal državni prvak. Lehner (Lenart) pa je bil tretji. Novak (Radenska) je bil dvanajsti, Brunec pa devetnajsti. Pri ženskah je naslov državne prvakinja osvojila Javornikova

ričem iz Lenarta, Kumek (TS Radenska) je bil četrti, Žalig (TS Radenska) šesti, Slana (Kapela) sedmi, Meglič (TS Radenska) enajsti, Potočnik (Sebeborci) trinajsti in Ismajlovič (Radenci) štirinajsti. Pri ženskah je v teku na 10 km zmagala Ilijaševa (Brežice), Rauterjeva (Kapela) pa je bila tretja. Med policisti je zmagal Hojdinar (ZEP), med paraplegiki pa Hudej (Velenje). Med dečki so zmagali v svojih kategorijah: Šijanec, Balazic (Sobota), Misimi (Trbovlje), Pugelj (Grosuplje), Merc (Ljubljana), Vajs (Radenci). Med deklicami so bile prve: Šafaričeva (Kapela), Šumakova (Radenci), Repnikova (Domžale) in Rojkova. Poleg tekačev in pohodnikov si je maraton ogledalo tudi veliko obiskovalcev, tako da je bil to pravi tekaški praznik Pomurja. (FM), fotografija: Jure Zauneker

I. SNL

Rezultati - 29. kolo

Mura	: Železničar	1:0
Olimpija	: Beltinci	1:1
Koper	: Vevče	1:0
Korotan	: Publikum	1:3
Primorje	: Živila	4:2
Gaj	: Gorica	1:8
Rudar	: Jadran	4:0
Maribor	: Izola	5:0

Olimpija	2919	4	6	73:30	42	
Maribor	2916	8	5	59:24	40	
Gorica	2917	5	7	63:29	39	
MURA	2916	6	7	44:24	38	
BELTINCI	2914	8	7	66:32	36	
Publikum	2915	6	8	48:27	36	
Rudar (V)	2915	6	8	52:32	36	
Primorje	2912	8	9	49:42	32	
Korotan	2913	4	12	51:35	30	
Železničar	2913	4	12	48:41	30	
Koper	29	9	8	12	24:32	26
Vevče	29	8	4	17	36:57	20
Izola	29	7	6	16	29:70	20
Živila Naklo	29	5	9	15	34:46	19
Gaj	29	4	9	16	24:83	16
Jadran	29	0	3	26	12:108	3

II. SNL

Rezultati - 28. kolo

Beltrans	: Turnišče	3:1
Nafta	: Drava	1:1
Radeče	: Domžale	0:0
Piran	: Rudar	1:1
Šmartno	: Steklar	4:1
Dravinja	: Železničar	1:2
Zagorje	: Elan	6:0
Mengeš	: Slovan	0:0

Šmartno	2818	6	4	58:27	42	
Zagorje	2818	5	5	52:11	41	
NAFTA	2815	10	3	44:24	40	
Rudar (T)	2813	7	8	41:28	33	
Drava	2813	6	9	46:37	31	
Domžale	2811	7	10	38:36	29	
Radeče	2811	6	11	35:32	28	
Železničar	2812	4	12	41:46	28	
Piran	2811	5	12	49:36	27	
Mengeš	28	11	9	19:22	27	
TURNIŠČE	2811	5	12	37:48	26	
Dravinja	28	7	9	12	30:38	23
Slovan	28	6	8	14	27:51	20
BELTRANS	28	6	7	15	29:42	19
Steklar	28	4	9	15	25:51	17
Elan	28	4	7	17	19:61	14

I. MNL MS

Rezultati - 21. kolo

Remet	: Les	0:0				
Tigop	: Goričanka	3:4				
Rakičan	: Bratonci	1:0				
Dokležovje	: Kema	0:1				
Serdica	: Emal	4:2				
Vesna	: Čarda	1:0				
Rakičan	2114	2	5	35:19	30	
Serdica	21	9	1	1	31:16	29
Bratonci	21	9	7	5	30:20	25
Les	21	9	5	7	26:19	23
Goričanka	21	9	5	7	29:25	23
Kema	21	5	10	6	26:30	20
Emal	21	7	5	9	19:25	19
Tigop	21	8	2	11	35:35	18
Čarda	21	6	5	10	22:24	17
Remet	21	4	9	8	24:30	17
Vesna	21	8	1	12	25:36	17
Dokležovje	21	3	8	14	14:37	14

I. ONL Lendava

Rezultati - 22. kolo

Panonija	: Mostje	0:1
Dobrovnik	: Čentiba	2:5
Bistrica	: Nedelica	1:2
Kobilje	: Hotiza	1:0
Polana	: Odranci	1:4
Črenšovci	: Olimpija	5:2

Odranci	2216	4	2	57:16	36	
Črenšovci	2215	5	2	69:21	35	
Kobilje	2211	6	5	36:26	28	
Nedelica	2211	5	6	35:25	27	
Hotiza	2210	5	7	39:34	25	
Čentiba W.	22	8	6	8	42:33	22
Panonija	22	8	5	9	35:34	21
Dobrovnik	22	5	7	10	40:43	17
Olimpija	22	6	4	12	29:53	16
Bistrica	22	4	7	11	33:49	15
Mostje	22	5	3	14	27:62	13
Polana	22	3	3	16	22:68	9

II. ONL Lendava

Rezultati - 20. kolo

Graničar	: Dolina	3:0
Kapca	: Nafta	3:3
Opel	: Žitkovci	7:1

Opel H. L.	2015	4	1	74:21	34	
Nafta	20	7	5	8	45:39	19
Žitkovci	20	6	7	7	38:40	19
Kapca	20	7	5	8	35:45	19
Graničar	20	6	7	7	41:55	19
Dolina	20	2	6	12	22:55	10

NOGOMETNI KOMENTAR

Beltinci odvzeli točko Olimpiji

V predzadnjem kolu prvenstva v prvi državni nogometni ligi sta bila pomurska ligaša uspešna. Nogometasi Beltinec so gostovali pri državnem prvaku SCT Olimpiji v Ljubljani in zamudili lepo priložnost za zmago. Beltinčani so v Ljubljani igrali zelo dobro, večji del tekme vodili, vendar so tako kot že na nekaj tekмах dobili gol dve minuti pred koncem. Tako so tudi zamudili zadnjo priložnost za sodelovanje v ligi Intertoto. Beltinci povedli že v 28. minuti, strelec je bil Škaper, ki je tako samo potrdil, da bo tudi letos najboljši strelec prve državne lige. Nogometasi Mure so gostili Železničarja iz Ljubljane in dosegli pričakovano zmago, vendar so si jo zagotovili šele v zadnjih minutah igre. Sobočani so bili v prvem polčasu boljše nasprotnik in imeli več zrelih priložnosti za gol, ki so ostale neizkoriščene. Kar štirikrat je žogi pot v mrežo v prvem polčasu preprečila vratnica, najlepšo priložnost pa je zavrnil Bakula, ki je z nekaj metrov streljal prek gola. Ko je že kazalo, da se bo tekma končala brez gola, je Kokol z levega

krila poslal žogo v kazenski prostor, kjer se je najbolje znašel Belec in zatresel mrežo. Zelo razburljivo je bilo tekovanje v drugi državni nogometni ligi. V središču zanimanja je bil pomurski derbi med Beltransom in Turniščem v Veržaju, ki je bil za Turnišče velikega pomena v boju za obstanek v ligi. Z zmago bi si Turnišče lahko zagotovilo obstanek med drugoligaši, tako pa bo moralo verjetno v novi tekmovalni sezoni tekmovati v tretji državni ligi. Velikega pomena je bila tudi tekma v Lendavi med Nafto in Dravo s Ptujja. Nafta je večji del tekme vodila, vendar je bila na koncu premolo pazljiva in je tako najbrž zamudila priložnost za sodelovanje v kvalifikacijah za vstop v prvo državno ligo. Zares velika škoda, da se je Lendavčanom, ki so v pomladnem delu prvenstva igrali zelo dobro, zataknilo prav pred ciljem. V tretji državni nogometni ligi so Bakovci pričakovanju prepričljivo premagali Bistrico, vendar jim zmaga ne pomeni veliko. Tokrat se je kot strelec izkazal Jančar, ki je dosegel štiri zadetke in ima tako možnost, da postane najboljši strelec lige. Renkovi so bili v tem kolu prosti, v zadnjem kolu pa igrajo odločilno tekmo za obstanek v ligi z mariborskim Kovinarjem. Feri Maučec

Finale pokala NZS

Dvojni triumf nogometashev Mure

Teško pričakovana povratna finalna tekma za pokal Nogometne zveze Slovenije med Biostartom Publikumom in Muro, ki je bila v Murski Soboti, je za nami. Sobočani so z 1:0 premagali Celjane. Strelec gola je je bil Topič. Ker pa je Mura na prvi tekmi v Celju igrala neodločeno 1:1, je tako prvič postala pokalni državni prvak v samostojni Sloveniji, kar je največji uspeh v 70-letni zgodovini kluba. To je Murin že tretji naslov pokalnega prvaka Slovenije. Prvič je Mura postala pokalni prvak leta 1975, ko je v finalu premagala Primorje iz Ajdovščine (2:1 in 7:3). Drugič so postali Sobočani pokalni prvak Slovenije leta 1985, ko so v finalu premagali Koper (1:0). Zanimivo je, da so to lovoriko osvojili vsakih 10 let. Seveda je najdragocenejša letošnja lovorika, saj omogoča Muri sodelovanje v evropskem pokalu pokalnih zmagovalcev. To bo drugi nastop Sobočanov v evropskem pokalu. Lani je Mura tekmovala v pokalu UEFA. Na odločilno tekmo so se Sobočani dobro pripravili, za posebno presenečenje pa so poskrbeli tudi Black Gringosi, ki so s svojim navijanjem prispevali k prijetnemu razpoloženju na tekmi. Sobočani so igrali taktično zelo dobro, saj niso dovolili gostom, da razvijejo svojo igro. Mura je imela večji del tekme pobudo, vendar so bili strelci proti vratom premalo na-

Mladinci Nogometnega kluba Mura iz Murske Sobotič - pokalni prvaki Slovenije. Stojijo od leve: Jože Karoli (trener), dr. Gusti došček (zdravnik), Aleš Müller, Tadej Kerčmar, Matej Fras, Filip Cipot, Damjan Ošljaj, Kristjan Kerec, Simon Ulen, Dejan Nemec, Borut Vegič, Jurakovič, Drago Mesarič (teh. vodja), čepijo: Zoran Babič, Sebastijan Žilavec, Boštjan Žerdin, Alen Mesarič, Sebastijan Vogrinčič, Goran Ristič, Ljubiša Živič, Dominik Pintarič. Manjkajo: Štefan Goran Papič in Borut Vegič. Fotografija: Jure Zauneker

III. SNL

Rezultati - 25. kolo

Bakovci	: Bistrica	5:1
Šentjur	: Pohorje	2:0
Dravograd	: Pobrežje	6:0
Kovinar	: Sl. Gradec	3:0
Aluminij	: Kungota	7:0
Renkovi in Starše	: prosta	

Šentjur	2316	3	4	60:19	35	
Aluminij	2215	3	4	54:29	33	
Dravograd	2214	4	4	37:24	32	
BAKOVCI	2211	7	4	48:20	29	
Pohorje	22	9	8	5	33:27	26
Kungota	23	8	5	10	39:37	21
Bistrica	22	8	4	10	34:41	20
Kovinar (-4)	22	9	5	8	23:22	19
RENKOVCI	22	7	5	10	24:29	19
Starše	22	7	4	11	22:27	18
Sl. Gradec	22	2	5	15	16:48	9
Pobrežje	22	2	3	17	17:67	7

II. MNL MS

Rezultati - 21. kolo

Šalovci	: Minicom	1:0	prek.
Grad	: Hodoš	1:6	
Prosenjak	: Apače	3:8	
Križevci	: Gančani	3:3	
Rotunda	: Cankova	4:5	
Tromejnik	: Tešanovci	11:3	

Tromejnik	2117	2	2	74:29	36	
Apacije	2115	3	3	77:32	33	
Cankova	2115	3	3	68:34	33	
Minicom	2112	6	3	67:26	30	
Šalovci	2112	2	7	43:27	26	
Grad	21	9	2	10	49:50	20
Gančani	21	6	5	10	37:51	17
Hodoš	21	7	2	12	42:49	16
Rotunda	21	5	3	13	29:56	13
Tešanovci	21	5	2	14	29:56	12
Prosenjak	21	3	4	14	31:82	10
Križevci	21	2	2	17	30:84	6

Karate Češ in mladi Sobočani državni prvaki

V Sevnici je bilo državno prvenstvo za dečke in deklice v katah in borbah za ekipe in posameznike. Sodelovalo je okrog 400 tekmovalcev in tekmovalk iz 30 klubov.

Lep uspeh so dosegli mladi Sobočani. Najuspešnejši so bili dečki do 9 let (Kovač), Novak, Kolpša), ki so v katah postali ekipni državni prvaki, in Davorin Češ, ki je naslov državnega prvaka osvojil v kategoriji nad 65 kg v borbah. Uspešni so bili tudi

Huberjeva druga

Na državnem prvenstvu v karateju v Sevnici za mlajše starostne kategorije je dosegla lep uspeh članica KK Mura Ken Miranda Huber, saj je v katah zasedla drugo, v borbah v lahki

drugi tekmovalci in tekmovalke. V katah je med posamezniki drugo mesto zasedel Kaštrun (ml. dečki), ekipno pa st. deklice Murske Sobote (Zadravec, Husar, Recek). Tretja je bila Zadravecova pri st. deklicah, četrta Zrim pri st. dečkih in šesta Mlinaričeva pri ml. deklicah. V borbah je bil Vrečić (st. dečki) v kat. 60 kg drugi, Hisarjeva (st. deklice) v kat. nad 53 kg tretja in Zadravecova (st. deklice) v kat. 53 kg peta in Mlinaričeva (ml. deklice) v kat. 40 kg tudi peta. (D. Skandali)

kategoriji pa tretje mesto. Solidne uvrstitve v katah pa so dosegli tudi Novak in Kočila pri ml. dečkih, Bejekova pri ml. deklicah in pri st. deklicah Ribnarska, ki je bila peta. (R. Horvat)

Šah Zupe, Forštnarič in Števanec

Pri kroškem brodu je bil zadnji letošnji konektedenski šahovski turnir. Med 55 šahisti je zmagal Supančič pred Zupetom, oba sta zbrala po 8 točk. Sledijo: Krumpačnik 7,5, Gruškovnjak, Dizdar, Valenčič, Gabor po 6,5, I. Kos, Kovač, D. Hari, Forštnarič, Resman, Božičnik in Režonja po 6 točk. Generalni vrstni red po letošnjih turnirjih: 1. Zupe 755, 2. Krumpačnik 584, 3. Kovač 360, 4. Valenčič 273, 5. Veličkovič 230, 6. Fodor 219, 7. D. Hari 209, 8. I. Kos 203, 9. Štor

ga 174, 10. Linder 151, 11. Forštnarič 150, 12. Božičnik 145, 13. Režonja 140, 14. Vučko 120, 15. Gruškovnjak 120 točk. Generalna uvrstitev nižjekategorikov: 1. Forštnarič 675, 2. Števanec 324, 3. Očerl 299, 4. Brunčič 296, 5. Koman 272, 6. Korban 258, 7. Vidovič 240, 8. Glavač 224, 9. Žajdela 193, 10. Keček 193 točk. Generalna uvrstitev mladincev: 1. Števanec 470, 2. Puntigam 393, 3. Šarič 348, 4. Habjančič 330, 5. Gomboc 313, 6. Kelemen 284, 7. Roškar 280, 8. Vidovič 275, 9. M. Kovač 229, 10. Sedonja 193 točk.

KŠRG Murska Sobota skrbi za uspešen razvoj mladih deklet. Z nastopi v državni selekciji, ki se bližajo koncu, so izredno zadovoljni. Za konec sezone pripravljajo sklepno prireditev, na kateri bodo skupaj s starši in pokrovitelji strnili doseženo v minulem obdobju, hkrati pa razgrnili načrte za prihodnjo sezono. Na fotografiji so dekleta Športnoritmične gimnastike Murska Sobota, ki so pred nedavnim osvojile naslov državnih prvakinja v C-programu (množičnost). Stojita od leve: Martina Špilak (državna prvakinja v obveznih vajah) in Jana Kerec (tretja v obveznih vajah); čepita: Anja Koudila in Nika Varga. Manjka Ana Škoberne (državna prvakinja v poljubnih vajah).

Med dečki do 12 let je bil Jernej Novak peti, Marko Ketter in Simon Pal pa sta se uvrstila med šestnajst najboljših. Med deklicami je Simona Koncut zasedla 5. do 8. mesto, Renata Gjurkač pa 9. do 12. mesto. V parih pa sta bila Novak-Ketter in Koncut-Gjurkač tretja. Med dečki do 14 let je bil Danijel Novak peti, Miha Novak 9. do 12., Petkovič pa se je uvrstil med 16 najboljših. V parih sta M. Novak in D. Novak zasedla peto mesto, med deklicami pa je bila Martina Bukovec 5. do 8. (V. Sekereš)

Streljanje na glinaste golobe - V Kazljah pri Senožcah je bilo četrto kolo državnega prvenstva v streljanju na glinaste golobe. Ekipa SD Štefana Kovača Murska Sobota je s 183 zadetki zasedla četrto mesto. Med posamezniki je bil Karel Pojbič z 88 zadetki tretji, pri mladincih pa je Dejan Gomboc s 55 zadetki prav tako zasedel tretje mesto. Po štirih kolih si Sobočani v Olimpijo delijo prvo mesto z 31 točkami.

Namizni tenis - V Gornji Radgoni je bil tretji selekcijski namiznoteniški turnir kadetov SVR. V prvi skupini je zmagal Zver pred Györekom, tretji je bil Bukovec iz Radgone, peti Balazic in šesti Gider. V drugi skupini je Zavec zasedel drugo, Horvat tretje, Očepek iz Radgone pa peto mesto. V tretji skupini je zmagal Gorčan, Volf iz Radgone je bil peti, Šbül šesti, Soklič iz Radgone pa deveti. (MU)

Strelci III. SNL

- 18 golov: Jančar (Bakovci), 12 golov: Radikovič (Bakovci), Tompa (Renkovci), 5 golov: Koren (Tumišče), 4 goli: S. Bojnec (Renkovci), 3 goli: Sombolac (Bakovci), Papič (Bakovci), J. Zadravec (Renkovci), Kokaš (Bakovci), Titan (Bakovci), 2 goli: Levar (Bakovci), Balazic (Renkovci), Gabor (Bakovci), Markoja (Renkovci), Farkaš (Bakovci), Matjašec (Renkovci).

bovidnih v vrtnem kegljanju. Sodelovala je tudi ekipa Murske Sobote (Maučec, Kos, Gomboc, Korošak) in dosegla lep uspeh, saj je zasedla prvo mesto in osvojila naslov državnega prvaka. V skupini A je bil Štefan Maučec prvi, v skupini B pa je zmagal Anton Gomboc, Dušan Korošak pa je bil tretji. (T. Kos)

Namizni tenis - V Trebonu na Češkem je bilo mednarodno tekmovalje kadetov in mladincev v namiznem tenisu. Sodelovala je tudi slovenska reprezentanca in se pri kadetih uvrstila med osem, pri mladincih pa med šestnajst najboljših. V reprezentanci sta uspešno igrala Gregor Kocuvan (kadeti) in Mitja Horvat (mladinci). (MU)

Hokej na travi - V Gradcu v Avstriji je bil mednarodni turnir v hokeju na travi. Sodelovali so tudi hokejisti Leka iz Lipovec in dosegli lep uspeh, saj so zasedli prvo mesto. Lek je premagal UHCE iz Gradca z 2:1 in Železničarja iz Maribora s 4:1 ter igral neodločeno 1:1 z Mödlingom.

Cestna košarka - V soboto, 3. junija, bo v okviru serije enajstih cestnih Adidas košarkarskih turnirjev Murski Soboti na Slovenski ulici tretji cestni košarkarski turnir. Prireditev si bo prav gotovo vredno ogledati.

Badminton - V Friedriehenu v Nemčiji je bilo tridnevno tekmovalje v badmintonu za pokal Bodenskega jezera. Sodelovalo je 364 tekmovalcev iz 7 držav. Med njimi so bili tudi Lendavčani in dosegli nekaj solidnih uvrstitev.

Strelci II. SNL

- 10 golov: Vickovič (Nafta), Hranilovič (Nafta), 9 golov: Šabjan (Nafta), 7 golov: Ropoša (Beltrans), Kukič (Nafta), 6 golov: Stojko (Beltrans), Zver (Tumišče), 5 golov: Novak (Tumišče), Prekazi (Nafta), Brunec (Beltrans), Ropoša (Tumišče), 4 goli: Lebar (Tumišče), Lackovič (Tumišče), Gabor (Nafta), Krančič (Tumišče), 2 goli: A. Osterc (Beltrans), Vörös (Tumišče), Slana (Beltrans), Vori (Tumišče), Hozjan (Nafta), Zrim (Beltrans), 1 gol: Pucko (Tumišče), Gašević (Nafta), Vozlič (Beltrans), Makoter (Beltrans), Pozderec (Tumišče), Z. Osterc (Beltrans), Lacko (Tumišče), Temar (Tumišče).

Keglanje - Na Ptujju je bilo državno prvenstvo slepih in slabovidnih v vrtnem kegljanju.

Strelci I. SNL

- 20 golov: Škuper (Beltinci), 11 golov: Osterc (Beltinci), 9 golov: Herceg (Beltinci), 8 golov: Belec (Mura), 7 golov: Topič (Mura), 6 golov: Breznik (Mura), Cirkvenčič (Beltinci), Baranja (Beltinci), Rous (Mura), 5 golov: Nejman (Beltinci), Cener (Beltinci), Črnko (Beltinci), Baranja (Mura), Jengurazov (Beltinci), Bakula (Mura), Poljšak (Mura), Brezič (Mura), Vorobjov (Beltinci), Dominko (Mura), Stampfer (Mura), Gajser (Mura), Kokol (Mura), Tratnjek (Beltinci).

Kajakaštvo

Horvat in Vereš v reprezentanci

Na Bledu je bila zadnja izbirna tekma za sestavo državne mladinske in članske kajakaške reprezentance, ki bo sodelovala na tekmovalstvu za svetovni pokal. Uspešna sta bila tudi pomurska tekmovalca: Borut Horvat, član Brodarskega društva Mura iz Kroga, saj se je v kategoriji C-1 uvrstil v državno mladinsko in člansko reprezentanco, in Miran Vereš, član Diane iz Murske Sobote, ki se je v kategoriji K-1 uvrstil v člansko državno reprezentanco. Trener Štefan Varga in tekmovalca Borut Horvat se bosta te dni udeležila enotedenskih priprav državne reprezentance v avstrijskem Landecku, kjer bo tudi ena od tekem za svetovni pokal.

Sport invalidov

Uspešno 15-letno delo DRŠI

Društvo za rekreacijo in šport invalidov Murska Sobota, ki deluje 15 let, je uspešno uresničilo program dela za minilo obdobje, so ugotovili na letni delovni konferenci. Udeležili so se številnih tekmovalj v streljanju, kegljanju, ribolovu, balinanju, sedeči odbojki in šahu ter dosegli vidne uvrstitve. Nekateri tekmovalci, Weindorfer (streljanje), Kardinar (kegljanje) in drugi, pa so se uveljavili tudi na državnem prvenstvu. Društvo je uspešno izvedlo tradicionalni teden invalidov

in pristno sodeluje z vrstniki Vasakarata iz Madžarske, s katerimi se vsako leto srečujejo. Uspešno pa sodelujejo tudi s sorodnimi društvi v občini in Pomurju. V minulem letu se je 258 članov udeležilo najrazličnejših tekmovalj. Hvaležni so Zavarovalnici Triglav, ki je prevzela pokroviteljstvo. Ob praznovanju 15-letnice pa je bilo društvo tudi deležno primerne pomoči soboške občine. S takim programom dela nameravajo nadaljevati tudi v prihodnje. Društvo že vrsto let uspešno vodi predsednik Ladislav Kuhar.

Atletika

Srednješolsko prvenstvo

V Beltincih je bilo srednješolsko atletsko tekmovalje Pomurja. Sodelovalo je okrog 200 atletov in atletinj. Organizator je bilo ŠSD na SETUAS Murska Sobota.

Rezultati - mladinci 100 m: 1. Husar (GMS) 11,62, 2. Cimerman (GLJ), 3. Babič (SKŠ); 400 m: 1. Horvat (ZŠ) 56,25, 2. Veberič (GLJ), 3. Habjančič (GLJ); 1000 m: 1. Kavaš (GMS) 2:54,31, 2. Stanjko (GLJ), 3. Tratnjek (GLJ); 2000 m: 1. Žalig (SKŠ) 6:34,08, 2. Sukič (SKŠ), 3. Bertalančič (SSTŠ); daljina: 1. Madyar (DSS) 650, 2. Fujs (SSTŠ), 3. Kuzma (SKŠ); višina: 1. Marinič (GLJ) 178, 2. Janža (GMS), Komloš (DSS); krogla: 1. Burjan (SSTŠ) 12,45, 2. Banfi (GMS), 3. Jaušovec (GLJ); 4 x 100 m: 1. Gimnazija Murska Sobota 48,28, 2. Srednja zdravstvena šola Rakičan, 3. Srednja kmetijska šola Rakičan.

Ekipno: 1. Gimnazija Ljutomer 151, 2. Srednja kmetijska šola Rakičan 146 in 3. Gimnazija Murska Sobota 142 točk. Mladinke 100 m: 1. Tot (DSS) 13,42, 2. Mihorič (GLJ), 3. Bratuša (GLJ); 400 m: 1. Masarič (SETUAS) 1:06,58, 2. Majerič (SSTŠ), 3. Zečević (SZŠ); 1000 m: 1. Meglič (SETUAS) 3:04,12, 2. Žalik (SSTŠ), 3. Virag (GMS); daljina: 1. Pintarič (SETUAS) 471, 2. Zadravec (GLJ), 3. Krpič (SETUAS); višina: 1. Berden (SZŠ) 148, 2. Zver (SETUAS), 3. Kolar (GLJ); krogla: 1. Dražnik (GLJ) 12,00, 2. Golinar (SETUAS), 3. Adam (SSTŠ); 4 x 100 m: 1. Gimnazija Ljutomer 56,75, 2. SETUAS Murska Sobota, 3. Gimnazija Murska Sobota. Ekipno: 1. SETUAS Murska Sobota 153, 2. Gimnazija Ljutomer 140, 3. SSTŠ Murska Sobota 121 točk.

Nogometasi Bakovec, člani tretje državne lige. Stojijo od leve: Koblencec (trener), Erniša, Posavac, Jančar, Maučec, Papič, Farkaš, Gabor, Baler, Buzeti, Veindorfer (vodja str. štaba), Rantaša (predsednik), Baler (teh. vodja); čepijo: Kustec, Sršen, Cener, Radikovič, Kovačec, Holcman, Kokaš in Titan. Fotografija: Feri Maučec

V športni napovedi št. 14 nihče od naših reševalcev ni imel 8 pravih napovedi. Pravilna rešitev: Mura: Železničar 1, Olimpija: Beltinci 0, Beltrans: Turnišče 1, Nafta: Drava 0, Bakovci: Bistrica 1, Rakičan: Bratonci 1, Tigov: Goricanca 2, Dobrovnik: Čentiba Wreng 2, Bistrica: Nedelica 2, Salovci: Minicom 1.

odsevi mladosti

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

Žal nismo prejeli nobenega pravega odgovora na vprašanje, kdo je zapisal misel: »Bedak, ki spozna, da je bedak, že ni več bedak.« Nekateri ste odgovorili, da je bil to Miško Kranjec, drugi omenjate Ivana Cankarja itd. Avtor tega izreka pa je F. M. Dostojevski.

KUPON št. 37 - ALI VESTE?

Ali veste, kako bi lahko z eno besedo rekli zbadljivi kratki pesmi, napisu ali puščici? Odgovore pričakujemo najkasneje do 7. junija. K našemu naslovu (Podjetje za informiranje, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 M. Sobota) pripišite tudi geslo: ALI VESTE?

Srečanje z Bogdanom Novakom

Končno je napočil 15. maj. Vsi, ki smo tekmovali za Kranjčev bralno značko, smo se veselili srečanja s pisateljem Bogdanom Novakom.

Ko je prišel med nas, smo mu navdušeno zaploskali. Nato se je začel kulturni program, v katerem so se predstavili šolski pevski zbor in člani dramskega krožka. Sledil je pogovor s pisateljem.

Rodil se je v Beltincih, sedaj pa stanuje v Ljubljani. Pripovedoval nam je tudi o svoji otroški navghanosti, prvi ljubezni in o svoji družini. Rekel nam je, da je najprej hotel postati Robinson Crusoe, vendar je vse opustil zaradi navezanosti na družino. Njegova druga želja je bila, da bi postal lovec na kače. Vendar se mu tudi to ni uresničilo. V šolskih klopih se je tudi prvič zaljublil. Po cele dneve je pisal ljubezenske pesmi. Ko nam je vse to zaupal, smo začeli spraševati še druge stvari. Zvedeli smo, da je njegovi ženi ime Jelka, da ima štiri otroke, enega psa, da je star

51 let ... Ura pogovora je prehitro minila. Pisatelj nam je vsem čestital za osvojena priznanja.

Srečanje z Bogdanom Novakom je bilo zelo prijetno in upam, da bo še kdaj prišel med nas.

MIRAN ŠINKO, 8. b
OŠ Cankova

»Pst, pst!« je skušala ena od deklic pomiriti svoje sošolce na OŠ III M. Sobota, ko smo jih fotografirali na eni od njihovih prireditev. Kaj pa zdaj, ko se bodo zagledali v časopisu? (Fotografija: J. G.)

Pišite, sodelujte!

Pravljica

Nekoč je živel pravi pravcati berač, po imenu Kajduh. Živel je v majhni koči in je imel le papigo.

Nekega dne je Kajduh čistil oziroma kopal svojega papagaja. Ime mu je bilo Bočkor. Ko ga je uredil, ga je dal na okensko polico. Čas je bil, da gre na sprehod. Ko je papagaj odletel, je Kajduh pometal svojo kočjo, ki je stala v najtemnejšem gozdu. Bočkor je takrat že letel visoko v zraku. Zagledal je nekaj tako drobcenega, da je mislil, da je mravlja. Bil pa je škrat Botač. Vprašal je: »Kako ti je ime?«

»Bočkor, Bočkor!«
»Kaj si rekel, da sem bočkor? Le pazi se, te že dobim!«

Medtem si je Kajduh zvižgal. Čakal je papagaja, saj je pripravil obilno večerjo. Papagaj pa ni čakal škrata, temveč je odletel h Kajduhu. Skupaj sta pojedla in legla spat. Medtem pa so drobceni škrati in tudi Botač brskali po hiši.

»Veste kaj, en papagaj mi je rekel bočkor, zato ga bomo umorili!«

Tam pa so živele miške, ki so imele rade papagaja, saj jim je drobil in dajal kruh, sir in gnil poper. Vse so slišale in se postavile pred škrate.

»Zakaj ste prišli in kaj hočete? Povejte nam, čudaški škrati, kakšna papiga je to?«

Najstarejša miška je stopila pred njih in jih nadrla: »Da se mi poberete iz te hiše! Ste slišali? Tu ni nobenega papagaja!«

Ko so škrate to slišali, so kar odfrčali in nikoli jih ni nihče več videl.

VERONIKA HARJ, 3. b
OŠ Karla Destovnika -
Kajuha Ljubljana

P. S.: Veronikina mama, ki je doma iz Prekmurja in ki nam je poslala ta prispevek, jo je vprašala, zakaj »gnili poper«, pa ji je odgovorila, da imajo miške v tej pravljici pač rade gnili poper. »Bočkor bočkorasti« pa je njena (mama) često priljubljena fraza.

Posadili smo rože

Mama je v cvetličarni kupila sadike rož. Zabožčke smo že imeli doma. Ko smo sadike posadili vanje, smo jih zalili. Čez čas so zrasle pelargonije, siovenke in žametnice. Zdaj jih imamo na balonskem oknu. Tam lepo cvetijo. Vsi jih radi opazujejo. Zelo so lepe.

NINA RAJH, 2. raz.
Podružnična OŠ Cven

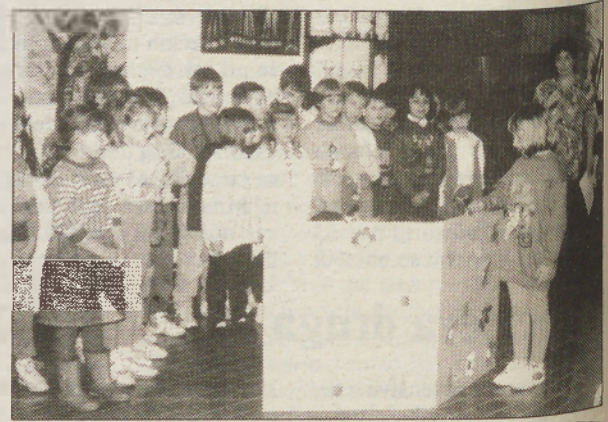
Kam je odšla rokavica?

Boštjan je imel zelo lepo rokavico. Bila je zeleno-belo-modro-rumene barve. Stara je bila sedem let, vendar ga je še dobro grela. Boštjan pa ji ni vračal dobrote. Ko je nekega dne prišel iz šole, jo je vrgel v umazan čevljev. Rokavica je tam do jutra jokala. Boštjan jo je v četrtek zjutraj iskal po čevljih, vendar je ni našel. Vprašal se je: »Ja, kje je pa zdaj ta rokavica?« Začel jo je klicati: »Rokavička, rokavička!« Zaman jo je klical, ni se mu oglasila. Odšla je neznanu kam.

MATEJ KOSI, 3. raz.
OŠ Janka Ribiča Cezanjevci

Dobili smo tudi sladkarije. Pot je bila dolga in zanimiva. Veliko smo peli in se zabavali. Domov smo se vrnili veseli in utrujeni.

SANDI LUPŠA, 1. b
OŠ Križevci

Prvošolci bejevci iz Križevca so nam poslali tudi svojo fotografijo, ki je nastala ob obisku v Domu Lukavci.

V sadovnjaku spomladi

Spomladi je v sadovnjaku do sti dela. Treba je odžagati sušne in polomljene veje, pognojiti, grabljati travo, poškopiti goščoleznim in preveriti, če drevo napade kak škodljivec.

V našem sadovnjaku rastejo jablane, hruške, češnje, marelice, breskve, višnja, slive in narajna rinka. Čeprav je dosti dela, smo že vse opravili. Drevo je odskočilo, vidni so že nastavki. Bogato obložena je predvsem češnja.

V sadovnjaku je najlepše spomladi, ko vse cveti in ptički lo žvrgolijo.

DENIS FUREŠ
2. raz. OŠ Fokovci

Novice od tu ...

V lendavskem Kultur-Boxu je bil konec tedna v četrtek in petek verjetno eden najboljših, če ne najboljši koncert v zgodovini koncertov v pokrajini ob Muri. Po tem ko so Američani Otis Watkins in njegova skupina ter David Brown igrali na Dunaju in v Budimpešti, so prišli še v Lendavo. V intimnem razpoloženju so postregi z dobrimi tremi urami pravega bluesa, nekaj svojimi komadi in nekaterimi klasikami bluesa. Intervju z njimi bo objavljen v naslednji številki.

Reška skupina Let 3 pripravlja veliko slovensko-hrvaško turnejo, s akterjo bodo po največjih mestih promovirali svoj novi projekt Peace. Verjetno se bodo ustavili tudi v naših krajih.

... in tam

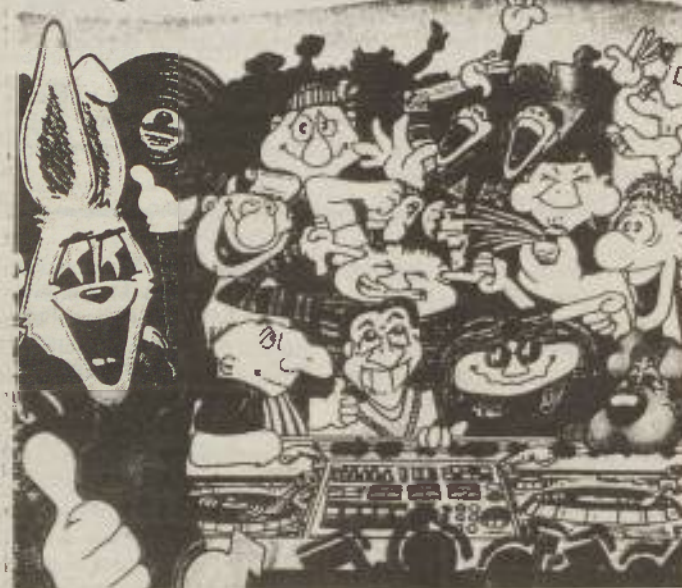
Tudi Robert William Rose, brat Axa Rosa, se je pred kratkim poskušal v glasbi. Ustanovil je skupino Wicked Angel, vendar do sedaj dlje kot do manjših zakajenih klubov niso prišli. Čeprav je starejši brat Axl precej dobro seznanjen z glasbeno sceno, niti ne pomisli, da bi pomagal mlajšemu.

Po prepirih in nesoglasjih sta Marky Mark in Ital Jo ponovno v prijateljskih odnosih in bosta kmalu sodelovala pri naslednjih skladbah. Najavljata, da bo to cela veriga velikih hitov.

Vestnik!

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceeee

Simple Minds

Mnogi so že pozabili na škotsko skupino Simple Minds. Pred kratkim je znova presenetila s ploščo Good News From The Next World. Predzgodovina skupine se začne leta 1978, ko so se vokalist Jimmy Kerr, kitarist in klavirist Charlie Burchill, bas kitarist Tony Donald in bobnar Tony McGee imenovali Johnny And the self-Abusers. Zasedba se je večkrat spremenila, od prvotne zasedbe pa sta ostala le idejni vodja Jimmy Kerr in Charlie Burchill.

Ze s svojim debitantskim albumom Life In A Day, ki je izšel leta 1979, so se povzpeli na lestvice in na Škotskem postali zelo popularni. Sledile so uspešne in manj uspešne plošče Real To Real Cacophony, Empires And Dances, Sons And Fascination, Sister Feelings. Skupina se je počasi, a vztrajno vedno bolj vzpenjala po lestvicah prilju-

bljenosti. Z naslednjo ploščo Sparkle In The Rain, izdano leta 1984, so se povzpeli prav na vrh britanske

New Unlimited

Anita in Ray iz dueta 2 Unlimited sta se odločila, da v letošnjem poletju osvojita ameriški trg, za kar sta delno spremenila ime. Iz 2 v New, razlika je očitna. Za svoj prodor sta naredila skladbo Here I Go, katero že osvaja v več evropskih lestvicah in pesniško glasbo. Duet sta spremenila in zahtevnejšim zahtevam ameriških glasbenih gostov godila svoj osebni imidž. Pred odhodom v Ameriko pa sta objavila, da bosta jeseni, če osvojita Ameriko, gotovo začela z novo evropsko turnejo.

glasbene lestvice. V tistem času so postali največji tekmeči skupini U2.

Na svetovno glasbeno sceno so prodrli s skladbo Don't You Forget About Me leta 1984. Plošča, ki je sledila tej uspešnici Once Upon A Time, je bila še uspešnejša in prodornejša, saj so bile na njej uspešnice, kot so Alive And Kicking, Sanctify Yourself in druge. To je bilo tudi obdobje njihove največje slave, saj so zavzeli vrhove najpomembnejših svetovnih glasbenih lestvic.

Skupina Simple Red je poskušala vplivati tudi na politiko, začeli so sodelovati z Amnesty International.

Leta 1988 so bili med glavnimi, ki so v Londonu v pripravili koncert ob 70. rojstnem dnevu Nelsona Mandele in za ta dan pripravili skladbo Mandela Day. Iz tega obdobja političnega delovanja je tudi skladba Belfast Children. Leta 1989 je izšla plošča Street Fighting Years, ki je v nekaj dneh dosegla platinasto naklado, kmalu pa je sledila še plošča Amsterdam. Leta 1991 sta izdala ploščo Real Life,

večjo pozornost v javnosti pa je vzbudila njihova zadnja plošča Good News From The World.

Skupina Simple Minds je evropski turneji, posušale in vdušuje s skladbami z novega albuma, z najpopularnejšo She's A Lover, And The Band Play On in drugi ... Seveda pa v svoj repertoar vključujejo največje stare uspešnice. Kritiki njihove koncerte ocenjujejo, publika pa traja vztraja: »We want more, more.«

AUDIO - VIDEO - CD

M SHOP

69000 Murska Sobota
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAKS
069/32-465

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na ljubljanski borzi oz. trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med torkom, 23. 5., in ponedeljkom, 29. 5. 1995.

Borzna kotacija A - redne delnice

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj redne delnice Probanke iz 15111 porasel na 15218, ko je bilo za 9 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 15069 ob 18,8 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj padel na 14383, ko je bilo za 13 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 14290 ob 3,2 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 14364 (5,4 mio tolarjev prometa).

23. maja je enotni tečaj delnice Salus iz 20120 porasel na 20150, ko je bilo za 1,2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 20159 ob 21,2 mio tolarjev prometa, v četrtek pa padel na 20046 (2,8 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 19993, ko je bilo za 6,4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 20154 (11,1 mio tolarjev).

Enotni tečaj redne delnice SKB je v tork iz 33320 padel na 33172, ko je bilo za 1,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne porasel na 33514 ob 29,5 mio tolarjev prometa, v četrtek pa padel na 32730 (5,7 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 32311, ko je bilo za 6,1 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 32578 ob 20,2 mio tolarjev prometa.

Borzna kotacija A - obveznice

Z obveznico Banke Celje (BCE 1) je bil v sredo prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 219 tisoč tolarjev po tečaju 94,5 (- 0,5-odstotne točke), naslednjega dne pa je njen enotni tečaj poskočil na 95,5, ko je bilo za 253 tisoč tolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj rahlo padel na 95,4 ob prometu 2,4 mio tolarjev.

Za 1,1-odstotno točko na 98,3 je v tork padel enotni tečaj obveznice RSL 1, ko je bilo za 1,3 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 98,0 ob 14,7 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 98,4, ko je bilo za 26,8 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 98,5 ob 6,4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa se vrnil na 98,4 (34,9 mio tolarjev prometa).

Enotni tečaj obveznice RSL 2 je v tork iz 103,5 porasel na 103,6, ko je bilo za 26,1 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa zdrsnil na 103,1 ob 15,5 mio tolarjev prometa. V četrtek se je njen enotni tečaj vrnil na 103,6, ko je bilo za 5 mio tolarjev prometa, v petek padel na 103,3 ob 1 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 103,0 (29,4 mio tolarjev).

Z obveznico RSL 8 je bil opravljen promet šele v petek, bilo ga je za 475 tisoč tolarjev, njen enotni tečaj pa je iz 83,6 porasel na 84,0. V ponedeljek je bil v vrednosti 23 tisoč tolarjev sklenjen aplikacijski posel po tečaju 83,5.

Nespremenjen enotni tečaj 88,5 je v petek zadržala obveznica RSL 11, ko so bili prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 1,4 mio tolarjev.

V tork je enotni tečaj obveznice RSL 1 z izkoriščeno davčno olajšavo iz 98,0 porasel na 98,2, ko je bilo za 337 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne je bil prijavljen aplikacijski posel

v vrednosti 56 tisoč tolarjev, v četrtek pa še v vrednosti 1,4 mio tolarjev, obakrat po tečaju 97,5.

Z obveznico RSL 2 z izkoriščeno davčno olajšavo je bil v sredo prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 83 tisoč tolarjev po tečaju 100,1 (- 1,9-odstotne točke), naslednjega dne pa je njen enotni tečaj porasel na 100,7, ko je bilo za 249 tisoč tolarjev prometa.

23. maja je enotni tečaj obveznice SKB 1 iz 95,5 porasel na 95,6 ter se na tem nivoju zadržal tudi v sredo, skupno pa je bilo za 7,2 mio tolarjev prometa. V četrtek je njen enotni tečaj porasel na 96,0 in se na tem nivoju zadržal tudi v petek ob skupnem prometu 15,9 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa zdrsnil na 95,3 (17,5 mio tolarjev prometa).

Borzna kotacija B - redne delnice

Z redno delnico BTBR je bil v tork prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 35 tisoč tolarjev po tečaju 11500 (- 15 tolarjev), v petek je njen enotni tečaj padel na 10946 ob prometu 142 tisoč tolarjev, v ponedeljek pa so bili v vrednosti 2,3 mio tolarjev prijavljeni aplikacijski posli (enotni tečaj se je izoblikoval na 11493).

Enotni tečaj delnice Dadas je v tork iz 129657 pšadel na 128583, ko je bilo za 6,7 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 127165 ob 23,1 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 121442 (26,5 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 119978, ko je bilo za 14,8 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 118495 ob 13,3 mio tolarjev prometa.

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice Finmedia iz 17256 padel na 17200, ko je bilo za 344 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne na 15747 ob 4,7 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 15485 (13,1 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 14277, prometa pa je bilo za 942 tisoč tolarjev.

Z delnico Gradbeno podjetje Grosuplje so bili 29. maja prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 3,3 mio tolarjev po tečaju 21800 (+ 300 tolarjev).

Enotni tečaj delnice MK Založba je v tork iz 9200 porasel na 9264, ko je bilo za 639 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne na 9291 ob 1,1 mio tolarjev prometa, v petek pa padel na 9103 (3,2 mio tolarjev prometa). V ponedeljek je njen enotni tečaj porasel na 9228, prometa pa je bilo za 6,8 mio tolarjev.

23. maja je enotni tečaj redne delnice NIKA iz 4528 padel na 4503, ko je bilo za 7 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 4416 ob 8,5 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 4305 (11,4 mio tolarjev prometa). Njen enotni tečaj je padel tudi v petek, in sicer na 4245, ko je bilo za 6,6 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 4260 (14,6 mio tolarjev prometa).

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice Term Čatež iz 780,1 porasel na 781,1, ko je bilo za 547 tisoč to-

larjev prometa, naslednjega dne padel na 772,4 ob prometu 273 tisoč tolarjev, v četrtek pa na 766,5 (3,5 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 756,8, ko je bilo za 459 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 769,0 ob prometu 175 tisoč tolarjev.

Borzna kotacija B - prednostne delnice

Rahlo je v tork padel enotni tečaj prednostne delnice KBTP, in sicer iz 36475 na 36443, ko je bilo za 2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne na 35513 ob 6 mio tolarjev prometa, v četrtek pa porasel na 35870 (36,4 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 35512, ko je bilo za 8,6 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 34977 ob 2,1 mio tolarjev prometa.

Enotni tečaj prednostne delnice Primofin je v tork iz 34105 porasel na 36664, ko je bilo za 1,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne padel na 34142 ob 1,2 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 33080 (429 tisoč tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 34440, vendar je lastnika zamenjala le ena delnica.

V tork je enotni tečaj prednostne delnice Rogaška iz 750 porasel na 777,3, ko je bilo za 148 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne padel na 716,7 ob prometu 43 tisoč tolarjev, v četrtek pa porasel na 791,7 (95 tisoč tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj zdrsnil na 679,6, ko je bilo za 96 tisoč tolarjev prometa, v ponedeljek pa porasel na 750,0 ob skromnem prometu 8 tisoč tolarjev.

Iz 10368 na 11064 je v tork porasel enotni tečaj prednostne delnice UBK, ko je bilo za 609 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa so bili prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 6,1 mio tolarjev prometa po tečaju 11300. V četrtek je njen enotni tečaj padel na 10310, ko je bilo za 227 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne so bili prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 1,4 mio tolarjev po tečaju 10210, v ponedeljek pa se je zadržal tako rekoč na istem nivoju (10209) ob 2,5 mio tolarjev prometa.

Borzna kotacija B - obveznice

Z obveznico LEK 2 je bil v tork prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 17 tisoč tolarjev po tečaju 98,5 (+ 0,5-odstotne točke), v ponedeljek pa v vrednosti 34 tisoč tolarjev po tečaju 98,7.

Enotni tečaj obveznice Občine Zagorje je v tork poskočil na 2,5-odstotne točke na 90,5, ko je bilo za 464 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa padel na 89,6 ob 1,3 mio tolarjev prometa.

V sredo je bil v vrednosti 217 tisoč tolarjev prijavljen aplikacijski posel z obveznico PTT Celje, in sicer po nespremenjenem tečaju 98,7. Z 1 lotom obveznice PTT Ljubljana je bil v tork sklenjen aplikacijski posel po tečaju 99,0, naslednjega dne pa po enakem tečaju v vrednosti 3 mio tolarjev.

Aplikacijski posel je bil v sredo sklenjen tudi z obveznico PTT Nova Gorica v vrednosti 258 tisoč tolarjev po tečaju 96,5 (+ 0,7-odstotne točke), naslednjega dne je njen enotni tečaj porasel na 97,0 ter se na tem nivoju zadržal tudi v petek, skupno pa je bilo za 2,7 mio tolarjev prometa. V ponedeljek je njen enotni tečaj padel na 96,7, prometa pa je bilo za 1,4 mio tolarjev.

Tončka Božinovič

Omejitev vožnje prek veržejskih mostov

Ministrstvo za promet in zveze v Ljubljani je na predlog Republike Slovenije izdalo odločbo, s katero odreja začasno omejitev prometa za posamezne vrste vozil na dveh mostovih pri Veržeju za vsa vozila, katerih skupna teža presega 12 ton. Omejitev se je bistveno zmanjšala, kajti do sedaj je bila 40 ton. Odločba bo začela veljati 15. junija letos in bo trajala do odprave poškodb, zaradi katerih se na objektih omejuje nosilnost.

Kot je povedal gradbeni inženir Jurij Vojska, so leseni mostovi v slabem stanju in so potrebni obnove. Lansko leto so sicer obnovili zgornji del, spodnji oziroma konstrukcija pa je precej dotrajana in promet ne bi bil popolnoma varen. Zapora bo veljala, dokler mostov ne bodo popravili, za kar je pristojno ministrstvo za promet in zveze, letos pa popravilo teh mostov ni v proračunu.

Z omejitvijo pa bo veljala tudi prepoved za avtobuse, kajti poln avtobus tehta nekaj več kot 12 ton. To pa pomeni, da bi ne bi smeli voziti tudi primestni avtobusi, ki vsako uro povezujejo Mursko

Omejitev prometa prek veržejskih mostov pomeni prepoved vožnje tudi za avtobuse.

In memoriam Büdinskomi mlini ali ekološki drobec

Ker sem odrasla v bližini Büdinskega ali Büzenskega mlina na Ledavi, je bila to moja najljubša sprehajalna točka, ki pa si je nisi mogel privoščiti vsak dan, saj je bilo vseeno predalet - do 6 km. Za to so bile rezervirane predvsem pomladne nedelje in izjemoma prosti popoldnevi (ko je bilo to že avantura) ali delo s starši, starimi starši, ker smo imeli tam gozd, travnik. Takrat je bil užitek združen z delom, zato je dobil poseben priokus. Vedno se je našlo toliko časa, poguma, da si zakolovratil po svoje, če ne prej, takrat, ko je bilo delo končano in si se namesto vožnje z vozom odločil za hojo domov po stezi čez travnike, gozdičke. Ta odločitev je bila povezana z določeno tesnobo, opozorili odraslih, na pol zaresnih, na pol za šalo. Grozila so ti nevidna bitja, zgodbe o moškem, ki so ga videli, da se skriva v gozdu, čudno donenje oblakov, poletno migetanje zraka po dolgih izsušenih travnikih, nenadne poletne nevihte, dolge večerne sence redkega grmičevja.

Zdaj sem odrasla, a vendar ves čas vlečem za sabo te ostanke otroštva, časa nezavesti. Vsako poletje je tega manj, hrepenenje po teh časih je večje in manj živo. Zdaj ni več toliko sprehajalcev, s katerimi mi je uživala na teh poteh. Le kak otrok se najde, ki začuti čar, neprebostnost in nedotakljivost teh krajev.

Spomladi so najprej na vrsti tulpike (močvirski tulipan). To je zaščitena rastlina, a jaz vsako pomlad naredim greh in jih nabiram (čeprav v vazi ovenože že v dnevu, dve) zaradi časov, ko to še ni bil

greh, temveč čisto veselje. Čedalje bolj se trudim in obvladujem svojo strast, da jih utrgam čim manj, saj zdaj že moramo vedeti, da to pomeni uničevanje narave. Ta kraj, kjer se je ustavljal čas, dandanašnji ni več tak, vsaj na desnem bregu Ledave ne. Mlin je podrt že davno, travniki so zorani. Najprej so pri nekdanjem mlinu naredili smetišče. Na srečo so ga zavozili z zemljo in tam zdaj raste plevel. V bližini je zdaj streljšče. Ljudje se tja vozijo z avti in streljajo. Ker je most že nekaj let podrt, se na tem kraju ne more čez Ledavo, tako da

Sobota in Ljutomer. Jože Verden, šef prometa Avtobusnega prometa Murska Sobota, je povedal, da avtobusi morajo voziti po voznem redu, kot je registriran. Kajti z obvozi bi bilo onemogočeno, da

bi pobirali vse potnike, ali bi pot trajala veliko dlje. Povedal je tudi, da je avtobus, ki vozi prek teh mostov, lažji od dvanajstih ton, in da se avtobus napolni oziroma izprazni v Dokležovju in Veržeju. Zato težav pri prevozu ne bi smelo biti. Transport bo sedaj potekal po obvozu od Križevcev proti Radencem. S tem pa bosta še bolj obremenjena cesta od Radencev do Murske Sobote in petanjski most, ki tudi ni v najboljšem stanju, še manj pa primeren za gost promet, ki poteka prek njega. Omejitev pomeni, da se bodo tako ali tako slabe cestne povezave z desnim bregom Mure še poslabšale, in to po zaslugi slabih cestnih povezav.

Aleksandra Nana Rituper, fotografija: Jure Zauneker

je druga na mlajtinski strani še ne-civilizirana. Ljudje, ki so si organizirali na tem prostoru svojo zabavo, kar je še vse prav, saj bi bil drugače zapuščen ali bi se kdo spomnil še kaj hujšega, streljajo glinaste golobe. To so okrogle glinene ploščice oranžne in rumene barve. Ko strelec ploščico zadene, se razleti. Območje pri strelišču kakih 200 m premera z obeh strani Ledave je zdaj »okrašeno« s temi glinastimi odpadki in plastičnimi ostanke nabojev. Od daleč je videti zanimivo: na zorani njivi, pri vodi, na travi nekaj oranžnega. Potem ugotovijo, kaj je, in ne veš, kaj bi začutili. To je verjetno normalno, del igre - odpadki. Odpadke pa je treba za seboj počistiti. Tako je dandanašnji že formirana človekova zavest. Zato prosim člane LD Rakičan ali strelskega društva, naj poskrbijo še za to, saj so glede na svoj status tudi varuhi in ljubitelji narave.

D. K.

Bolniški dopusti

Še pred nekaj leti je statistično spremljanje odsotnosti z dela zaradi bolniških dopustov za Pomurje kazalo jasno pozitivno zvezo med številom bolniških izostankov in kmečkimi opravili. Bolniške izostanke z dela so seveda za opravljanje pridobitne dejavnosti zelo dobro znali koristiti tudi drugi po Sloveniji in za druge dejavnosti, vendar do lanskega leta posebnega preverjanja upravičenosti bolniških izostankov zdravstvena zavarovalnica ni izvajala. Kontrolo pa so že poznali delavci nekaterih podjetij, in to za čas do 30 dni bolniške odsotnosti, ko denarno nadomestilo daje delodajalec. Lani pa je s preverjanjem bolniških dopustov začela

tudi zdravstvena zavarovalnica, kajti tudi za denarna nadomestila je lansko leto plačala za 34 odstotkov več kot leto prej. Z laično kontrolo zavarovancev, ki so na bolniškem dopustu več kot trideset dni, so začeli v začetku lanskega leta v izbranih območjih enotnih zavarovalnic in jo nato razširili na vse. Kontrolorji podjetja, s katerim ima zdravstvena zavarovalnica podpisano pogodbo o kontroli na domu, so se oglasili pri tisoč zavarovancih in kar v 21 odstotkih ugotavljali, da zavarovanci niso upoštevali zdravniških navodil. Tudi zadnja kontrola na območju Kopra je na primer pokazala, da od sto zavarovancev kar trideset ni upoštevalo navodi-

la, ki so ga prejeli od zdravniške komisije ali lečečega zdravnika. Laično kontrolo pa so trikrat opravili tudi za murskosoboško zdravstveno zavarovalnico in pri tem obiskali 34 zavarovancev. V treh primerih jim je bil bolniški dopust tudi ukinjen. Naročilo o izvedbi laične kontrole podpiše predsednik prvostopenjske zdravniške komisije, medtem ko bolniške komisije, ki jih kontrolirajo, predlaga zdravniška komisija. Kontrolorji, ki storitev po pogodbi opravljajo za zdravstveno zavarovalnico, ob seznamu bolnikov dobijo tudi navodila, kaj morajo upoštevati pri posamezniku. Navodila za ravnanje z zavarovancem, ki je na bolniškem dopustu, vsebujejo opombe, kot so strogo mirovanje, gibanje v hiši ali stanovanju, gibanje okrog hiše, obvezno gibanje, drugo in nega. MH

NIKA
BORZNO
POSREDOVALNICA
NISA d.d.

Cesta bratov borcev II Brežice 58250
SI-1000 62-226. Telefaks 0609 62-852

POSREDOVALNICA LJUBLJANA
Slovenska cesta 54, Ljubljana 6000
SI-1000 131-555. Telefaks 061 131-347

POSREDOVALNICA MARIBOR
Partizanska cesta 9-8, 62000 Maribor
SI-2000 23-460. Telefaks 042 23-460

4. letošnje prvenstvo v agilityju

V Bakovcih je bilo letošnje 4. državno prvenstvo v agilityju, na katerem je sodelovalo 26 psov z lastniki. Tekmovali so v dveh kategorijah, devet v mini agilityju in sedemnajst v standardu. V mini agilityju je zmagala Maja Bošković z mešanico Kajo, v standardni kategoriji pa je zmagal Benkovič z nemško ovčarko Loro. Nasploh pa je bilo tekmovanje v znamenju ženskih zmagovalk, saj so psičke v obeh kategorijah zasedle prva tri mesta.

Agility ni samo tekmovanje, kjer se pokaže šolanost psa, ampak se tudi izraža povezanost in sodelovanje med lastnikom in njegovim psom, pomembno pa tudi ni, ali je pes čistokrven in ali ima rodovnik ali ne, kajti, kot smo lahko videli, odlično so se uvrščali prav mešančki. Tekmovanje je sodil mednarodni sodnik Anton Es, ki je bil sodnik tudi na prvem tekmovanju agilityja v Bakovcih in pri nas nasploh.

Organizator Kinološko društvo Bakovci je kot atrakcijo pripravil tudi tekmovanje v jumping. Pri nas je to manj znana disciplina, pri kateri sta progi vzporedni, psi pa morajo premagovati visoke ovire, pri tem pa je pomemben še čas, tisti, ki je slabši, izpade. Najboljšemu pa so podelili pokal Bakovcev.

ANR

PODJETJE ZA INFORMIRANJE v Ulici arhitekta Novaka 13 v Murški Soboti,

H.C. 31 960, DIREKTORICA 31 646,
VESTNIK - uredništvo 33 019,
MURSKI VAL - uredništvo 33 020,
MURSKI VAL - studio 32 313,
VENERA - agencija za trženje 33 015,
NAROCNIŠKA SLUŽBA
(mali oglasi, čestitke) 31 998, TELEFAKS 32 175

V Murški Soboti so se sešli gasilci Gasilska poveljstva v novih občinah

Z nastankom novih občin je prišlo tudi pri organiziranju gasilstva do nekaterih sprememb. Tako so v nedeljo na rednem občnem zboru Občinske gasilske zveze v Murški Soboti sprejeli sklep o preimenovanju v Gasilsko zvezo Murska Sobota. Le-ta bo neke vrste usklajevalec dela občinskih gasilskih poveljstev, ki so jih medtem ustanovili v novih občinah. Za predsednika Gasilske zveze so izvolili Ernesta Eöryja, za poveljnika pa Jožeta Pintariča.

Dnevni red zadnjega občnega zbora tedaj se Občinske gasilske zveze je bil obsežen, saj so pregledali delovanje na različnih področjih, mi pa posebej omenjamo lastniško preoblikovanje gasilskega premoženja po zakonu o gasilstvu.

Poročilo o tem je pripravila komisija za lastninjenje. Dosej je od 131 gasilskih društev uredilo vpis svojega premoženja v evidenco pravnih razmerij 94 društev, v 16 društvih pripravljajo dokumentacijo, v 1 društvu za zdaj svojega gasilskega doma še niso mogli olastniti, ker je v denacionalizacijskem postopku, v šestih krajih se še »prepirajo«, kdo je lastnik gasilskega doma (gasilci ali krajevna skupnost), v 4 gasilskih društvih bodo izvedli etažno lastninjenje, v 10 društvih pa bodo gasilske nepremičnine v javni lastnini.

Komisija za zgodovino požarne varstva pa je podala poročilo o zbiranju in ohranjanju dokumentacije iz življenja in dela gasilskih organizacij. Leta 1982 so ob 100-letnici gasilstva v Murški Soboti odprli skromno razstavo, ki pa so jo iz leta v leto dopolnjevali. S pridobitvijo vseh kletnih prostorov v gasilskem domu v Murški Soboti bo več možnosti za ureditev dokumentacije o gasilstvu. Posebej želijo razstaviti staro orodje in opremo, ki so ju leta in leta uporabljali v posameznih društvih. Svoje mesto naj bi dobili tudi gasilski veterani, in sicer v obliki zapisov o njihovem delu. Dobrodošla bo tudi gasilska knjižnica. V prostoru bodo tudi videonaprave, da bi si tako obiskovalci lahko ogledali ustrezno gradivo s področja gasilstva. Arhiv pa naj bi bil dostopen predvsem tistim, ki bi se odločili pisati kronike posameznih društev.

Sicer pa je spodbudno, da na ustrezen način dokumentacijo ohranjajo tudi posamezna društva, denimo v Puconcih, Šalamencih, Murskih Črncih, Gerlinčih, Cankovi, pri Sv. Juriju, pri Gradu, v Gornjih Petrovcih, Moravskih Toplicah, Petanjcih, Ivancih in še kje.

Š. Sobočan

Soboški cvetlični dnevi

V okviru Slovenskega cvetličnega festivala od 22. do 27. maja po vsej Sloveniji je tudi Vrtnarstvo Murska Sobota organiziralo pestre cvetlične dneve.

Sobočani so tudi tokrat dokazali, da imajo odprto oko in srce pa tudi žep za vse, kar je novega in kar bogati in lepša življenje. Obisk cvetličnih dni je bil temu primeren. Čeprav je šlo le za nekaj dni, ki so še kako poživili in polepšali središče našega mesta, katero razen znotraj cvetličarn ni preveč v cvetju, se je Vrtnarstvo pod vodstvom vestne in sposobne organizatorice in odlične floristke gospe Olge Varga in ajene strokovne skupine izredno potrudilo tako s pripravo kot izvedbo cvetličnih dni.

23. maja je bil pred Šopingom zanimiv prikaz napsne in lasne dekoracije ob sodelovanju frizerskega salona Verica iz Lendavske ulice, treh manekenk in odlične voditeljice Norme Bole. Pestra ponudba cvetja ob lični in samostojni dekoraciji je ustavila marsikateri korak mimooidočih.

Glede na to, da pri nas v Sloveniji v primerjavi z moderno Evropo izdamo na leto skoraj polovico manj denarja za cvetje iz cvetličarn, so ta dan pa tudi vsi naslednji dokazali, da se Slovenci tudi v tem moremo približati Evropi, če le znamo ponuditi blago tudi drugače, ne le na klasičen način.

Vestnik in Murški val v slovenskem medijskem prostoru

Marca letos se je Inštitut za raziskovanje medijev lotil že petič zapovrstjo obsežne raziskave slovenskih medijev in njihovih avditorijev z namenom, da predstavi podatke o njihovi branosti, poslušnosti in gledanosti. Udeležena raziskave, ki je zajela čez sto različnih medijev (7 dnevnikov, 30 tednikov, 84 štirinajstidnevnikov ali mesečnikov, 43 radijskih postaj in 38 TV-postaj), sta bila tudi Vestnik in Murški val.

Rezultati raziskave so zbrani v publikaciji Mediana, ki je tako postala zanesljiva in zaupanja vredna vodnica po slovenskem medijskem prostoru, zelo koristna informacija za vse tiste, ki tržijo oglasni prostor in čas medijev, kot tudi za tiste, ki želijo svoje sporočilo učinkovito posredovati javnosti.

Kot vemo, slovenski medijski prostor tvorijo veliki in majhni, nacionalni, regionalni, splošni in specializirani mediji. Z raziskavo so se hoteli veliki, uveljavljeni mediji prepričati, če so ohranili pozicije največjih, novi, mlajši, ki so se šele pred nedavnim začeli tiskati ali distribuirati po frekvencah ali kablu, pa so želeli spoznati svoje prve bralce in poslušalce. Po drugi strani pa so se oglaševalci in oglaševalske agencije želele prepričati, kateri mediji so bolj ali manj primerni za oglaševanje. Znano je, da je za objavo propagandnega sporočila najboljši tisti medij, katerega avditorij je optimalno skladen s ciljno skupino, kateri je sporočilo namenjeno.

Zakaj smo se lotili raziskave?

Slovenski medijski prostor postaja z naraščajočim številom radijskih in TV-postaj ter tiskanih

medijev preobremenjen. Zavedamo se, da je ključ preživetja medijev v dveh stvarih - v okolju, kjer medij deluje, in v trženju. Za slednje je nujna oboroženost s podatki, ki morajo biti sveži in verodostojni, narejeni na reprezentativnem vzorcu. Samo takšni lahko koristijo mediju in uporabnikom.

Vestnik

Vestnik je osrednji tednik severovzhodne Slovenije, po vsebinski zasnovi magazin z mesečnimi servisnimi prilogami za svoje bralce. Je časopis z večletno tradicijo, trdno usidran med bralci v domači pokrajini, v zadnjem času pa postaja predvsem zaradi svoje kritičnosti iskan tednik tudi zunaj regije.

Po podatkih Mediane prebira Vestnik v povprečju 71 000 bralcev, od tega 39 000 moških in 32 000 žensk. Največ bralcev Vestnika je starih od 30 do 49 let, večina ima končno višjo oz. osnovno izobrazbo. Po načinu življenja jih večina pripada modernemu in ekstrovertiranemu tipu, za katerega je značilno, da

se rad zabava, se navdušuje nad novostmi, zanimajo ga informacije o izdelkih in nakupih, nagradne igre in igre na srečo, njegovo stališče pa je - živeti danes je pametneje kot varčevati za jutri.

V primerjavi z letom 94 se je število bralcev Vestnika povečalo za 10.000 bralcev.

Murški val

Oddaja na frekvenci 94,6 Mhz vsak dan od 5.30 do 22.00, ob nedeljah do 19.00. Potuje po štirih deželah, že četrtrič zapored je dobil naziv najboljšega radia na festivalu regionalnih radijskih postaj Slovenije. Sliši se do Celja, Zagreba, Sombotela in Gradca.

Murški val posluša dnevno 88.000 poslušalcev, od tega 47.000 moških in 41.000 žensk.

Največ poslušalcev, 44.000, je v starostni skupini od 30 do 49 let, z višjo, osnovno in poklicno izobrazbo, modernega oz. klasičnega življenjskega sloga. Največ poslušalcev ima Murški val na območju severovzhodne Slovenije (69.000), mariborske regije (16.000), Celja in Raven na Koroškem (2000).

regionalci, takoj za nacionalnim radiom (VAL 202, KOPER in RMI).

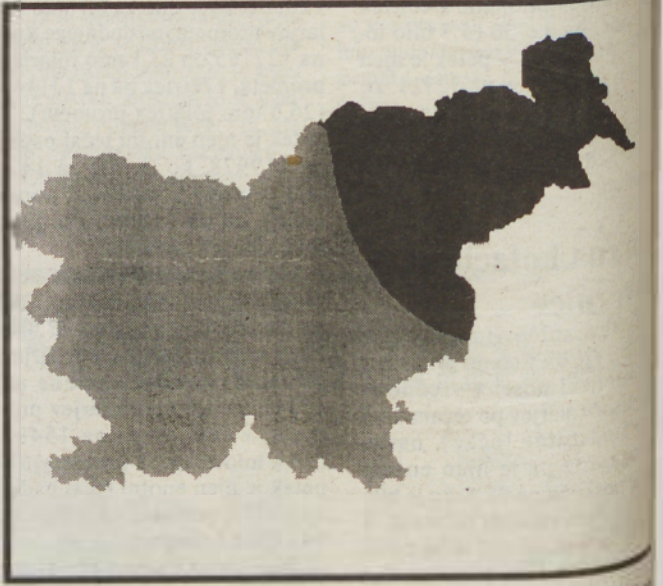
Ugotovitve

Tako Vestnik kot Murški val sta po rezultatih Mediane slovenski medija, ki izrazito obvladujeta medijski prostor severovzhodne Branost oziroma poslušanje medijev je nad povprečjem v povprečju.

Zelo pomembna ugotovitev je, da nimata tako izrazite publikum, da sta precej enakomerno razporejena med ljudmi z različnimi življenjskimi slogi različnih statusov.

Oba medija prodirata v široki slovenski prostor - Vestnik zaradi pestrosti in specializiranih programov, Murški val pa zaradi kakovosti programa, ki ga ni povprečno samo strokovna žirija, temveč vsak dan priznava vedno več stih poslušalcev.

Z Mediano 95 sta Vestnik in Murški val postavljena v pravo in čas, raziskani so njihovi bralci in poslušalci, preverjen je njihov segment. Nadpovprečno dobri rezultati neodvisne raziskave bodo pomenili

Murški val je postaja z zvestimi poslušalci, ki ji je poslušanost v letu 95 med slovenskimi regionalnimi postajami najizraziteje narasla. Je na prvem mestu med

gotovo pomembno vplivali na odločitve oglaševalcev in jim dali šali pot do ciljnih skupin.

stano razvija. Tokrat je bilo torej malo drugače, zares nekaj novega, prelepega. Prireditev, ki jo je glasbeno poživljala prijetna glasba Marko bande, so organizatorji popestrili s povabilom skupine soboških intelektualcev - moških in žensk - na oder, kjer jih je na temo o cvetju intervjuvala simpatična in zanimivo cvetlično dekorirana Simona Špindler, ki je vso

prireditev tudi - z odlično moderatorko - vodila. Ker so bili povabljeni gostje res ljubitelji cvetja, je bilo uspešno in zanimivo tudi njihovo tekmovanje. Organizatorji so tudi aranžiranju cvetličnih dni namenili posebno pozornost. Publiko je prisodila zmago za lepši šopek gospodu Gezi F. Šušarju - dokaz, da zmorejo tudi moške roke ljubeče in nežno razvijati s cvetjem.

Fotografija: JURE ZAUNEKER

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.

Murska Sobota

že petič

Adriatic
zavarovalna družba d.d.

PRIJAVNICA:

Naslov lastnika:

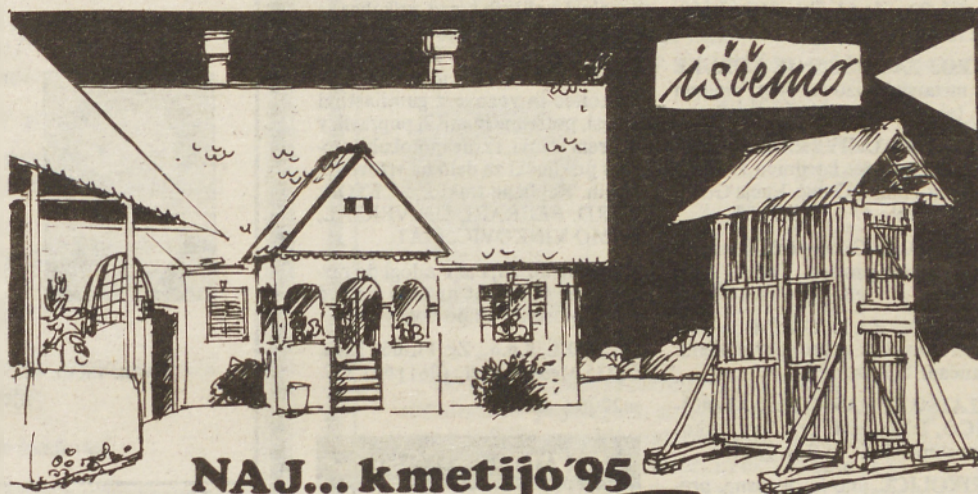
Po domače:

Kmetijo prijavljam, ker je:

- starejša, dobro ohranjena
- nova, s krajini prilagojeno arhitekturo
- ima lep koruznjak

Če imate ali poznate kmetijo, ki se s svojo arhitekturo spaja z goričko, ravensko, obmursko ali slovenskogoriško krajino, na kateri kmetujejo vzorno in okolju prijazno, spoštujejo in ohranjajo tradicijo, kjer so doma rože in prijazni ljudje ... jo kar prijavite za 5. Vestnikovo ocenjevanje v akciji Naj... kmetija 95.

Prijave zbiramo do sobote, 17. junija 1995, na naslov: VESTNIK, Ulica arhitekta Novaka 13, 69000 Murska Sobota.

AVTOBUSNI PROMET MURSKA SOBOTA, d.o.o.

Bakovska ulica 29a
razpisuje prodajo**bivalnega avtobusa**

Bivalni avtobus je prilagojen za bife in je vozen. Izklicna cena je 220.000,00 sit.

Prodaja bo na sedežu firme v Bakovski ul. 29a 9. 6. 1995 ob 10.00. Pri prodaji lahko sodeluje vsak zainteresirani, ki vplača varščino v višini 15 % od izklicne cene.

Kupcu plača na prodajno ceno še 5 % davek, vozilo pa mora plačati v 5 dneh od dneva prodaje. Če to ne stori, pomeni, da je odstopil od nakupa in izgubil pravico do varščine. Prodaja bo po sistemu VIDENO - KUPljENO, zato reklamacije niso možne.

**PODJETJE
ZA INFORMIRANJE
v Ulici arhitekta
Novaka 13
v Murski Soboti,**

H.C. 31 960, DIREKTORI-
CA 31 646, VESTNIK -
uredništvo 33 019, MUR-
SKI VAL - uredništvo 33
020, MURSKI VAL -
studio 32 313, VENERA -
agencija za trženje 33 015,
NAROČNIŠKA SLUŽBA
(mali oglasi, čestitke) 31
998, TELEFAKS 32 175

**Naj...
kmetije**

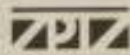
**Oglašujte
v
Vestniku!**

EDINO PRAVO DODATNO
PROSTOVOLJNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE**A JE KAJ TRDEN MOST?**

Most je čvrst. Saj je grajen z izkušnjo, znanjem in zanesljivostjo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Prostovoljno pokojninsko zavarovanje je pri nas novost, ki jo v deželah Evrope poznajo že dolgo. Tudi po upokojitvi zagotavlja ohranitev enake življenjske ravni kot v času zaposlitve. Skrb za svojo starost lahko prenesete na zavarovanje, ki ga z ugodnimi in preverjenimi pogoji zagotavlja moder in skrben gospodar.

POT V VARNO IN BOGATEJŠO JESEN

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 15, tel. 061 13-24-122
CELJE, Gregorčičeva ulica 5a, tel. 063 25-531
KOPER, Pristaniška ulica 12, tel. 066 37-953
KRANJ, Stara cesta 11, tel. 064 215-162
MARIBOR, Sodna ulica 15, tel. 062 223-421
MURSKA SOBOTA, Koeljeva 12d, tel. 069 32-550
NOVO MESTO, Prešernov trg 6, tel. 068 321-412
NOVA GORICA, Kidričeva 13, tel. 065 28-080
RAVNE NA KOROŠKEM, Ob Suhi 11b, tel. 0602 23-921
JESENICE, Cesta Maršala Tita 73, tel. 064 82-665
VELENJE, Prešernova 7, tel. 063 855-351
TRBOVLJE, Sallaumines 2, tel. 0601 22-476

zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje slovenije
SKLAD DODATNEGA ZAVAROVANJA

**ADRIATICOV TEDEN
ODPRTIH VRAT**

od 5. do 10. junija, vsak dan
od 8.00 do 19.00 ure

Želite izvedeti kaj več o naši pestri ponudbi zavarovanj?
Morda Vam lahko svetuje naš agent na Vašem domu.

Ali pa nas obiščete v poslovni enoti v Murski Soboti
in v naših pooblaščenih agencijah.

ADRIATIC Poslovna enota MURSKA SOBOTA, Arhitekta Novaka 13, tel.: 32 133
Adriatic Lendava - pooblaščenca agencija FORMICA, Mlinska 5, tel.: 77 415
Adriatic Murska Sobota - pooblaščenca agencija TIARA, Slovenska 39, tel.: 32 699
Adriatic Beltinci - pooblaščenca agencija TIARA, Panonska 6, tel.: 00 000
Adriatic Ljutomer - pooblaščenca agencija KASKO, Glavni trg 13, tel.: 83 233
Adriatic G. Radgona - pooblaščenca agencija ZAAL, Partizanska c. 42, tel.: 62 042
Adriatic Radenci - pooblaščenca agencija ZAAL, Zdraviliško naselje 6, tel.: 65 541 int. 593
Adriatic Gornji Petrovci - pooblaščenca agencija NORD, Gornji Petrovci 32, tel.: 56 200

Ob sklenitvi premoženjskih zavarovanj
vam nudimo dodatne ugodnosti.

Adriatic
zavarovalna družba d.d.

**41. MEDNARODNI VINOGRADNIŠKO - VINARSKI SEJEM
OD 5. DO 9. JUNIJA 1995 NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI**

Uživajte v tisočeh cveticah, ki so zacvetele po vinskih deželah sveta in slovenskih vinogradniških rajonih.
Poleg svežnja novih imen in telefonskih števil, s katerimi si boste olajšali delo ali poskrbeli za zabavo, poleg nepozabnih vtisov in okusov, domov odnesite še priročnik, ki vam bo pomagal le - te priklicati v spomin in ga prejmete ob nakupu vstupnice

In ker vino in volan ne gresta skupaj, se na sejmu pripeljite z vlakom Slovenskih železnic.

Ceneje, predusem pa z mnogo več dobre volje

Ko vino razodene svoje skrivnosti...

**VINO
LJUBLJANA**

**LJUBLJANSKI
SEJEM**

TRAKTORJE STAYER 288, dva 540, enega 760, enega 8130/a prodam. Vsi so obnovljeni. Stanko Lenarčič, Ropca 51. Tel.: 069 57 162. m2137

STROJ ZA LUŠČENJE KORUZE ter mizarstvo mizo prodam. Vidonci 63, tel.: 53 226. m2157

TRAKTOR UNIVERZAL 45 KS, plug in brane ter kosilnico Laverda prodam. Andrej Gubič, Vučja Gomila 124 a, tel.: 47 153. m2177

NAKLADALCO, obračalnik, puhalnik in creino prodam. Tel.: 87 812. m2193

KOMBANJ ZA KROMPIR in dvojni izruvalnik za krompir prodam. Gančani 117. m2195

MLAJŠO KUJARICO in **NATAKARICO**, lahko tudi priučeni, takoj zaposlimo. Tel.: 76 041. m2196

PRIKOLICE, eno in dvoosne, prodam. Tel.: 82 580 in 81 487.

PLUGE, obračalne, in bačko Welger AP 41 in 15 K, prodam. Tel.: 82 580 in 81 487. m2197

IZREDNO UGODNO PONUDBA KMETIJSKIH STROJEV:

Traktorji VALMET izredno ugodno, 80 KS že od 45.000 DEM z vso opremo, pogon 4 x 4, komfortna kabina ..., traktorji ZETOR po ugodnih cenah, traktorji HMT 35 KS že od 11.000 DEM. Izredna ponudba traktorjev FIAT že od 18.500 DEM, GORSKI TRAKTORJI SYNONA že od 15.000 DEM (motor KUBOTA, servovolani, pogon 4 x 4).

GABRIEL, d.o.o., Zg. Piriče 124 a, 61215 Medvode, tel.: (061) 621 839. m2200-1

UGODNA PONUDBA PRIKLJUČKOV:

Po izredno ugodnih cenah prodajamo samonakladalne prikolicice, cisterne, prikolicice TEHNOSTROJ, trosilnik hlevskega gnoja, obračalnice, tračne, pajke na štiri ali dve vreteni, izredna ponudba sejalnic za žita in koruzo, rotacijske kosilnice od 140 do 220 cm. Posebna ponudba rotacijske kosilnice ZTR 184 F za prednjo hidravliko, vrtavkaste brane in freze, nakladalni drogovi in nakladalniki RIKO, vitlji TAJFUN in plugi različnih izdelovalcev.

GABRIEL, d.o.o., Zg. Piriče 124a, 61215 Medvode, tel.: (061) 621 839. m2200-2

Posebna ponudba: Motokultivatorji in majhni kmetijski priključki:

- motokultivatorji različnih proizvajalcev že od 1.000 DEM,
- priključki izredno nizke cene,
- 1, 2, 3 brazdni plugi - standardni ali obračalni,
- freze (rotacijske in standardne),
- kosilnice (drsnice, klinaste in rotacijske),
- prikolicice in vozički za tovor,
- okopalniki in celotni program priključkov za obdelavo polj, majhnih vrtov ...
- izredne cene za standardne male traktorje in pregibne traktorje,
- Gorenje Muta že od 2.000 DEM, TOMO VINKOVIČ, CARRARO in AGROMECHANIKA.

GABRIEL, d.o.o., Zg. Piriče 124a, 61215 Medvode, tel.: (061) 621 839. m2200-3

Rezervni deli za traktorje: Izredna ponudba za celotni program traktorjev ZETOR in za ZETOR - stari model OD 25-11, 35-11, 49-11, 59-11.

Veliko rezervnih delov tudi za traktorje URUS, TORPEDO, FIAT, UNIVERSAL, TOMO VINKOVIČ. Tudi rezervni deli za priključke SIP, TAJFUN, TEHNOSTROJ, TKM Sežana, RIKO in celotni program.

GABRIEL, d.o.o., Zg. Piriče 124a, 61215 Medvode, tel.: (061) 621 839. m2200-4

Dodatna oprema: Po nizkih cenah traktorske kabine za različne tipe traktorjev: Zetor, Universal, Fiat, Tomo Vinkovič, Ursus itd. Varnostni loki za vse tipe traktorjev že od 150 DEM. Sedeži, komfortni, za vse tipe traktorjev in delovnih strojev že od 150 DEM. Prednja hidravlika za traktorje Zetor, akcijska cena z montažo. Gume za kmetijske stroje in traktorje različnih proizvajalcev BARUM, TAURUS, STOMIL.

GABRIEL, d.o.o., Zg. Piriče 124 a, 61215 Medvode, tel.: (061) 621 839. m2200-5

Rabljeni kmetijska mehanizacija in traktorji ter rezervni deli in dodatna oprema.

Rotacijske kosilnice različnih dimenzij od 135 cm, standardne kosil-

nice različnih proizvajalcev, obračalniki, tračni, vrtavkasti, pajki 2- ali 4-vretenasti, samonakladalne prikolicice, plugi različnih brazd, prikolicice za tovor in trosilniki hlevskega gnoja ter mineralnih gnojil. Razne kosilnice BCS - standardne in samohodne. Prikolicice in vozove z gumijastimi kolesi, potrebne manjših popravil, v dobrem stanju, razne motokultivatorje s priključki za delo na vrtovih in poljih. Rabljene traktorje ZETOR, FORD, FERRARI, UNIVERSAL, TOMO VINKOVIČ, FIAT.

Vsa mehanizacija je v zalogi do razprodaje. Možnost nakupa na več čekov, posojilo ali po dogovoru.

GABRIEL, d.o.o., Zg. Piriče 124a, 61215 Medvode, tel.: (061) 621 839. m2200-6 m2200

razno

REZKALNI STROJ, UNIVERZALNI, strožnico Ada in Prvomajska ter Renault 4, letnik 1985, prodam. Tel.: 22 995. m2116

KUHINJSKO POHIŠTVO Brest 2000, novo, nerabljeno, in mizo s šestimi stoli ugodno prodam. M. Črnci 44. m2122

REZALKO za železo (stren-šajba) prodam. Tel.: 47 104. m2123

TRAVO ZA KOŠNJO, 1 ha, v Strukovcih 22 prodam. Tel.: 49 194. m2126

PREKLIC!

Preključem veljavnost diplome o končani živilski šoli v Mariboru v šolskem letu 1989/90 na ime Franc Krajnc, Stavešinski Vrh 55, Sp. Ivanjci. m2127

LADIJSKI POD - 590 SIT I. k. razred z dostavo, II. k. razred 490 SIT - naprodaj. Tel.: 063 451 082. m2165

TERVOL, trdi in mehki, ugodno prodam. tel.: 33 003. m2170

PREKLIC! Preključem veljavnost zaključnega spričevala izdanega na Gostinski šoli v Radencih leta 1965. Štefan Jaklin, Velika Polana 44. m2172

HRASTOVE PLOHE, suhe, 350 cm, 17 kosov, in motorno kosilnico BCS prodam. Tel.: 069 65 496. m2173

ŠMARNICO iz Dolgovaških Goric, prodam. Kotna 10, Rakičan, tel.: 21 478. m2179

VINO, 300 l, ugodno prodam. Tel.: 62 057, Lastomerici 6, G. Radgona. m2187

ŠTEDILNIK DERBP 84 (60 x 60 cm) s pečico prodam. Šolska 9, M. Sobota ali 22 417. m2191

KUPIM anteno SEAT. Tel.: 82 580. m2198

ZARADI SELTIVE prodam spalnico, bojler, termoakumulacijsko peč in dekliško sobo. Tel.: 24 922. m2194

GUME IN ALUMINIJASTA PLATIŠČA

Izredno ugodno za vse vrste vozil.

Trgovina Gabrieli
(061) 1591 222
m2201

delo

Zaposlimo gostinske delavce:

- 2 natakarja ali natakarico

- 1 kuharja ali kuharico

tel.: 48 533, po 16 uri. m2140

Kuharja/kuharico zaposlimo. Tel.: 48 238. m2175

IŠČEMO AKVIZITERJE za prodajo in dostavo tekstila na terenu. Tel.: 60 557. m2186

NEGOVALKO PROSTOROV v Črenšovcih, Dobrovniku, Turmšću zaposlimo honorarno ali redno. Delo je popoldne - skrajšani delovni čas. Tel.: 61 762 ali 69 415. m2189

PRIJETNO IN PRIDNO dekle za strežbo v lokalni zaposlim, stanovanje preskrbljeno. Tel.: (061) 812 637, 711 761

Vestnik

V SPOMIN

Mesec maj ne prinaša le lepote narave, temveč tudi tisti žalosten dan, ko smo 30. maja pred devetimi leti izgubili dragega moža, očeta, dedka in tasta

Ivana Pergarja iz Turnišča

Hvala vsem, ki z lepimi spomini stojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

Grej, zemlja si je vzela, kar je njeno, a kar ni njeno, nam ne more vzeti. In to, kar je neskončno dragoceno, je večno in nikdar ne more umreti.

V SPOMIN

Tiha bolečina in žalost spremljata spomin na 3. junij 1992, ko nas je mnogo prezgodaj za vedno zapustila naša draga žena in mama

Marija Ferko

iz Dolnjih Slavec 54a

Minule skupne so poti, ostal nam je samo spomin na skupne srečne dni. Hvala vsem, ki ste jo ohranili v lepem spominu, ki ji poklanjate rože in prižigate sveče.

Žalujoči: mož, sinova in hčerki

Kako je hiša prazna, odkar tebe v njej več ni, prej bila tako prijazna, zdaj otožna, tuja se nam zdi.

ZAHVALA

V 74. letu nas je zapustila draga mama, tašča, stara mama, prababica in sestra

Verona Ritlop iz Žižkov

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, za svete maše in dobrodelne namene ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej hvala osebju doma starejših občanov v Lendavi za nego in pomoč.

Hvala tudi kanoniku g. Tementu iz Črenšovca in doktorju g. Štefanu Ferencaku za pogrebni obred ter pevcem za odpete žalostinke in govornici za poslovilne besede.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žižki, 17. 5. 1995

Žalujoči vsi njeni

STROJNI OMETI notranji in fasadni

062 724 123

naročila in informacije
vsak delavnik od 8. do 14. ure.

Styrian d.o.o. Lenart, Ptujška 6

STONEDIVER

ZANESLJIVO
HUŠANJE
OB NORMALNI
PREHRANI
tel. 061 57 18 75

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite
**IZOLACIJSKI SERVIS
F. HAJDINJAK;**
Gornji Slavec 6, Kuzma,
tel.: 55071
Popravilo z garancijo na vašem domu.

storitve

UGODNO IZDELUJEMO IN MONTIRAMO ROLETE, ŽALUŽJE IN LAMELNE ZAVESE. Tel.: 51 156. m2153

OBVESTILO

Obveščamo cenjene občane Občine Lendava, da bodo od 1. 6. 1995 uradni dnevi vsak teden ob torkih med 11.00 in 17.00 v prostorih Občine Lendava, Trg Ljudske pravice 5.

Dodatne informacije lahko dobite pri pravni svetovalki Tereziji Biro po tel. št. 75 080, interna 240.

Solza, žalost, bolečina se zbudila ni, a ostala je praznina, ki hudo boli.

V SPOMIN

Danes, 1. junija, minevajo tri žalostna leta, odkar nas je zapustil naš dragi

Franc Žilavec s Tišine

Hvala vsem, ki mu prižigate sveče, prinašate cvetje in se ga še spominjate.
Žalujoči vsi, ki smo ga imeli radi

V življenju le skrb in delo si poznal, sedaj od vsega truden si zaspal. Odsel si tja, kjer ni več bolečin, a nate večno bo ostal spomin.

ZAHVALA

V 76. letu starosti je tiho zaspal dragi mož, oče, tast, dedek in pradedek

Jožef Gönc iz Kapce 136

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, sočustvovali z nami, darovali vence, šopke, sveče, v dobrodelne namene in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in gasilcem za zadnje slovo.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Helena, sin Jože z družino, hčerki Gizela in Marjeta z družinama ter hčerki Irena in Etelka, vnuki in pravnuki

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

24. maja nas je v 73. letu po hudi bolezni zapustil dragi mož, oče, dedek, tast, brat, stric, boter in sorodnik

Karel Segeri

iz Korovec 26

Z bolečino v srcih se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, darovali vence, cvetje in sveče ter nam izrekli ustno sožalje.

Prisrčna hvala gospodu župniku Antonu Fakinu za pogrebni obred, cerkvenemu pevskeemu zboru za odpete žalostinke, godbi na pihala, upokojenskem pevskeemu zboru, številnim gasilcem iz cankovskega sektorja in sosednje Avstrije, internemu oddelku 2. nadstropja soboške bolnišnice, posebej dr. Šivanu in dr. Kapunovi. Hvala govornikom GD Leopoldu Kočarju, predstavniku vaškega odbora Karlu Gederju in Obrtne zbornice M. Sobota Viktorju Voršiču. Posebej hvala za organizacijo pogreba Štefanu Flisarju in pogrebništvu Banfi iz Vešiče.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoči vsi, ki smo te imeli radi

Srce tvoje več ne bije, bolečin več ne trpiš, nam pa žalost srce trga, solza lije iz oči, dom je prazen in otožen, ker te več med nami ni.

ZAHVALA

V 89. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica in prababica

Vilma Žöks iz Doline

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in dobrim sosedom, ki so nam bili vsak dan v pomoč, posebno Mariji Žekš z družino iz M. Sobote, ter za darovane vence, sveče in prispevke za dobrodelne namene. Hvala tudi vsem, ki ste nam izrekli sožalje. Posebej hvala g. duhovniku Balažicu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in osebju ginekološkega oddelka v Rakičanu za nego med njeno boleznijo. Posebna hvala pogrebništvu Banfi.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoči: sin Aleksander z ženo Elzo, hčerka Gizela, brat Ludvik z družinami, vnuki z družinami in pravnuki ter drugo sorodstvo

*Ljubezen, delo in trpljenje
bilo vaše je življenje,
nam ostala je praznina
in velika bolečina.*

V SPOMIN

Maja mineva 10 let, odkar nas je zapustil dragi oče in dedek

Aleksander Žilavec

iz Lucove
in marca so minila 4 leta od smrti drage mame in stare mame

Gizele Žilavec

iz Lucove
Žaljuči vsi, ki smo vaju imeli radi

*Bilo prelepo je s teboj,
skalilo srečo je slovo,
za nas najhujše zlo.*

V SPOMIN

Boleč je spomin na 7. junij 1993, ko nas je za vedno zapustil dragi

Robert Kociš

iz Lončarovec 28

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate svečke.

Žaljuči vsi, ki smo te imeli radi

*Pomladne rože so zacvetele,
ptički so prileteli,
vse se je vrnilo,
le tebe, draga Mara, nikoli več ne bo.*

ZAHVALA

V 71. letu nas je nepričakovano brez slovesa zapustila

Marija Domjan

iz Sodišinec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence, šopke, za sv. maše in sveče, izrekli sožalje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpte žalostinke, kolektivu otroškega oddelka bolnišnice v Mariboru in g. Vrbnjaku za pogrebne storitve. Vsem in vsakemu posebej še enkrat - iskrena hvala!
Vsi njeni

*Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi tvojega trpljenja,
bolezen je bila močnejša
od življenja.*

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustila draga mama, babica in prababica

Rozalija Buček

iz Serdice 27

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, upokojevcem in vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih. Najlepša hvala sodelavcem Vinogradništva Kramarovi za cvetje, vsem drugim darovalcem cvetja in vsem, ki ste nam izrekli sožalje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku Martinu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in pogrebništvu Banfi.
Žaljuči: vsi njeni

*Kjer ti spiš,
tam trpljenja ni,
bol razdira nam srce,
ker med nami te več ni.*

V SPOMIN

1. junija mineva eno leto, odkar nas je zapustila naša draga žena, mama in hčerka

Jolanka Jolica Gjergjek

iz Šalamenec

Velika je praznina za teboj in tiha bolečina. Hvala vsem, ki se je še spominjate, prižigate sveče in krasite njen grob.

Žaljuči vsi, ki smo te imeli radi

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš sodelavec

Bojan Dražnik

Pogreb je bil v ponedeljek, 29. maja, ob 16. uri izpred mrliške vežice na pokopališču v Črenšovcih.

Delavci Uprave za notranje zadeve

*Bilo je lepo, prelepo,
skalilo srečo je slovo,
slovo za nas najhujše je zlo,
spoznali smo, da te več ne bo.*

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi oče, stari oče, tast in brat

Dezider Horvat

iz Fokovec

Ob nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, dobrim sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebna hvala lovski družini Prosenjakovci, gospodu duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat - iskrena hvala!
Fokovci, 18. maja 1995
Vsi tvoji najdražji, ki smo te imeli radi

*V življenju le delo na zemlji si poznal,
sedaj od vsega truden si zaspal.
Ošel si tja, kjer ni več bolečin,
a nate večni bo ostal spomin.*

ZAHVALA

V 72. letu nas je za vedno zapustil dragi mož, oče in dedek

Viktor Cör

iz Otovec

Ob boleči izgubi se zahaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani ter nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje in sveče.

Posebej hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, kolektivom Pomurke, d.o.o. Dervarič in TMO 2 - 281. brigade.

Vsi njegovi

*Na grobu ti rožice lepo cvetijo,
one naj tebi same povedo,
kako jih zaliva naše solzno oko.*

V SPOMIN

2. junija bo minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil dragi sin in brat

Srečko Mlinarič

iz Bratonec

Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žaljuči vsi tvoji najdražji

*Zdaj mirno spiš, ljuba naša mama,
saj v življenju vse preveč si garala.
A v naša srca se zarezala je rana
in krik močan: Zbogom mama.*

ZAHVALA

24. marca je v 80. letu starosti umrla naša draga mama, tašča, babica in prababica

Rozina Godina

iz Dolnje Bistrice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, za svete maše in druge dobre namene.

Lepa hvala Elektromaterialu Lendava in Ljutomerčanu, Farmi Cven, g. kaplanu za pogrebni obred, govorniku Romanu za poslovilne besede, pevcem pa za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Dol. Bistrica, 24. 5. 1995

Žaljuči vsi, ki smo te imeli radi

*Prijateljstvo je kri,
ki v žilah plameni,
prijatelj več velja
kot ves denar sveta ...*

V SPOMIN

3. junija mineva leto, ko si me brez slovesa, v cvetu najlepših let, za vselej zapustil, moj najdražni srčni prijatelj, zvesti sopotnik, nikoli pozabljeni

Nacek Glavač

z Melinec

Vse življenje si posvetil zemljini ljubezni. Delal si za brate in sestre. Zdaj je vse prazno. Ni te več na dvorišču, ni te na polju, najin dom je tako prazen. Moje solze, ki polzijo na tvoj grob, ko te obiskujem, bi te rade obudile v življenje. Toda nemočna sem nad usodo. Zdaj, z rastojo nove letine, te čutim v slehernem cvetnem popku, v letu lastovk, ko si spletajo gnozd v hlevu; na polju v mladem žitu te čutim. V rastoči trti se povezujem s tabo. Pristrčna hvala vsem, ki se s plemenito mislijo ustavijo ob tvojem grobu in ti prižejo svečko.

Neutolažljiva žena Olga

ZAHVALA

V 79. letu nas je za vedno zapustila draga mama, babica, prababica, sestra in tašča

Elizabeta Klemenčič

iz Očeslavec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in za svete maše, nam pa izrekli sožalje.

Hvala gospodu duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku za poslovilne besede in godbeniku za odigrano Tišino. Posebej hvala dr. Benkovi.

Žaljuči vsi njeni

*Bolečina da se skriti,
tudi solze ni težko zatajiti,
le tebe, dragi oče,
nam ne more nihče več vrniti.*

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil naš dobri oče, dedek in pradedek

Maks Kosi

z Murskega Vrha 62

Ob boleči izgubi našega dragega očeta se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, nam pa izrazili ustna in pisna sožalja, vsem, ki ste darovali cvetje, sveče in za maše. Hvala govorniku g. Maksu Klemenčiču, g. župniku, pevcem, godbenikom, društvu upokojevcem in društvu invalidov ter pogrebništvu Vrbnjak za vse storitve.

Pristrčna hvala vsem, ki se ga s spoštovanjem spominjate in postojite ob njegovem poslednjem domu.

Žaljuče hčerke Nada, Vika in Mira z družinami

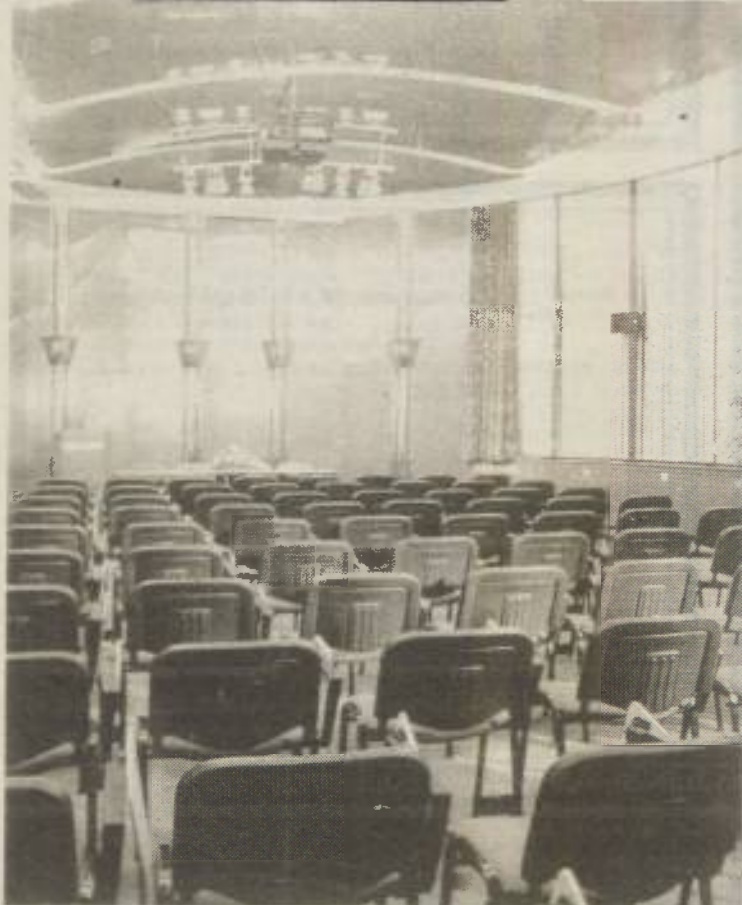
V Novi Gorici, živahnem mestecu ob meji z Italijo, smo razvili prepoznavno turistično ponudbo, privlačno za domačine in tujce. Srce te ponudbe je poleg Hitovega hotela Park tudi Hitov igralniško-zabavišni center Perla, ki slovi po prepletu različnih zvrsti te ponudbe, edinstvenem v Sloveniji.

Konferenčna
dvorana

HIT
HOTEL CASINO
PERLA
Nova Gorica

Del te ponudbe (poleg igralniško-zabavišne, hotelske, kulinarčne, športno-rekreacijske in trgovinske) je tudi **KONFERENČNA DVORANA**, ki v elegantno oblikovanem zeleno-modrem ambientu omogoča prirejanje sestankov, novinarskih konferenc, posvetov, predavanj, seminarjev in podobnih konferenčnih oblik srečanj.

POMURSKA DRUŽBA ZA UPRAVLJANJE SKLADOV d.d.

69000 MURSKA SOBOTA KOČLEVA 14a TEL. 069 32 897 FAX 069 32 898

Razpisani osnovni kapital
Pomurske investicijske družbe 2, d.d.,
v višini 1.500.000.000 SIT je že vpisan.

Od Agencije za trg vrednostnih papirjev smo dobili
dovoljenje za 30 %
povečanje osnovnega kapitala.

Čas za naložbo vašega certifikata
v Pomursko investicijsko družbo 2, d.d.,
je najpozneje do 20. 7. 1995.

Svoj certifikat lahko vložite
v vseh enotah LB Pomurske banke, d. d.,
in drugih določenih mestih v Pomurju.

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA 2 d.d.

gorenje servis, d.o.o.

63320 Velenje Partizanska 12

Ambiciozne partnerje za ...

... NEPOSREDNO PRODAJO zanimivega prodajnega programa na območju Slovenije vabimo k sodelovanju.

Posamezniki in že organizirane skupine za prodajo na domu, pisne ponudbe pošljite na naslov:

gorenje servis, d.o.o., Partizanska 12,
63320 VELENJE, Sektor maloprodaje.

Za dodatne informacije pokličite po tel.:
063/856 773 ali 063/853 231, int. 445.

LESARSTVO

JERIČ

Plečnikova ulica 42,
KROG
TELEFON: 26 551

IZDELUJEMO:

- BALKONSKE
IN STOPNIŠČNE
OGRAJE,
TUDI STRUŽENE
- PERGOLE
- VHODNA VRATA
IZ MASIVNEGA LESA
- GARAŽNA VRATA
- STOPNIŠČA

Priporočamo se!

LADA CENTER • AVTOTRGOVINA

62231 Pemica, Vosek 6d (ob cesti Maribor-Lenart), tel.: (062) 640 540

ODPRTO ponedeljek-petek od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure

PRODAJA NOVIH AVTOMOBILOV LADA

- posojila brez pologa do 5 let
- obrestna mera že od 8,5 %
- lada samara 1300, 3 vrata, samo 999.000 SIT - mesečni obrok samo 26.000 SIT
- najugodnejši lizing za kmetovalce in podjetnike
- sistem: STARO ZA NOVO

OB NAKUPU PODARIMO:
prevleke, preproge,
tehnični pregled

**POOBlašČENI PRODAJALEC
IN SERVISER
11-LETNA TRADICIJA**

Borut Jagodič

• rezervni deli
• avtomehanika
• avtokeparstvo
• vulkanizerstvo

Nazaj k Radenski

JAVNI POZIV

IZDAJATELJ DELNIC:

ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI, RADENCI, p.o.

Zdraviliško naselje 14, 69252 RADENCI

VRSTA DELNICE:

navadna delnica z oznako G, glasi na ime.

SKUPNA NOMINALNA VREDNOST CELOTNE IZDAJE DELNIC ZA JAVNO PRODAJO:

5.061.856.000,00 SIT, od tega je za javno prodajo namenjeno 1.721.031.000,00 SIT,

kar predstavlja 34 % vrednosti družbenega kapitala po otvoritveni bilanci stanja.

Posamezni kupec delnic iz javne prodaje lahko pridobi največ 310 delnic.

NOMINALNA VREDNOST DELNICE:

1.000,00 SIT

PRODAJNA CENA DELNICE:

1.310,00 SIT. Skladno z veljavnimi predpisi se cena delnice v javni prodaji prilagodi deležu več ali manj vpisanih delnic glede na razpisano število in se ustrezno temu oblikuje v intervalu +/- 30 % pri vplačilih s certifikati. Pri vplačilih s certifikati upravičencev do denacionalizacije in pri vplačilih z gotovino pa se gibanje cene v intervalu uskladi še z revalorizacijo glede na rast drobnoprodajnih cen, in sicer od 1.1.1993 do dneva

izdaje denacionalizacijskega certifikata oziroma

do dneva objave javnega razpisa za vplačila z gotovino.

Končna prodajna cena delnice se oblikuje v intervalu +/- 30 %.

NAMEN IZDAJE DELNIC:

Lastninsko preoblikovanje podjetja

ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI, RADENCI, p.o.

PODATKI O DIVIDENDI:

Začetek udeležbe v dobičku je 1.1.1993. Dividende bodo izplačane enkrat letno po zaključnem računu, o njihovi višini pa bo odločala Skupščina s sklepom o delitvi dobička.

ZAČETEK IN KONEC VPISOVANJA IN VPLAČEVANJA DELNIC:

Začetek vpisovanja delnic je naslednji dan od objave razpisa

v dnevniku VEČER in traja 30 dni.

Vplačila z gotovino nakažejo vpisovalci delnic na poseben privatizacijski podračun

št. 51910-698-71068 pri Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet,

nadziranje in informiranje - podružnica Gomja Radgona.

VPISNA MESTA:

Vpisovanje in vplačevanje delnic bo **ZDRAVILIŠČE RADENSKA**

S TREMI SRCI RADENCI, p.o., organiziralo in izvedlo na sedežih družb:

ZDRAVILIŠČE RADENSKA S TREMI SRCI RADENCI, p.o.

Zdraviliško naselje 14, Radenci,

Radenska - JERUZALEM, d.o.o., Glavni trg 15, Ljutomer,

Radenska - DIANA, Podjetje za turizem in gostinstvo, Slovenska ul. 52, Murska Sobota.

Radenska - ZVEZDA, d.o.o., Trg zmage 8, Murska Sobota,

Naravno zdravilišče TERME LENDAVALA, Partizanska ul. 14, Lendava in

Prodajni center, Leskovškova 9, Ljubljana

Vpisovanje delnic bo na vpisnih mestih vsak delovni dan razen sobot od 8. do 14. ure.

Radenska

VERITAS

mesečnik za gorice, vino, turistično in kulturno kulturo

VERITAS V JUNIJU

Veliki intervju z ministrom za kmetijstvo dr. Jožetom Ostercem
Zgodba z naslovne strani: Vinag - hiša kakovosti

Rezultati 41. mednarodnega ocenjevanja vin v Ljubljani

Kaj se dogaja z vinskimi cestami v Sloveniji

Vipavske jubileje je okronala odlična vinska letina

Enologov izbor ptujske kleti

Nagradno žrebanje za nove naročnike: z Veritasom v Bordeaux

Priloga: knjižica Moja srečanja z vinom, knjiga, ki jo boste pisali sami

Informacija ja kapital! VERITAS!

Izdaja Slovenska vinska akademija VERITAS d.d.
Naproday v kioskih in pri naročniški službi,
Slomškova 3, Ptuj.
Tel.: 062/779 197
Fax: 062/779 009

motorna vozila

APN 6 ugodno prodam. Lipa 80 ali tel.: 41 727. m2110

FORD ESCORT ghia 1.6, odlično ohranjen, letnik 1990/91 prodam ali zamenjam za Renault Clio ali Renault 19. Petanjci 30 a, p. Tišina. m2119

BT 50 s četado prodam. Marjan Šcap, Turnišče, Prvomajska 15. m2120

FORD ESCORT, diesel, 1.6, letnik 1987, prodam. Tel. 31 596 ali Kocljeva 6, M. Sobota. m2125

ZASTAVO 101, letnik 82, vozno, neregistrirano, prodam. Prvomajska 17, Turnišče. m2138

LADO 1600, letnik 1980, zelo ugodno prodam. Cigut, Na bregu 45, Moravske Toplice. m2147

JUGO 55 prodam. Tel.: 42 320. m2159

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. Tel.: 31 047. m2162

MERCEDES 190 D 2.0, letnik 1988, brezhiben, prodam. Tel.: 32 373. m2180

GOLF, letnik 1982, in motorno kolo Kawasaki 750, vse na novo registrirano, prodam. Cena po dogovoru. Tel.: 80 109, po 17. uri. m2181

JUGO 65, letnik 1989, in JUGO 45 po delih prodam. Tel.: 48 635. m2188

MOPEDI IN KOLES

Prodaja mopedov Puch in raznovrstna izbira koles, trgovina Gabriel (061) 15 91 222 m2202

živali

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme hisex - novi in golden kometa super braun (rijave), stare 3,5 mesece in tik pred nesnostjo, uvoz iz Nemčije, prodaja Perutninsko podjetje Farma pri Mostu, d.o.o., po zelo ugodni ceni. Za večje količine dostava zastoj. Kupec dobi za vsakih 10 jarčic 10-odstotni popust ali eno jarčico zastoj. Jarčice imajo vsa potrebna cepljenja, to jamči proizvajalec z vsjo ustrežno dokumentacijo. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Gostilna Tibija Horna, Nemčavci, tel.: 24 393, Gostilna Penčec, Bakovci, tel.: 43 070, Gostilna Zelezen, Beznovi, tel.: 49 025, Zidarstvo Darinka Zamuda, Galušak, Videm ob Ščavnici, tel.: 68 044, in Bistro Huber, Grad, tel.: 53 168.

MLADE NESNICE, pasme hisex, lahko naročite po telefonu v trgovini Sezane Kozlar, Nedelica, tel.: 72 180, in pri Francu Movrinu, Petanjci 98, pri mostu, tel.: 46 505. Na

vsakih deset ena zastoj. m396

TELICO, staro 16 mesecev, primereno za pripust, in teličko, staro dva meseca, obe kontrola A, prodam. Petanjci 57, tel. 46 652. m2100

DVE KOZI z mladičema prodam. Tel.: 40 120. m2118

KRAVO, mlado, s teletom prodam. Na kamni 2, Odranci. m2124

KRAVO, brejo 6 mesecev, kontrola A, staro 7 let, prodam. Peter Šinko, Sv. Jurij 21. m2133

MLADE KOZE ZA ZAKOL ali nadaljno rejo prodam. Skakovci 68, Cankova, v soboto in nedeljo. m2134

GOSI, BELE, za nadaljnjo rejo, težke okrog 1,5 kg, prodajo. Informacije in naročila po tel.: 069 82 266 ali 87 778. m2143

DVE BREJI KRAVI prodam. Čepinci 19. m2148

NESNICE, MLADE JARČICE, RJAVE, cepljene, novi hisex, stare 14 tednov, prodam po 350 SIT/kom. Dostava na dom. Tel.: 062 792 357. m2154

DVE KRAVI, eno s teletom, prodam. Kapca 112. m2156

SVENJO ZA ZAKOL, okrog 130 kg, prodam. Puconci 74, tel.: 45 124. m2169

TELICO, visoko brejo, kontrola A, ugodno prodam. Murska 43, Krog, M. Sobota. m2171

PRVESNICO s teletom prodamo. Jože Štefko, Ivanci 23, Bogojina. m2174

TELICO, brejo 9 mesecev, zaradi bolezni lasnika prodam. Ludvik Kranjec, Ivanovci 48, p. Fokovci. m2182

PURANE in piščance prodajamo. Očiščene dostavimo tudi na dom. Obvezno prednaročilo do 5. junija na tel.: 88 223. m2190

MLADE NESNICE, novi hisex, že v začetku nesnosti, lahko naročite po tel.: 82 401. Dostava tudi na dom. Naročite lahko tudi gosi in grahaste jarčice. m2192

posesti

DILL d.o.o.

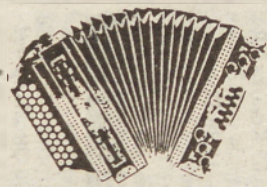
POSREDNIŠKO IN AGENCIJSKO PODJETJE
KUPUJETE, PRODAJATE, ODDAJATE, NAJEMATE, IŠČETE... VSE VRSTE NEPREMIČNIN
NE IZGUBLJAJTE ČASA IN DENARJA!

TEL. (069) 32 322
FAX-TEL. (069) 32 322
A. NOVAKA 4, M. SOBOTA

DRUŽINSKO HIŠO, opremljeno, na parceli 1.000 m², v bližini M. Sobote prodam. Tel.: 22 679. m1995

STANOVANJE, 70 m², v M. Soboti, z vrtom in garažo, menjam za stanovanje v bloku. Informacije po tel.: 31 594. m2104

DVOINPOLSOBNO STANOVANJE, 63 m², v centru Maribora, ugo-

ZLATA HARMONIKA LJUBEČNE GAJŠEVCI 95

Harmonikarje, ki igrajo na diatonično harmoniko, vabimo, da se prijavijo na srečanje in tekmovanje za polfinalno in finalno nagrado za Zlato harmoniko Ljubecne, ki bo 8., 9. in 10. septembra na Ljubecni.

Območno srečanje, ki ga organizira Murski val, bo 9. julija ob 14.00 v Gajševcih.

Harmonikarji se lahko prijavijo do 31. junija na naslov: Murski val, Ulicah arh. Novaka 13, 69000 M. Sobota, ali po telefonu 069 33 015.

Sporočite naslova dveh skladb, s katerima boste tekmovali (ena mora biti narodna), svoj naslov, telefonsko številko in leto rojstva. Veselimo se srečanja z vami 9. julija ob 14.00 v Gajševcih.

00972-5656-1628

dno prodam. Cena po dogovoru. Tel.: 061 442 496. m2114

VINOGRAD s sadovnjakom v Dolgovaških Goricah ugodno prodam. Tel.: 22 528. m2117

GARAŽO V MURSKI SOBOTO, v Temlinovi ulici, dam v najem in prodam vinograd, 390 trsov, na 19-arski parceli v Panovcih. Parcela je ograjena. Tel.: 26 409. m2146

HIŠO V ODRANCIH prodam. Tel.: 061 823 178, po 20. uri. m2160

8 HA HRASTOVEGA GOZDA prodam. Tel.: 26 473. m2161

ENOSOBNO STANOVANJE in dvosobno stanovanje v Murski Soboti z delno opremo oddamo v najem z 1-letnim predplačilom. Dill d.o.o. 32 322. m2164

KMEČKO HIŠO, starejšo, z 1 ha zemlje okrog hiše v Čikečki vasi, 15 km od M. Sobote, prodam. Inf. po tel.: 48 238. m2176

kmetijska mehanizacija

KOMBANJ EPPLE, pripravljen za žetev, po ugodni ceni prodam. Tel.: 77 102. m2091

KOMBANJ EPPLE 211, ŠKROPI-LNICO IN SAMONAKLADALKO prodam. Jože Horvat, Vučja Gomila 89. m2092

PAJEK 3300 naprodaj. Tel.: 68 560. m2102

IMT 5136 TURBO s koso za brežine in meloracijske jarke, 7 m, motor TAM 125 KS z montiranim mlinom, večja kapaciteta, in pobiralnik sladkorne pese NEPTUN v dobrem stanju prodam. Tel.: 069 40 040. m2105

KOMBANJ ZMAJ 132, pripravljen za žetev in travnik, 1,20 ha, v k.o. Cven prodam ali dam v najem. Lipa 44, tel.: 42 171. m2107

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO, 17 m³, prodam. Tešanovci 54. m2113

PUHALNIK TAJFUN, malo rabljen, prodam po polovični ceni in rabljen tračni obračalnik Panonija ugodno prodam. Štefan Smodiš, G. Petrovci 70. m2128

KOMBANJ ZMAJ 161 in sejalnico za pšenico prodam. Tel.: 86 103. m2129

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO SIP 19, malo rabljeno, ugodno prodam. Tel.: 66 226. m2130

KOSILNICO BCS, na petrolin, benzin, v dobrem stanju, ugodno prodam. Emil Kovač, Adrijanci 83. m2131

001809-474-2662

SAVNE Ugodno in poceni že za 3.300 DEM
Družinska SAVNA velikosti 200 x 12000 x 2000 cm po sistemu sestavi sam (v ceni vsa oprema).
Tel.: 062 303 104, 38 705, telefaks: (062) 31 150.
Ugodna prodaja SOLARIJEV.

druga, dopolnjena izdaja
Alojzij Žibert
POD MARIJINIM VARSTVOM
izid junija 1995

Knjiga je avtorjev pretresljiv opis usode prisilno mobiliziranega slovenskega fanta v redno nemško vojsko 1941 - 1945. Predgovor drugi, dopoljnjeni izdaji spominov Alojzija Žiberta je napisal nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Naročite jo lahko po telefonu 064/223-111 ali s to naročilnico (knjigo boste do 30. junija 1995 prejeli po pošti):

NAROČILNICA
Naročam _____ izvod(ov) knjige "POD MARIJINIM VARSTVOM" po ceni 3.800 SIT, ki jo borm plačal(a)
- v enem obroku 3.800 SIT
- v dveh obrokih po 1.900 SIT (ustrezno obkroži!)

Ime in priimek: _____
Ulica, hišna št., pošta: _____
Pošljite na: GORENJSKI GLAS, Zoisova 1, 64000 Kranj, tel. 064/223-111, fax: 064/222-917

Novo na slovenskem trgu!

POSEBNA PONUDBA
Posebna ponudba, posebnega Mondea, s posebno opremo in posebno ceno!

Mondeo Remote

DODATNO K SERIJSKI OPREMI:
Daljinsko centralno zaklepanje!
Blokada motorja proti kraji!
500 DEM nižja cena!
Količina omejena!

LENDAVA: Triotehna, Kolodvorska 14, (069/75-074),
LJUTOMER: Avto Rajh, Jeruzalemska 1, (069/81-560),
MURSKA SOBOTA: S.O.S. Company, Veščica 4e, (069/23-507).

**SGP POMGRAD
VISOKOGRADNJE
d.o.o.**

Murska Sobota, Štefana Kovača 10,
na podlagi 11. člena statuta družbe in sklepa upravnega
odbora družbe razpisuje delovna mesta

1. direktorja podjetja

Kandidat za direktorja mora poleg splošnih pogojev,
določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:
- VII. stopnja strokovne izobrazbe gradbene, ekonomske
ali pravne smeri in najmanj
5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- obvladanje enega svetovnega jezika,
- predložitev programa razvoja podjetja.

2. vodja komerciale

Kandidat za vodjo komerciale mora poleg splošnih
pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:
- VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe gradbene ali
ekonomske smeri in najmanj
5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- obvladanje enega svetovnega jezika.

3. vodja projektov — komercialist

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z
zakonom, izpolnjevati še:
- VII. ali VI. stopnja strokovne izobrazbe gradbene ali
ekonomske smeri in najmanj
3 leta ustreznih delovnih izkušenj,
- obvladanje nemškega jezika.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev
naj kandidati pošljejo v osmih dneh po objavi razpisa
na naslov podjetja s pripisom »za razpis«.

SGP »POM-GRAD«, d.o.o.

Murska Sobota, Štefana Kovača 10
na podlagi 22. člena statuta družbe
razpisuje delovno mesto

pomočnika direktorja za pravno področje.

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z
zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe pravne smeri,
- najmanj 5 let ustreznih delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih
pogojev naj kandidati pošljejo v osmih dneh
po objavi razpisa na naslov podjetja
s pripisom »za razpis«.

Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili
v 30 dneh po odločitvi.

KURIVO - PREVOZ Bojan Jakšič, s. p.

PREMOG

Hitra dobava na dom in ugodne cene:

lignit, kosi,	7.400,00 SIT,
lignit, kocke,	7.100,00 SIT,
trboveljčan	13.900,00 SIT.

Naročila po tel. 71 106 ali na Gor. Bistrici 51.

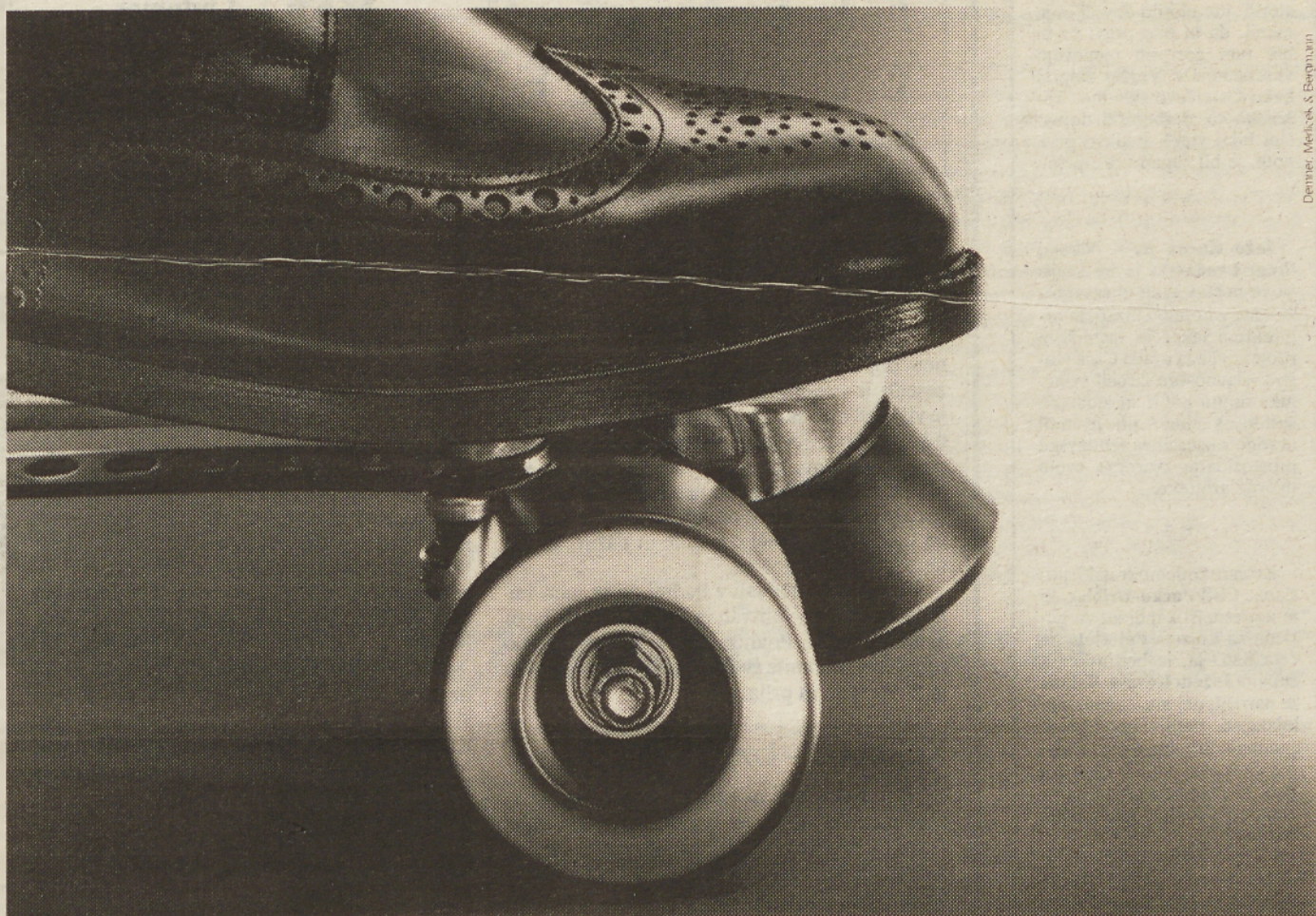
Trgovina in servis ELEKTRON Donko, Lendava

prodaja BOJLERJE po zelo ugodnih cenah:

10-litrski 7.390 in 7.680 SIT, 50-litrski 10.950 SIT, 80-litrski 11.690 SIT in 100-litrski 13.020 SIT.

Na voljo so tudi televizorji, pralni stroji, štedilniki, zamrzovalniki, mali gospodinjstvi aparati in rezervni deli.
Možnost plačila na 12 obrokov.

Pridite v trgovino ELEKTRON v Partizanski ulici 68
v Lendavi (tel. 75 882) in se prepričajte!

Pri nas gre ponavadi nekoliko hitreje.

Če se odločite za poslovanje z Banko Creditanstalt, bo Vaš plačilni promet potekal hitro in zanesljivo. Poslovanje s tujino opravljamo po zahodnih merilih.

Pokličite nas. Creditanstalt, Murska Sobota, Lendavska 11, tel.: 069/ 21 780, faks: 069/ 33 023. **Creditanstalt, banka uspešnih.**

CREDITANSTALT

Centrala: Banka Creditanstalt d.d., Ljubljana, Kotnikova 5, tel.: 061/ 132 11 74, faks: 061/ 132 52 06.

Hotel AJDA
Moravske
Toplice
Tel.: 48 030
(interna: 2050)

pestra izbira
poslovnih
kovčkov,
damskih in
moških torbic,
denarnic,
pasov, etuijev,
potovalnih
kovčkov, torb
in kovčkov za
kozmetiko ter
kopalnih torb.

Odprto od 8.
do 13. in od
17. do 19., ob
sobotah od
9. do 13. ure.

Náš izdelek je del življenja, ki ga boste nosili s seboj!

Wako
line

10% popust
in možnost plačila na štiri obroke!

JERUZALEM
ORMOŽ

PRODAJNO SERVISNI CENTER
HARDEK, 44c, tel.: (062) 702 051

Vabimo Vas v svoj novi
RAZSTAVNO-PRODAJNI
SALON VOZIL
RENAULT

Ob nakupu Vam ponujamo posebne ugodnosti.

RENAULT
AVTO
ŽIVLJENJA

MEDNARODNI TRGOVINSKI SEJEM

MTS 95
DVORANE TABOR

31.5.-4.6.1995

MTS

MEDNARODNI TRGOVINSKI SEJEM

TRGOVINSKA OPREMA

-CENA VSTOPNICE 100 SIT

-PESTRA GOSTINSKA PONUDBA

-ŠTAJERSKI AVTOMOBILSKI SALON

-PRODAJA Z UGODNIMI POPUSTI DO 30%

Ljutomerski župan in veržejski prisilni upravitelj **Ludvig Bratuscha-Aaron** je zadnjič sicer blago, a na vroč način kaznoval Veržejce, ki so njega dni nekaj sanjali o samostojni občini. Veržejci so ga, postrojeni na vročem soncu, čakali na praznovanju obletnice **Slavka Osterca**, on pa je na vrhu pri Mali Nedelji ležal v senci novega gasilskega prapora, gledal s teleskopom na veržejski trg in jim postavljaj pogoje, pod katerimi pride. Najprej je zahteval, naj na cerkveni stolp potegnejo bika s šopkom narcis v gobcu. Ko so Veržejci to storili, mu ni bilo dovolj in je menil, da bi bilo prav, če bi bik tam gori ob njegovem vkorakanju v Veržej zaigral kako Osterčevo skladbo. Tako ko so glasbeniški domačini biku vtepli v glavo prve note, je bil župan v Veržeju.

Jože Kocon jr. - Nikolaj drugi Lendavski je na krajši slovesnosti v svoji občasni rezidenčni v hotelu Elizabeta arhitektom Sakačem, lastnikom projektivnega urada Casa Nostra, slavnostno izročil svinčnik, risalni papir in zidarstvo šestilo, s čimer jih je tudi uradno razglasil za lendavske prostozidarje oziroma svoje dvorne arhitekta.

Krščanskodemokratski poslanec **Ciril Pucko-Dribler**, ki je najresnejši kandidat za naslednika **Lojzeta Peterleta** na čelu SKD-ja, je beltinskemu županu **Jožetu Kavašu-Balažu** že naročil, naj mu v znamenje lojalnosti naolji in - »napumpa« dirkalno kolo. Balaž je v slovenski politiki znan kot tisti, ki Peterleta spremlja na zunanje-političnih kolesarskih misijah.

Drago Šiftar-Čarli, poslanec Socialdemokratske stranke, je bil pred kratkim huje ukorjen od predsednika stranke generala Janše. Obdolžil ga je kolaboracionizma s starokomunisti in lokalnacionalizma, ker se je poslanskemu kolegu od Združene liste socialnih demokratov **Feriju Horvatu-Rdečemu lisjaku** dal prepričati, da sta oba od iste stranke, zaradi česar mu je zaupal zaupne dokumente o svoji stranki.

Prezidij Prekmursko-Prleške republike je ogorčen nad parlamentarnim delovanjem svoje članice, poslanke **Marije Požonac-Anju Mariške**. Po njeni zaslugi je cena telefonskega priključka odslej enaka v vsej državi, kar pomeni nevarnost, da se PPR v celoti integrira s slovensko državo in izgubi omejeno samostojnost.

Penova trojka **Peček-Kavboj Džimi, Rituper-Dodo in Smej-Rasputin** se je na blejskem srečanju pisateljskega društva PEN grdo osmešila. Mislilec, da gre za srečanje izdajateljev rumenega tiska, so objavili referat z naslovom »O vlogi rumenega tiska pri premagovanju kmetijske zaostalosti ali naša pot iz Kaluznice v Evropo«.

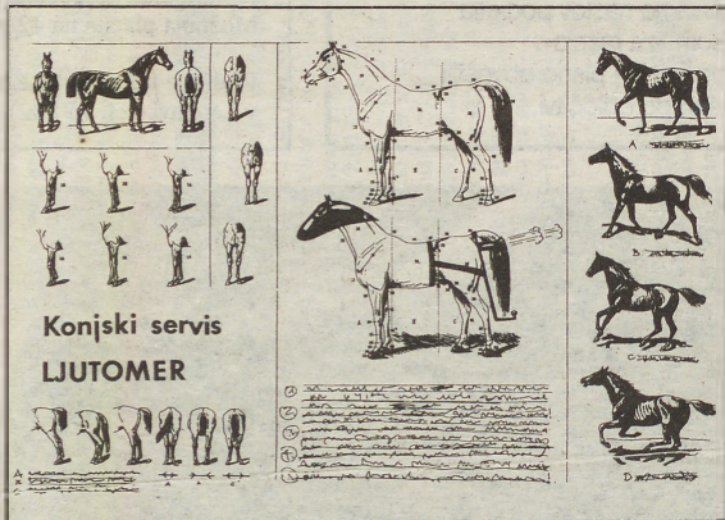
BESEDA NI KONJ

Radio Kujski val - da bi se bolje razumeli

Naj se ne jezijo naši vladarji, če kdo reče kakšno pikro na njihov račun. Niso oni krivi, da so koristoljubni, da grabijo, kjer je in kolikor je, da pri tem ne izbirajo sredstev in da žrtvujejo za svoje cilje in vizije vse, kar jim je bilo do nedavno svetega. Nič jim ne pomenijo ne dosedanji prijatelji, ne morala, ne poštenost, sposobni so zatajiti tudi svoje starše. Niso ne slabši in ne boljši od svojih predhodnikov. Kdor koli je prišel na njihovo mesto, naj so to bili Žitki, Sršeni, Šumaki, Zavrtniki, Kuharji, Nemci, Slaviči, ni pomembno, kako so se imenovali ali se še bodo, vse je in bo doletela enaka usoda. Položaj, ki so ga v ogorče-

bomo še dolgo pomnili. Tu so nekdanji šefi notranjega odseka, nekdanji sekretarji ZK, veljaki socialistične zveze, izrabljeni šefi vojne odseka, nekdanji predsedniki izvršnih svetov, minuli predsedniki občine, odsluženi vodje silov in druge živine iz bližnje preteklosti. Dirigiral bo največji od njih.

nem boju osvojili in ga bodo zdaj v vsem sijaju zasedli, je v resnici prežal in čakal nanje. Oblast je višja od njih samih in najprej zavlađa nad njimi. Samo od njihovega značaja in močne hrbtenice je odvisno, kako globoko bodo padli, koliko sovražnikov si bodo ustvarili in kako dolg mandat si bodo s tem prepisali. Tlačani se jim pa upirajo na različne načine in pazijo, da jih ne oskubajo do golega.

Pa kaj bi se ubadali z ljudmi, ki se nam vsiljujejo samo ob volitvah in drugače hvala bogu zanje ni slišati. Pojdite rajši na kako kulturno prireditev, ohranite svoje človeško dostojanstvo in živite lepo in prijazno.

Kujski val - kotiček za kulturo

Jutri zvečer vas vabimo na recital songov in šansonov Jerce M., na ropotuljici jo spremlja Tomi G. Pridite ob 20.00 v mestno hišo, vstopnine ni. Nekaj naslovov iz bogatega repertoarja: Geos, eros, kaos, Prometni venček, Moja pečca veličina, Črno, ki te ljubim rdeče...

Naslednji dan bo v domu kulture nastopil zbor prejšnjih oblastnikov. Člani tega zbora so sama velika imena, ki jih dobro poznamo in jih

Reklame: Konjski servis Ljutomer

Kakovostno obnovimo vašega konja. V zalogi so nove izpušne cevi, turbopodkve, aerodinamična sedla, spojlerji za na gobec, balansiramo kopita, na rep montiramo vlečno kljuko, menjamo zarjavele zobe in brisalce za oči. Na željo vam konja navijemo na 1,5 KM, tako bo od 0 do 100 km/h pospešil v 10 sekundah.

Kujski val - samo za odrasle

Nesrečni pripetljaj starejšega gospoda z našo čistilko, ko je ta od spolnega vznemirjenja umrl, je povzročil pravo poplavo telefonskih klicev. Uredništvo so dobesedno zasuli s prošnjami, zahtevami in celo grožnjami, naj jim povemo njen naslov oziroma zasebno telefonsko številko.

Pogovorili smo se z dekletom, malo ji je bilo nerodno, malo ji je trenutna slava tudi stopila v glavo, ampak smo se le dogovorili. Na Kujskem valu odpiramo vročo telefonsko linijo. Naj vam opišemo našo novo urednico vročega K-ovala. Visoka je 179 centimetrov, vitka je, ima dolg tanek vrat, svetlo rjave lase, zelo belo polt in kot ogleje črne oči. Vesela je, zmeraj potihno prepeva in se giblje s plesnimi koraki. Malo smo vadili, ona je bila v drugi pisarni, mi pa pri interfonu. Presenetljivo hitro se je sprostita in nas pošteno ogrela, še tajnici so se tresle ustnice. Res je dobra.

Naročniki Vestnika imajo klic zastoj.

Ljutomerski trgovci negodujejo

Lastniki trgovskih lokalov v Ljutomeru, med njimi še zlasti zaposleni v Trgovskem podjetju Vesna, čedalje glasneje opozarjajo občinske oblasti, da ni prav, ker izdajajo dokaj številna dovoljenja raznim prodajalcem iz različnih krajev, ki prihajajo v Ljutomer prodajati svoje blago. Le-to je v veliko primerih ceneno zaradi nekakovosti ali drugih (ne)tržnih razlogov. Večkrat je

prizorišče raznih akcijskih prodaj tudi hotel Jeruzalem, ki bi moral po mnenju domačih trgovcev rabiti gostinski in turistični dejavnosti, ne pa kot priložnostni trgovski lokal.

Ljutomerski trgovci v principu sicer ne nasprotujejo lojalni konkurenci, ker je to običajna praksa v poslovnem svetu, vendar bi morali po njihovem mnenju trgovci od drugod plačati

določene prispevke, tako kot morajo oni vlagati v razvoj lastna sredstva. Občinski svet bo skušal zadevo urediti s sprejemom posebnega odloka o tržnem redu.

J. G.

Vestnik

Cene sadja in zelenjave

Tržnica Tržnica
Murska Gorja
Sebola Radgona Ljutomer

Jabolka	168	180	120
Pomaranče	150	180	160
Banane	160	160	120
Hruška	-	200	260
Limone	200	200	180
Kivi	250	250	300
Para džinik	250	200	180
Čebula, stara	140	180	170
Čebula, mlada	200	200	200
Korenje	150	150	160
Krompir, mlad	200	180	180
Marelica	450	500	498
Breskve	450	500	498
Čučur	600	-	600
Lubenice	200	180	180

Sejem rabljenih avtomobilov

Na nedeljskem sejmu rabljenih avtomobilov na sejmišču pri soboškem Agroservisu so lastniki ponujali 51 avtomobilov, vendar so prodali le štiri.

Znamka	Letnik	Prev. km	Cena
Zastava 101	1987	73.000	2.500 DEM
Zastava 126 P	1987	60.000	110.000 SIT
Lada Samara 1300	1987	87.000	3.200 DEM
Jugo 45 A	1989	41.000	250.000 SIT
Škoda Favorit 136L	1990	68.000	6.700 DEM
Opel Omega 20i	1991	94.000	20.000 DEM
Lada Samara 1500	1994	16.000	10.500 DEM
Alfa 33 1,5 ie	1992	56.000	15.200 DEM
Mazda 121 1,3 lx	1990	61.000	9.300 DEM
Opel Vectra 1,8i	1989	71.000	16.300 DEM
Mercedes 190 D	1984	122.000	16.500 DEM
Renault Clio 1,2 RN	1994	32.000	16.400 DEM
BMW 520i	1988	71.000	22.500 DEM
Peugeot 205 Green	1991	64.000	13.000 DEM
Jugo 55 Korai	1990	73.000	4.300 DEM

Lendavski pereci

Dober dan voščim in se hkrati zahvaljujem vsem, ki mi spraševati, kod hodim, da me dvakrat ni bilo v Vestniku? Se morda pomislili, da sem se obesil, kot to stori vedno več občanov lendavske občine? Naj pojasnim, da ta trenutek mislim na klasično obešanje, za katerega pa ne potrebuješ klasične oziroma »voža«, saj jo lahko, kot kaže zgled mojega dobrega prijatelja, nadomestijo tudi kabli. Manj usodna pa so obešanja, ki jih je, dragi moji, veliko več, a se ne držnemo, se nam zdijo samoumevna. Poglejte čez cesto na dvorišča obrroma na balkone in na vrveh boste videli ducate ženskih hlač. Opranih! No, ja, kje drugje, denimo v gozdčku, boste našli morda čiste! Dalje: če ste v službi ali doma »ponižni cuceki«, vam, se morda (ne)zavedate »obesijo« mnogoterata dela, ki se drugo zdijo umazana ali nečastna. Če ste »vleki«, vam prodajalec »obesij« (proda) ničvreden avto, traktor, »motorbiciklin« ali kakšno drugo pokvarjeno robo. Kaj pa žena oziroma mož? Če si zakonskega partnerja niste povsem sami izbrali, ampak so bili med posredniki, mar nikoli niste pomislili, da so vam ga »obesili« na ramena, zdaj, ko škripa, pa bi bili »srečnej«, ko bi se zares obesil in vam tako pustil prosto pot do ljubimke oziroma ljubince.

Morda pa ste potem, ko me niste našli v Vestniku, pomislili, da sem se za vedno poslovil zaradi aidsa? Če ste se zaposlovali s takimi mislimi, vam niti ne zamerim, saj so ljudje v Prekmurju ponoreli: v zadnjem času govore samo o tej kugi 20. stoletja, ki naj bi prišla tudi v našo občino. Sam pa se ne bom prav nič čudil, če bo tega še več, ko pa je tako malo zakonske zvestobe poročeni ne menjavajo posteljnih vložkov, kot svetuje zakon, ampak rajši partnerje; mladi se ne omamljajo več zgolj z alkoholom, ampak s pravimi mamili, prav gotovo pa je tudi res, da v občini Lendava nista le dve lezbijki, ki ju tako pogosto vidimo, ampak tudi kak »peder«. Sam pa sem prosvetljen in dober vem, da aids lahko dobiš, četudi nisi istospolno usmerjen, se lahko okužiš od prejemanju krvi. V moji občini se je k sreči ohranil dober običaj iz prejšnjih let (pretepanje), pa tu in tam vroča kri tudi izteče.

Bralcem se opravičujem zaradi črnega humorja. Na koncu pa bi rad povedal, kod sem hodil dobra dva tedna: človek, ki more venomer opravljati enega in istega dela, tudi stopiča, more na istem mestu; bil sem v »všvic« in na »vmliti«.

Turnišče: cene pujskov

Ponudba pujskov na sejmu v Turnišču je bila minuli teden izredno pičila, saj so rejci tokrat ponujali le 14 živali, rih od 7 do 10 tednov in težkih od 15 do 20 kilogramov. Če bi dali so vse živali, za par pujskov pa je bilo potrebno od 10.000 do 15.000 tolarjev.

Namesto smetišča igrišče

V Občini Ljutomer je zelo pereče vprašanje: Kam s komunalnimi odpadki? Neke vrste centralno odlagališče v Ljutomeru v neposredni bližini pokopališča je že zdavnaj prepolno, tako da je kup vedno višji. Pred leti so uredili začasna smetišča v krajevnih skupnostih in vaseh. Tudi ta so medtem že skoraj povsod napolnjena, poleg tega pa je slabo poskrbljeno za njihovo vzdrževanje. Za Staro Novo vas smo že pisali, da je postalo tamkajšnje smetišče idealno mesto za podgane, ki se ob večerih podajajo po približske do bližnjih domačij.

Nekaterim so pojedle skoraj koruzo v koruznjakih. Kmetje postajajo skoraj obupne. Razpisna skupnost Križevci je že razpisala 500.000 tolarjev za sanacijo odlagališča odpadkov, vendar ni bilo to daleč premalo. Zato našla skupina zanesenjakov pripravljena sama in brezplačno na tistem mestu urediti igrišče. Lastnica zemljišča pa je brezplačno odstopila okolici tar zemljišča. Vsekakor gre za veljavno pobudo. Še lepše bi bilo, če bi se uspeli uresničiti.

Moja domača banka

Pomurska banka d.d.
Murska Sobota

Menjalniški tečaj Pomurske banke z dne, 29. maja 1995, tečajji veljajo od 30.05.1995 od 00.00 dalje. Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 30. maja 1995 od 00.00 dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.156,4137	1.120,00	1.155,00
Francija	100	2.306,4038	2.255,00	2.300,00
Nemčija	100	8.131,1611	8.040,00	8.175,00
Italija	100	6,8700	6,60	7,00
Svica	100	9.850,9017	9.635,00	9.865,00
ZDA	1	112,8849	110,00	115,00

Posredujemo pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev
Upravljamo finančno premoženje strank
Svetujemo pri nakupu in prodaji vrednostnih papirjev (investicijsko svetovanje)
Hranimo vaše vrednostne papirje
Oddelek za investicijsko bančništvo in vrednostne papirje
Murska Sobota, Kocljeva 14a
Telefon: 32 897, telefaks: 32 898